

Bundel - Algemeen Bestuur ODZOB van 30 maart 2023

- 1 Opening, vaststelling agenda
- 2 Ingekomen stukken, mededelingen en actualiteiten
- 3 Hamerstukken (besluitvorming)
- 3.a Verlenging huidig Regionaal uitvoeringskader Milieutoezicht en opdracht nieuw uitvoeringskader, de heer Van den Berkmortel
[Bijlage 3.a AB-voorstel Verlenging huidig Regionaal Uitvoeringskader Milieutoezicht en opdracht nieuw uitvoeringskader.pdf](#)
- 3.b Invoering rechtmatigheidsverantwoording 2023, de heer Geldens
[Bijlage 3.b.1 AB-voorstel invoering rechtmatigheidsverantwoording.pdf](#)
[Bijlage 3.b.2 Notitie invoering rechtmatigheidsverantwoording ODZOB.pdf](#)
[Bijlage 3.b.3 Intern controleplan 2023.pdf](#)
- 4 Bespreekpunten (discussie en besluitvorming)
- 4.a Meerjarenvisie 2023-2027, de heer Van Bree
[Bijlage 4.a.1 AB-voorstel meerjarenvisie 2023-2027.pdf](#)
[Bijlage 4.a.2 ODZOB Meerjarenvisie 2023-2027.pdf](#)
- 4.b Rapportage programma Omgevingswet/Programma voor- en nazorg Omgevingswet, de heer Van den Berkmortel
[Bijlage 4.b.1 AB-voorstel Rapportage Programma Omgevingswet Programma voor- en nazorg Omgevingswet.pdf](#)
[Bijlage 4.b.2 Eindrapportage Programma Omgevingswet.pdf](#)
[Bijlage 4.b.3 Programma voor- en nazorg Omgevingswet.pdf](#)
- 4.c Evaluatie Uitvoeringsbeleid en werkafspraken asbest, de heer Van de Noort
[Bijlage 4.c.1 AB-voorstel Evaluatie Uitvoeringsbeleid en werkafspraken asbest.pdf](#)
[Bijlage 4.c.2 Evaluatie regionaal uitvoeringsbeleid asbest.pdf](#)
- 5 Meningsvorming
- 6 Rondvraag
- 7 Sluiting
- 8 Ter informatie
- 8.a AB-vergadering 8 december 2022 verslag, besluitenlijst en actielijst
[Bijlage a AB 8 december 2022 verslag besluitenlijst actielijst.pdf](#)
- 8.b DB-vergadering 17 november 2022 verslag, besluitenlijst en actielijst
[Bijlage b DB 17 november 2022 verslag besluitenlijst actielijst.pdf](#)
- 8.c Evaluatie bedrijfsvoering ROK Milieutoezicht, de heer Van den Berkmortel
[Bijlage c DB-voorstel Evaluatie bedrijfsvoering ROK.pdf](#)

Vergadering Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuidooost-Brabant d.d. 30 maart 2023

Agendapunt : 3.a

Vertrouwelijk : Nee

Onderwerp : Verlenging huidig Regionaal Uitvoeringskader Milieutoezicht (ROK TH)

Beslispunten

1. Instemmen met verlenging van het Regionaal Uitvoeringskader Milieutoezicht (ROK TH) voor een jaar tot 1 januari 2025.

Aanleiding

Het Regionaal Uitvoeringskader Milieutoezicht loopt formeel af eind 2023 en er dient een nieuw uitvoeringskader ontwikkeld te worden.

Toelichting

In verband met de programmering voor 2024, zou het betekenen dat het nieuwe ROK Milieutoezicht in juli 2023 door het AB vastgesteld dient te zijn. Dit heeft als gevolg dat eind maart 2023 het document inhoudelijk gereed zou moeten zijn. Gezien het feit dat er een omgevingsanalyse, risicoanalyse, doelbepaling en doorvertaling naar randvoorwaarden dienen plaats te vinden, is dit geen realistische planning. Er is veel geleerd van het vorige traject en dit keer staat zorgvuldigheid en communicatie voorop. Het voorkomt veel narigheid achteraf bij de implementatie van het uitvoeringskader.

Uit ambtelijke contacten met de deelnemers blijkt dat de ROK-systematiek overeind mag blijven, maar dat de doelstellingen duidelijk en helder geformuleerd dienen te worden. Dat kan alleen op basis van analyse van gegevens en goede voorbereiding.

Beoogd effect

Zorgvuldige doelbepaling en besluitvorming leiden tot gericht toezicht in de praktijk.

Argumenten en onderbouwing (corresponderen met nummering beslispunten)

Voor een realistische planning, zorgvuldigheid en communicatie is extra tijd nodig.

Kantttekeningen en onderbouwing (corresponderen met nummering beslispunten)

1a. Inhoudelijk: het uitvoeringskader is weliswaar aan verbetering toe, maar niet zodanig dat we een jaar extra met de aangescherpte doelstellingen niet meer uit de voeten kunnen.

1b. Financieel: Onder het nieuwe uitvoeringskader worden geen extra financiële claims neergelegd, behoudens indexatie en inflatiecorrectie. In het extra jaar wordt met het plafond uit 2023 gewerkt met de intentie om in de jaren erna ook dit plafond aan te houden (behoudens indexatie en inflatiecorrectie). Verlenging heeft daarmee geen financiële consequenties.

1c. Juridisch: De Omgevingswet heeft impact op toezicht. Er is minder toetsing vooraf via vergunningverlening en meldingen. Er is daarmee meer appél op de zorgplicht en toezicht. Daarbij heeft een toezichthouder zowel met landelijke als met lokale kaders (Omgevingsplan) te maken. Verder is er sprake van milieubelastende activiteiten in plaats van inrichtingen. Echter als het om risicogericht werken gaat, verandert er weinig. De Omgevingswet ondersteunt het alleen maar, omdat er niet meer van inrichtingen maar van specifieke milieubelastende activiteiten wordt uitgegaan. Toezicht houden op specifieke aspecten binnen een bedrijf is voor de ODZOB niet nieuw. De huidige risicomatrix is weliswaar aan verbetering toe, maar heeft in het extra jaar voldoende houvast om voor het jaar 2024 te kunnen programmeren onder een eventueel nieuwe Omgevingswet.

Financiën/Personeel

Geen gevolgen

Vervolg/Communicatie

Via de normale communicatiekanalen wordt verlenging bekend gemaakt. Per 1 januari 2023 is gestart met de ontwikkeling van een nieuw uitvoeringskader. Formeel heeft het DB de opdracht gegeven op 9 maart 2023 voor het zorgvuldig en communicatief opstellen van een nieuw uitvoeringskader. Het opstellen van een nieuw uitvoeringskader valt binnen het mandaat (financieel, capaciteit en inhoudelijk) en op basis van jaarrapportages en gesprekken met de deelnemers wordt het logisch ervaren dat een nieuw kader wordt opgesteld.

Bijlagen

-

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant;

Gezien voorgaand voorstel van het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

BESLUIT

Instemmen met verlenging van het Regionaal Uitvoeringskader Milieutoezicht (ROK TH) voor een jaar tot 1 januari 2025.

Zo vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 30 maart 2023.

J.C.J. van Bree
voorzitter

M. van Dort
secretaris

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Vergadering algemeen bestuur Omgevingsdienst Zuidooost-Brabant d.d. 30 maart 2023

Agendapunt : 3.b

Vertrouwelijk : Nee

Onderwerp : Invoering rechtmatigheidsverantwoording 2023

Beslispunten :

1. De notitie invoeringsrechtmatigheidsverantwoording 2023 vast te stellen;
2. De verantwoordingsgrens van de rechtmatigheidsverantwoording vast te stellen op 1% van de totale lasten;
3. De rapportagegrens van de rechtmatigheidsverantwoording vast te stellen op €50.000.

Aanleiding

Vanaf 2024 moet het dagelijks bestuur een rechtmatigheidsverantwoording opnemen (over het verslagjaar 2023) in de jaarrekening. Hiermee wordt verantwoording afgelegd over de naleving van de regels, die relevant zijn voor het financiële reilen en zeilen van de ODZOB. Tot nu toe bracht de accountant hierover verslag uit aan het algemeen bestuur. Dit gaat dus veranderen; vanaf 2024 moet het dagelijks bestuur zelf een verantwoording opstellen, die opgenomen wordt in de jaarrekening.

Toelichting

In de onderstaande tabel zijn de belangrijkste wijzigingen weergegeven als gevolg van de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. In de linkerzijde van de tabel is de situatie weergegeven zoals deze van toepassing was tot en met het verantwoordingsjaar 2022. Aan de rechterzijde is de situatie weergegeven zoals deze vanaf het verantwoordingsjaar 2023 geldt als gevolg van de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording.

Tot en met verantwoording 2022	Vanaf verantwoording 2023
Normenkader wordt vastgesteld door algemeen bestuur	Normenkader wordt vastgesteld door algemeen bestuur
Accountant toetst aan normenkader	Dagelijks bestuur toetst aan normenkader
Accountant rapporteert over getrouwe beeld en rechtmatigheid	Dagelijks bestuur rapporteert over rechtmatigheidsfouten en eventuele onduidelijkheden

Rechtmatigheidsfouten en onzekerheden zijn medebepalend voor de strekking van de controleverklaring	Accountant betreft de rechtmatigheidsverantwoording bij het oordeel over de getrouwheid
Algemeen bestuur spreekt met accountant over bevindingen rechtmatigheid	Algemeen bestuur spreekt met dagelijks bestuur over bevindingen rechtmatigheid

Naast het opnemen van de formele rechtmatigheidsverantwoording kan het dagelijks bestuur in de paragraaf bedrijfsvoering het 'eigen verhaal' aan het algemeen bestuur vertellen, over de kwaliteit van de interne beheersing en de leer- en verbeterpunten. Deze paragraaf is geen onderdeel van de jaarrekening, en de accountant toetst deze dan ook anders dan de rechtmatigheidsverantwoording. De toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering wordt gebaseerd op de bevindingen die voortkomen uit het Intern Controle Plan 2023.

De verantwoordingsgrens in de rechtmatigheidsverantwoording is een door het algemeen bestuur vastgesteld bedrag, waarboven het dagelijks bestuur de afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) moet opnemen in de rechtmatigheidsverantwoording. De verantwoordingsgrens valt binnen de bandbreedte van 0% tot 3% van de totale lasten van de ODZOB.

Voorgesteld wordt om de verantwoordingsgrens en rapportagegrens van de rechtmatigheidsverantwoording aan te laten sluiten bij de uitgangspunten die de accountant hanteert bij de controle op de jaarrekening. Deze zijn vastgelegd in de Controleverordening 2023, die in december 2022 door het algemeen bestuur is vastgesteld. Concreet betekent dit het volgende:

- De verantwoordingsgrens van de rechtmatigheidsverantwoording ligt op 1% van de totale lasten.
- De rapportagegrens ligt op € 50.000.

Accountantscontrole

De goedkeuringstolerantie betreft het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of de onzekerheden in de controle aangeeft, die (in een jaarrekening) maximaal mogen voorkomen zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor oordeelsvorming door de gebruikers wordt beïnvloed.

Goedkeuringstolerantie	Strekking controleverklaring			
	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	> 1% < 3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	> 3% < 10%	≥ 10%	-

De genoemde percentages worden steeds genomen van de totaal begrote lasten.

Naast de goedkeuringstolerantie wordt de rapportagetolerantie onderkend. De rapportagetolerantie is een bedrag dat gelijk is aan of lager is dan de bedragen voortvloeiend uit de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering plaats in het verslag van bevindingen.

Voor de rapporteringstolerantie heeft het algemeen bestuur bepaald dat de accountant elke fout of onzekerheid boven € 50.000 rapporteert, die in het kader van de uitvoering van de accountantscontrole wordt gesignaleerd.

Beoogd effect

Door middel van dit voorstel wordt het algemeen bestuur in de gelegenheid gesteld om de kaders te stellen voor de rechtmatigheidsverantwoording vanuit het dagelijks bestuur.

Vervolg / Communicatie

Bijgesloten is, ter informatie, het Intern Controle Plan 2023. Het verslag dat het dagelijks bestuur in de paragraaf bedrijfsvoering gaat opnemen wordt gebaseerd op de bevindingen die in de loop van 2023 voortkomen uit de opvolging van dit plan.

Bijlagen

- Notitie invoering rechtmatigheidsverantwoording 2023
- Intern Controle plan 2023

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant;

Gezien voorgaand voorstel van het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

BESLUIT

1. De notitie invoeringsrechtmatigheidsverantwoording 2023 vast te stellen;
2. De verantwoordingsgrens van de rechtmatigheidsverantwoording vast te stellen op 1% van de totale lasten;
3. De rapportagegrens van de rechtmatigheidsverantwoording vast te stellen op €50.000.

Zo vastgesteld in de vergadering van het algemeen bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 30 maart 2023.

J.C.J. van Bree
Voorzitter

M. van Dort
Secretaris

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

Notitie invoering rechtmatigheidsverantwoording Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2023

Inhoud

1	Inleiding.....	3
2	Wat gaat er veranderen?.....	4
2.1	Verantwoording.....	4
2.2	Opbouw van de rechtmatigheidsverantwoording.....	4
2.2.1	Verantwoordingsgrens.....	5
2.2.2	Bepaling van de hoogte van de verantwoordingsgrens.....	6
2.3	Dagelijks bestuur moet de verantwoording kunnen onderbouwen.....	7
2.4	Accountant blijft controleren.....	7
2.5	Impact van de rechtmatigheidsverantwoording.....	8
3	Rollen en verantwoordelijkheden.....	9
3.1	Algemeen bestuur.....	9
3.2	Dagelijks bestuur.....	9
3.3	Accountant controleert de getrouwheid.....	10
4	Rechtmatigheid.....	11
4.1	Inleiding.....	11
4.2	Rechtmatigheidscriteria.....	11
4.2.1	Begrotingscriterium.....	12
4.2.2	Voorwaarden criterium.....	12
4.2.3	Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium.....	13
5	Opzet rechtmatigheidsverantwoording.....	14
5.1	Intern controle plan.....	14
6	Controle door de accountant.....	16
6.1	Materialiteit.....	16
6.2	Accountantscontrole.....	17
6.3	Samenhang bevindingen ODZOB en accountant.....	17
6.4	Afstemming tussen ODZOB en accountant.....	18
7	Implementatie rechtmatigheidsverantwoording.....	19
	Bijlage 1: model tekst.....	20
	Bijlage 2: planning.....	21

1 Inleiding

Vanaf 2024 moet het dagelijks bestuur een rechtmatigheidsverantwoording opnemen (over het verslagjaar 2023) in de jaarrekening. Hiermee wordt verantwoording afgelegd over de naleving van de regels, die relevant zijn voor het financiële reilen en zeilen van de ODZOB. Over de naleving van de voorwaarden voor subsidies en Europese bestedingen bijvoorbeeld, maar ook over misbruik en oneigenlijk gebruik en lasten, waarvoor geen voorafgaande dekking opgenomen was in de begroting. Het dagelijks bestuur is al staatsrechtelijk en bestuurlijk verantwoordelijk voor de rechtmatigheid. Maar nu is het nog de accountant die hierover verslag uitbrengt en het gesprek voert met het algemeen bestuur. In de toekomst moet het dagelijks bestuur zelf een verantwoording opstellen, die opgenomen wordt in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur gaat hierover in gesprek met het dagelijks bestuur en kan zo zijn controlerende rol beter vervullen. Het algemeen bestuur bepaalt straks ook waar de grens ligt. Wanneer wil het algemeen bestuur geïnformeerd worden? Voor iedere euro of boven een bepaald bedrag? Deze zogeheten verantwoordingsgrens – één getal – zal tussen de 0 en 3 procent van de totale lasten moeten liggen. De accountant zal nog steeds toetsen of de jaarrekening getrouw is. Oftewel, conform de realiteit. De rechtmatigheidsverantwoording wordt onderdeel van de jaarrekening. De accountant controleert dus straks ook of die verantwoording getrouw is.

2 Wat gaat er veranderen?

2.1 Verantwoording

Het dagelijks bestuur stelt jaarlijks een rapportage op voor algemeen bestuur in de vorm van het jaarverslag met daarin een jaarrekening. Hiermee verantwoordt het dagelijks bestuur zich op basis van het Bbv over de transactiestromen en gebeurtenissen, rekeningsaldi en toelichtingen. Het dagelijks bestuur is daarnaast verantwoordelijk voor de rechtmatigheid van het gevoerde bestuur binnen de organisatie en de daaraan ten grondslag liggende beheershandelingen. Het moet daarover zelfstandig verantwoording afleggen aan het algemeen bestuur.

In de onderstaande tabel zijn de belangrijkste wijzigingen weergegeven als gevolg van de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. In de linkerzijde van de tabel is de situatie weergegeven zoals deze van toepassing was tot en met het verantwoordingsjaar 2022. Aan de rechterzijde is de situatie weergegeven zoals deze vanaf het verantwoordingsjaar 2023 geldt als gevolg van de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording.

Tot en met 2022	Vanaf 2023
Normenkader wordt vastgesteld door algemeen bestuur	Normenkader wordt vastgesteld door algemeen bestuur
Accountant toetst aan normenkader	Dagelijks bestuur toetst aan normenkader
Accountant rapporteert over getrouwe beeld en rechtmatigheid	Dagelijks bestuur rapporteert over rechtmatigheidsfouten en eventuele onduidelijkheden
Rechtmatigheidsfouten en onzekerheden zijn medebepalend voor de strekking van de controleverklaring	Accountant betreft de rechtmatigheidsverantwoording bij het oordeel over de getrouwheid
Algemeen bestuur spreekt met accountant over bevindingen rechtmatigheid	Algemeen bestuur spreekt met dagelijks bestuur over bevindingen rechtmatigheid

2.2 Opbouw van de rechtmatigheidsverantwoording

De commissie Bbv heeft een standaardtekst opgesteld voor de rechtmatigheidsverantwoording, die straks een onderdeel vormt van de jaarrekening. In deze standaardtekst wordt gesproken over afwijkingen. Onder afwijkingen worden verstaan posten die niet rechtmatig tot stand zijn gekomen (fouten) en posten, waarbij voor het dagelijks bestuur een onduidelijkheid bestaat over de rechtmatigheid.

Afwijkingen, onrechtmatigheden, onduidelijkheden, misbruik, niet naleven wet- en regelgeving en begrotingsonrechtmatigheden.

Belangrijk: deze onduidelijkheden staan niet gelijk aan de onzekerheden in de controle van de accountant. Het dagelijks bestuur voert immers geen accountantscontrole uit, maar kan vanuit interne toetsingen en monitoring informatie krijgen over onduidelijkheden, die twijfels oproepen over de rechtmatigheid. Uiteenlopende oordelen over de rechtmatigheid en de daarmee verband houdende lasten, kunnen weergegeven worden als onduidelijkheden. Het is de rol van het dagelijks bestuur om onduidelijkheden zoveel mogelijk te voorkomen. Waar deze (onverhoopt) voorkomen, moet het dagelijks bestuur ze binnen een redelijke termijn verhelderen.

Naast het opnemen van de rechtmatigheidsverantwoording kan het dagelijks bestuur in de bedrijfsvoerings-paragraaf het 'eigen verhaal' aan het algemeen bestuur vertellen, over de kwaliteit van de interne beheersing en de leer- en verbeterpunten. Deze paragraaf is geen onderdeel van de jaarrekening, en de accountant toetst deze dan ook anders dan de rechtmatigheidsverantwoording. Maar het biedt wel een goede basis voor het gesprek dat algemeen bestuur en dagelijks bestuur over het verantwoorden over rechtmatigheid kunnen hebben. Het zou een gemiste kans zijn als bij de rechtmatigheidsverantwoording het beeld ontstaat, dat de verantwoording afgelegd wordt aan de accountant. Dat is namelijk nadrukkelijk niet de bedoeling.

2.2.1 Verantwoordingsgrens

De verantwoordingsgrens is een door het algemeen bestuur vastgesteld bedrag, waarboven het dagelijks bestuur de afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) moet opnemen in de rechtmatigheidsverantwoording. De verantwoordingsgrens valt binnen de bandbreedte van 0% tot 3% van de totale lasten van de ODZOB, inclusief eventuele dotaties aan reserves.

Het algemeen bestuur is vrij om binnen de eerdergenoemde bandbreedte de grens te bepalen. Voor fouten en onduidelijkheden geldt hetzelfde percentage. Fouten en onduidelijkheden mogen daarbij niet bij elkaar opgeteld te worden.

2.2.2 Bepaling van de hoogte van de verantwoordingsgrens

Het algemeen bestuur is vrij om binnen de genoemde bandbreedte tussen de 0% en 3%, het percentage voor de verantwoordingsgrens vast te stellen. Elke keuze heeft echter gevolgen. Voor het bepalen van die grens spelen zijn een aantal factoren van belang. Het kan kostbaar en tijdrovend zijn om iedere euro die kan leiden tot een rechtmatigheidsfout of – onduidelijkheid te controleren en te verantwoorden. Daarnaast stuurt het algemeen bestuur, in beginsel, op hoofdlijnen en zal daarom niet elke afwijking relevant vinden.

Informatiepositie

Het algemeen bestuur zal een afweging moeten maken over wat wel en niet opgenomen moet worden in de rechtmatigheidsverantwoording. Het aangrijpingspunt daarvoor is de verantwoordingsgrens.

Hoe hoger de grens, hoe minder snel er informatie opgenomen zal worden in de rechtmatigheidsverantwoording. Relevante vragen hierbij voor het algemeen bestuur zijn:

- Moet in beginsel over iedere (onrechtmatig bestede) euro verantwoording worden afgelegd, of gaat het om de grote lijnen en dus om onrechtmatigheden waar een substantieel bedrag is gemoed?
- Wat wil het algemeen bestuur gaan doen met de verkregen informatie? Wil het algemeen bestuur ook kunnen ingrijpen bij ‘incidenten’ of gaat het om het beleid rond rechtmatigheid? Welke informatie is daarvoor nodig?
- Kunnen dagelijks bestuur en algemeen bestuur afspraken maken over wat er over rechtmatigheid in de paragraaf bedrijfsvoering moet worden opgenomen? Dergelijke afspraken zijn ook van invloed op de informatiepositie van het algemeen bestuur.

Kosten van de verantwoording

Informatie verzamelen en vastleggen over rechtmatigheid door het ambtelijk apparaat is niet kosteloos. Hoeveel dit kost, hangt ook af van de interne beheersing van de organisatie. Is de interne beheersing op orde, dan hoeft de organisatie weinig interne controle-inspanningen te leveren. Als de interne beheersing niet op orde is, dan moet de organisatie meer uitgeven aan interne controle om zijn rechtmatigheidsverantwoording vast te stellen. Het algemeen bestuur kan bij het vaststellen van de hoogte van de verantwoordingsgrens rekening houden met de kosten ervan, maar kan de grens later ook lager bijstellen wanneer de kwaliteit van de interne beheersing is toegenomen.

Eenduidigheid van normen en communicatie

Het algemeen bestuur kan er voor kiezen om aan te sluiten bij percentages, die reeds herkend worden binnen en buiten de organisatie. Hierbij kan worden gedacht aan percentages die een rol spelen bij de interne controle, of het percentage dat de controlerend accountant hanteert in het kader van de materialiteit. Hierbij zal met name de 1%-norm voor fouten relevant zijn. Het algemeen bestuur is vrij om ieder percentage te kiezen binnen de bandbreedte, maar afwijkende percentages vergen naar verwachting wel uitleg. Fouten die onder de verantwoordingsgrens liggen, hoeven bijvoorbeeld niet te worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording, maar kunnen wel van invloed zijn op de materialiteit en daar dan wel boven de grens uitkomen.

2.3 Dagelijks bestuur moet de verantwoording kunnen onderbouwen

Belangrijke doelstelling van de wijziging is dat de organisatie zelf de verantwoording moet kunnen onderbouwen. Daarbij gaat het met name om het interne control-framework en het voeren van het goede gesprek tussen het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur over de rechtmatigheid.

Het begint bij de informatie verzamelen gedurende het jaar over transacties waarvan het dagelijks bestuur al weet dat deze niet-rechtmatig tot stand zijn gekomen. Daarnaast kunnen (gedurende het jaar) interne controles worden uitgevoerd. Het is een goede vraag hoe de werkzaamheden op het terrein van financiële rechtmatigheid van de organisatie zich gaan verhouden tot het werk van de controlerend accountant. Deels probeert deze notitie daar antwoorden op te geven en deels zal de praktijk daar zich een weg in vinden.

2.4 Accountant blijft controleren

De rechtmatigheidsverantwoording bevat beweringen dat transacties en (financiële) beheershandelingen zijn uitgevoerd in overeenstemming met de regelgeving, die is opgenomen in het normenkader. De rechtmatigheidsverantwoording moet betrouwbare informatie bevatten. De accountant toetst daarom dat de informatie van het dagelijks bestuur in de rechtmatigheidsverantwoording:

- Juist, toereikend en volledig is;
- Geschikt is voor het doel waarvoor deze wordt verstrekt;
- Bij de volksvertegenwoordigers geen ander beeld oproept, dan overeenkomt met de feiten.

Het algemeen bestuur kan zijn controlerende rol niet goed invullen als, in het kader van 'checks en balances', de betrouwbaarheid van de rechtmatigheidsverantwoording niet is gecontroleerd.

2.5 Impact van de rechtmatigheidsverantwoording

De invoering van een rechtmatigheidsverantwoording is niet zonder betekenis, maar de impact moet ook niet worden overdreven. Er is immers reeds geïnvesteerd in de kwaliteit van de interne beheersing en de rechtmatigheid kreeg al de vereiste aandacht. Ook betreft het hier alleen regelingen die relevant zijn voor financiële beheershandelingen. Verder bestaat er al een grote overlap tussen aspecten van rechtmatigheid en getrouwheid. Mede om de laatste reden zal de accountantscontrole van de jaarrekening ook niet fundamenteel veranderen.

Bij de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording zal sprake zijn van een groeiproces. Een groeiproces gericht op het betrekken van de gehele organisatie bij de verbetering van de bedrijfsvoering en de interne beheersing. Dit zal voor alle organisaties en accountants een leerproces zijn. Iedereen moet gaan ervaren hoe dit in de praktijk werkt.

De verantwoording over de specifieke uitkeringen zal geen onderdeel uit gaan maken van de rechtmatigheidsverantwoording. De verantwoording over de specifieke uitkeringen zal onderdeel blijven uitmaken van de zogeheten SiSa-bijlage (Single Information Single Audit). Dit is een afzonderlijke bijlage in de jaarrekening. Verantwoording van de specifieke uitkeringen wordt niet aan het algemeen bestuur maar aan het Rijk afgelegd. Het Rijk heeft immers de uitkering onder voorwaarden beschikbaar gesteld.

3 Rollen en verantwoordelijkheden

Dit hoofdstuk gaat in op de veranderende rollen en verantwoordelijkheden van het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de accountant.

3.1 Algemeen bestuur

Het algemeen bestuur stelt de kaders vast en controleert het dagelijks bestuur. Voor de uitoefening van de controlefunctie is de jaarrekening vanzelfsprekend van groot belang. Het algemeen bestuur stelt op basis van artikel 217 van de Provinciewet de controleverordening vast. Door middel van deze verordening dient het algemeen bestuur te waarborgen “dat de rechtmatigheid van het financiële beheer en van de inrichting van de financiële organisatie wordt getoetst.” Hierin komt ook de rol van de accountantscontrole aan de orde.

Het algemeen bestuur treedt op als opdrachtgever van de accountant. De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is mede bedoeld om het gesprek te ondersteunen tussen het algemeen en dagelijks bestuur over de (financiële) rechtmatigheid. Dit met als doel om de kaderstellende en controlerende rol van het algemeen bestuur te versterken. Hierbij is van belang dat het algemeen bestuur:

- De verantwoordingsgrens vaststelt (tussen de 0% en 3%).
- Aangeeft aan het dagelijks bestuur wat over de rechtmatigheid in de paragraaf bedrijfsvoering opgenomen moet worden.

3.2 Dagelijks bestuur

De verantwoordelijkheid voor de rechtmatigheid van het gevoerde bestuur ligt, nu en straks, bij het dagelijks bestuur. Het dagelijks bestuur richt daarvoor de administratie en interne beheersing zodanig in, dat het verantwoording kan afleggen. Het gehele dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het vermijden van rechtmatigheidsfouten en het optimaliseren van de bedrijfsprocessen om dit te voorkomen. De staatsrechtelijke verantwoordelijkheid bestond al.

Het verantwoordelijkheid afleggen door het dagelijks bestuur ondersteunt de verantwoordelijkheidsverdeling tussen het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur.

Hierbij is het volgende van belang. Het dagelijks bestuur:

- Neemt de rechtmatigheidsverantwoording op in de jaarrekening.
- Neemt een toelichting op in de paragraaf bedrijfsvoering van het jaarverslag, over de financiële rechtmatigheid. Kern daarbij is beheersing, rapportage en maatregelen.

3.3 Accountant controleert de getrouwheid

De accountant stelt de getrouwheid van de jaarrekening vast, inclusief de rechtmatigheidsverantwoording – straks een onderdeel van de jaarrekening. In de controleverklaring wordt straks geen afzonderlijk oordeel meer gegeven over het aspect van de rechtmatigheid. Het dagelijks bestuur zal immers de rechtmatigheidsverantwoording opnemen in de jaarrekening. De accountant zal uitsluitend toetsen of de jaarrekening getrouw is, maar toetst daarbij dus ook of de rechtmatigheidsverantwoording dat is.

De accountant beoordeelt bij de start van zijn controle of de minimaal noodzakelijke interne beheersing aanwezig is. Er wordt dan gekeken of het risico dat er een materiële afwijking van de criteria van getrouwheid en rechtmatigheid ontstaat, voldoende wordt beheerst.

4 Rechtmatigheid

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de criteria van de (financiële) rechtmatigheid. Wat wordt hieronder verstaan? In het *Besluit accountantscontrole decentrale overheden* (Bado) wordt onderscheid gemaakt tussen het juridische begrip rechtmatigheid en de rechtmatigheid in het kader van de controle- en de verantwoording. Het juridische begrip rechtmatigheid heeft in beginsel betrekking op alle geldende wetten en regels. Rechtmatigheid is het handelen in overeenstemming met deze wetten en regels. Het begrip rechtmatigheid in het kader van de rechtmatigheidsverantwoording is veel beperkter.

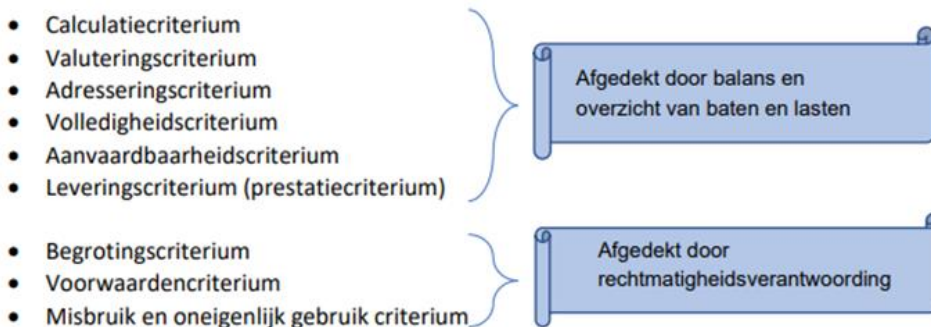
Bij de rechtmatigheidsverantwoording bestaat een directe relatie met het financiële beheer. Er moet immers worden vastgesteld dat baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de Kadernota rechtmatigheid van de commissie Bbv is dit nader uitgewerkt. De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording betekent niet dat de reikwijdte van het begrip rechtmatigheid groter wordt.

Voor een goede uitvoering van de rechtmatigheidscontrole is belangrijk dat de geldende regelgeving duidelijk vastligt. Het dagelijks bestuur is primair verantwoordelijk voor de naleving van de wet- en regelgeving en moet dus permanent inzicht hebben in de van toepassing zijnde relevante wet- en regelgeving. Dit betreft het normenkader.

Het dagelijks bestuur legt jaarlijks het controleprotocol, waar dit normenkader onderdeel van uitmaakt, voorafgaand aan de start van de jaarrekeningcontrole, ter vaststelling voor aan het algemeen bestuur.

4.2 Rechtmatigheidscriteria

Het begrip financiële rechtmatigheid is de afgelopen jaren concreet gemaakt aan de hand van negen criteria. Dit betreft:

De eerste zes criteria zien toe op de getrouwheid en blijven van toepassing bij het vaststellen van de jaarrekening door het dagelijks bestuur. Over deze criteria wordt niet afzonderlijk gerapporteerd in de rechtmatigheidsverantwoording; ze blijven wel onderdeel uitmaken van het control-framework van het dagelijks bestuur. Daarnaast blijven deze criteria onderdeel uitmaken van de reguliere jaarrekeningcontrole en de controleverklaring van de accountant.

Het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium komen expliciet tot uitdrukking in de rechtmatigheidsverantwoording.

4.2.1 Begrotingscriterium

Bij de rechtmatigheidscontrole vormt het begrotingscriterium een belangrijk toetsingscriterium. In de toelichting op het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) wordt begrotingsrechtmatigheid omschreven als:

“Financiële beheershandelingen, die ten grondslag liggen aan de baten en lasten, alsmede de balansposten, dienen tot stand te zijn gekomen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting en hiermee samenhangende programma’s (begrotingscriterium). In de begroting zijn de maxima voor de lasten vermeld die door het algemeen bestuur zijn vastgesteld. Dit houdt in dat de financiële beheershandelingen dienen te passen binnen de begroting, waarbij het juiste programma, de toereikendheid van het begrotingsbedrag, alsmede het begrotingsjaar van belang zijn”.

De financiële beheershandelingen moeten tot stand komen binnen de grenzen van de geautoriseerde begroting. Als blijkt dat de gerealiseerde bedragen hoger zijn dan de geraamde bedragen is er sprake van een onrechtmatigheid (begrotingsonrechtmatigheid). Dit omdat de overschrijding een inbreuk vormt op het budgetrecht van het algemeen bestuur.

4.2.2 Voorwaarden criterium

Het voorwaardencriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De voorwaarden zijn afkomstig uit de regelgeving en hebben betrekking op aspecten zoals: doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

De overdrachten van onder andere subsidies en uitkeringen zijn bijvoorbeeld aan bepaalde voorwaarden verbonden. Het niet in acht nemen van deze voorwaarden kan leiden tot een onrechtmatigheid.

4.2.3 Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

De rechtmatigheidseis betreft ook de toetsing op juistheid en volledigheid van de gegevens, die door de belanghebbenden zijn verstrekt om het voldoen aan voorwaarden aan te tonen. Dit ter voorkoming en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving.

Misbruik: het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen, dan met het doel om voor een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen. Misbruik van overheidsgelden kan gelijk worden gesteld met het plegen van fraude, om zich onrechtmatig overheidsgelden toe te eigenen. Bij fraude passen beheersmaatregelen zoals fraudepreventie, handhaving, fraudeopsporing en sancties.

Oneigenlijk gebruik: het door het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan (de 'geest van de wet'). De beheersmaatregelen die daarbij passen zijn: handhaving, voorlichting, analyse toepassing en actualisering wet- en regelgeving.

Misbruik is onrechtmatig, oneigenlijk gebruik is dat niet. De Commissie Bbv adviseert om een beleidsnota over misbruik & oneigenlijk gebruik op te stellen; dit is echter niet verplicht. Om praktische redenen heeft de ODZOB tot op heden nog geen beleidsnota over misbruik & oneigenlijk gebruik opgesteld.

5 Opzet rechtmatigheidsverantwoording

De ODZOB dient een onderbouwing op te stellen voor de rechtmatigheidsverantwoording. De onderbouwing van de rechtmatigheidsverantwoording kan bestaan uit de verschillende elementen zoals: de uitkomsten van de uitgevoerde interne controles, bevindingen naar aanleiding van gesprekken met management, bewuste keuzes om af te wijken van wet- en regelgeving (al heeft dit niet de voorkeur), fraudesignalen, uitgevoerde data-analyses etc.

Vervolgens kan de interne controle worden onderbouwd door bijvoorbeeld:

- Risicoanalyse die alle financiële stromen afdekt;
- Kwaliteits- en risicobeoordeling van de interne processen en IT-systemen;
- Plan van aanpak van de uitvoering van de interne controles;
- Identificeren van de risicovolle stromen en de hoofdlijnen van de interne beheersing daarvan;
- Bepalen van omvang van de werkzaamheden; dit zal afhankelijk zijn van de verantwoordingsgrens die is overeengekomen met het algemeen bestuur;
- Mix van werkzaamheden (controles testen, deelwaarnemingen, statistische steekproeven);
- Mogelijke inzet van data-analyse (randvoorwaarden);
- Verslag over de uitkomsten van de uitgevoerde interne controles.

De accountant en de ambtelijke organisatie hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om vroegtijdig afspraken te maken, over de onderbouwing door de organisatie en controle door de accountant van de rechtmatigheidsverantwoording. Zowel bij de ambtelijke organisatie als bij de accountant zal een risico-inschatting hierbij vaak het vertrekpunt zijn. Belangrijk is dat deze risico-inschatting en de eventuele verschillen daarin vooraf tijdig met elkaar zijn besproken. Het is aan te raden om de afspraken schriftelijk vast te leggen.

De werkzaamheden in het kader van de interne beheersing moeten voldoende zekerheid geven aan het dagelijks bestuur dat de afwijkingen van de rechtmatigheid niet uitkomen boven de verantwoordingsgrens die met het algemeen bestuur is afgesproken. Voor de onderbouwing van de rechtmatigheidsverantwoording dient een intern controleplan opgesteld te worden.

5.1 Intern controle plan

De werkzaamheden in het kader van de interne beheersing moeten voldoende zekerheid geven aan het dagelijks bestuur dat de afwijkingen van de rechtmatigheid niet uitkomen boven de verantwoordingsgrens die met het algemeen bestuur is afgesproken. Voor de onderbouwing van de rechtmatigheidsverantwoording dient een intern controleplan opgesteld te worden.

Organisatie en accountant moeten vóóraf afstemming en overeenstemming hebben bij het opstellen van het controleplan, de opzet van de steekproef en andere controlemiddelen, zoals beoordeling van analyses. Zodat later geen discussie ontstaat over de diepgang van de uitvoering van de interne controle. Ook zal de accountant willen vaststellen of de selectie van de posten objectief heeft plaatsgevonden.

De ODZOB is al sinds 2020 bezig met de voorbereidingen op de rechtmatigheidsverantwoording. Dat heeft geleid tot een geactualiseerd Intern Controle Plan (ICP). Dit is tot stand gekomen in samenwerking met de vorige accountant (EY) en voorgelegd aan de huidige accountant (Astrium). Met het ICP wordt beoogd de interne controlewerkzaamheden te structureren en af te stemmen op de externe accountantscontrole. Belangrijke thema's in het ICP zijn het doel en de reikwijdte van de interne controle, de kaders voor de rechtmatigheid, de risicoanalyse en de dossiervorming.

De interne controle is gebaseerd op een risicoanalyse. Met name de processen welke een groot financieel belang vertegenwoordigen en waarbij het risico op fouten het grootst is, krijgen de hoogste prioriteit te krijgen in de uitvoering van de interne controle. Dit heeft geleid tot de volgende onderwerpen:

1. Personeel en salarissen
2. Inkopen en aanbestedingen
3. Crediteuren en betalingen
4. Organisatiekosten/lasten
5. Projectbeheersing/baten
6. Debiteuren
7. Financieel afsluitproces en begrotingsbeheer
8. Automatisering

Het geactualiseerde ICP 2023 wordt, samen met de voorliggende nota over de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording, aan het dagelijks bestuur ter vaststelling voorgelegd.

6 Controle door de accountant

De accountantscontrole van de rechtmatigheidsverantwoording verschilt straks feitelijk niet van de controle van andere posten en toelichtingen in de jaarrekening. In de kern controleert de accountant het getrouwe beeld van de rechtmatigheidsverantwoording op dezelfde wijze als bijvoorbeeld de getrouwe weergave van de post materiële vaste activa en bijhorende toelichting in de jaarrekening.

6.1 Materialiteit

De vraag kan rijzen hoe de verhouding is tussen enerzijds de genoemde verantwoordingsgrens en anderzijds de materialiteit waarmee het dagelijks bestuur de jaarrekening opstelt. Waarmee zal de accountant controleren? Daarvoor zullen we allereerst dieper moeten ingaan op wat materialiteit is. Informatie is materieel of heeft een materieel belang, als deze informatie invloed kan hebben op de besluitvorming van de gebruiker van die informatie. Materialiteit is direct gekoppeld aan de gebruikers en het doel van de verstrekte informatie. Gebruikers zijn bijvoorbeeld AB-leden.

Materialiteit speelt op verschillende manieren een rol bij het opstellen van een jaarrekening en de controle daarvan. Allereerst is het een maatstaf van hoe de jaarrekening precies moet zijn opgesteld. Daarbij spelen de kaders en grenzen die het algemeen bestuur met het dagelijks bestuur afspreekt een rol. Deze kaders en grenzen worden meegegeven aan de accountant. Bij het opstellen van de jaarrekening wordt uitgegaan van de gedachte dat gebruikers begrijpen dat materialiteit een rol speelt bij het opstellen van de jaarrekening en dat de opsteller een inschatting heeft gemaakt van de belangen van de specifieke gebruikers.

Voor de controle is het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) leidend. De grenzen voor de bepaling van de materialiteit zijn weergegeven in de onderstaande tabel.

	Strekking controleverklaring			
Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	> 1% < 3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	> 3% < 10%	≥ 10%	-

De accountant gebruikt de materialiteit voor:

- Het bepalen van de diepgang van door de accountant uit te voeren werkzaamheden;
- Het bepalen van het oordeel van de accountant over de jaarrekening.

6.2 Accountantscontrole

De accountant start doorgaans met een gesprek met de organisatie en een risicoanalyse om onder meer te bepalen wat het risico is op een materiële fout in de rechtmatigheidsverantwoording door het dagelijks bestuur.

Het gaat hier om de kans dat het dagelijks bestuur beweert dat de rechtmatigheidsfouten kleiner zijn dan de door de algemeen bestuur bepaalde verantwoordingsgrens, terwijl in werkelijkheid de rechtmatigheidsfouten boven de verantwoordingsgrens liggen. Dan geeft de rechtmatigheidsverantwoording immers geen getrouwe weergave van de werkelijkheid.

Vervolgens beoordeelt de accountant het systeem van interne beheersing.

Centraal staat de vraag in hoeverre het systeem van interne beheersing waarborgt dat de rechtmatigheidsverantwoording een getrouwe weergave is van de werkelijkheid als het gaat om de rechtmatigheid van transacties en balansposities. Het gaat om de kwaliteit van interne controles.

De accountant toetst ook de kwaliteit van de interne controlewerkzaamheden. Hierbij gaat het om de kwaliteit van het plan van aanpak, de uitvoering van de werkzaamheden, de dossiervorming, de wijze waarop conclusies worden getrokken en de vervolgactie die worden genomen om eventuele onrechtmatigheden weg te nemen of voortaan te voorkomen.

Tenslotte controleert de accountant zelf op basis van steekproeven, deelwaarnemingen, cijferanalyses etc. gegevensgericht de rechtmatigheid van financiële beheershandelingen die ten grondslag liggen aan transacties en balansposities.

6.3 Samenhang bevindingen ODZOB en accountant

De verantwoordingsgrens en de materialiteit zijn dus niet hetzelfde, maar het wel of niet opnemen van een rechtmatigheidsfout kan wel degelijk gevolgen hebben voor de strekking van de controleverklaring.

In het geval dat de organisatie zelf oordeelt dat er geen rechtmatigheidsfouten hoger dan de verantwoordingsgrens te melden zijn en de accountant constateert wel fouten boven de verantwoordingsgrens, dan zou de rechtmatigheidsverantwoording dus geen getrouw beeld geven. Dit is dan een reden voor de accountant om een afkeurende verklaring te verstrekken voor getrouwheid. Dit kan voorkomen worden door vóór de vaststelling van de jaarrekening de rechtmatigheidsverantwoording aan te passen en de fouten, zoals geconstateerd door de accountant, alsnog te vermelden. De accountant kan dan alsnog een goedkeurende verklaring afgeven.

6.4 Afstemming tussen ODZOB en accountant

De vraag kan rijzen of niet het gevaar bestaat dat de accountant in het kader van de hierboven beschreven toets, al het werk van de ODZOB weer gaat overdoen. Dit is nadrukkelijk niet de bedoeling, maar het kan ook weer niet zo zijn dat een accountant volstaat met het slechts kennis nemen van de bevindingen van de ODZOB. De mate waarin de accountant gebruik kan maken van hetgeen door de ODZOB aangeleverd wordt, hangt onder meer af van de kwaliteit van de interne controle en de onderbouwing van de bevindingen door de ODZOB.

Hierbij is het van belang dat vroegtijdig overlegd wordt en afspraken worden gemaakt met de accountant over de activiteiten die gedurende het controlejaar uitgevoerd gaan worden in het kader van de interne controle.

Hierbij is het ook van belang dat de controlerend accountant vroegtijdig aangeeft op welke wijze gebruik kan worden gemaakt van de uitkomsten van de interne controle. Het betreft hier een professionele dialoog tussen organisatie en accountant op basis van gelijkwaardigheid en een gedeeld belang. Het gedeelde belang is onder meer het voorkomen van misverstanden over wat de organisatie heeft gedaan om de rechtmatigheid goed in beeld te krijgen en de manier waarop de accountant in de controle hiervan gebruik kan maken.

7 Implementatie rechtmatigheidsverantwoording

Het jaar 2023 staat in het teken van de (voorbereiding op de) rechtmatigheidsverantwoording. Naast de noodzakelijke bewustwording is het ook van belang om verantwoordelijkheden en rollen goed te beleggen binnen de ambtelijke organisatie. Hoe moet de interne controle functie ingevuld worden en op welke wijze worden de bevindingen besproken met het management, de directie en het dagelijks bestuur? Hoe wordt het afstemmingsoverleg met de accountant ingevuld? De voorliggende notitie maakt onderdeel uit van het bevorderen van de bewustwording, zowel ambtelijk als bestuurlijk.

Bijlage 1: model tekst

Verantwoordelijkheid dagelijks bestuur

In deze rechtmatigheidsverantwoording geeft het dagelijks bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant aan in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. Dit houdt in dat deze in overeenstemming zijn met door het algemeen bestuur vastgestelde kaders zoals de begroting en bepalingen in de relevante wet- en regelgeving.

Deze verantwoording betreft de rechtmatige uitvoering van de taken en omvat het begrotings-, voorwaarden-, en misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium bij de desbetreffende financiële beheershandelingen en transacties.

Bij de waarderingsgrondslagen in de jaarrekening is het door het algemeen bestuur op **XX XXX** 2023 vastgestelde normenkader van de relevante wet- en regelgeving verder toegelicht.

Deze verantwoording hanteert een grensbedrag omdat alleen de van belang zijnde aspecten in de verantwoording hoeven te worden betrokken. Deze grens is door het algemeen bestuur bepaald en bedraagt **x% (maximaal 3)** van de totale lasten inclusief mutaties in de reserves en is daarmee vastgesteld op **€ x**.

Conclusie

Het dagelijks bestuur is van mening dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties (niet) rechtmatig tot stand zijn gekomen binnen de daarvoor gestelde grens. De geconstateerde afwijkingen betreffen¹:

- ...
- ...
- ...

In de paragraaf bedrijfsvoering heeft het dagelijks bestuur beschreven welke actie zij onderneemt om de afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

¹ De afwijkingen worden alleen vermeld indien de door het algemeen bestuur gestelde verantwoordingsgrens voor rechtmatigheid is overschreden.

Bijlage 2: planning

Notitie invoering rechtmatigheidsverantwoording

Het vaststellen van deze notitie is in beginsel een DB-aangelegenheid. Het vaststellen van de verantwoordingsgrenzen is echter een AB-aangelegenheid.

Dagelijks bestuur:

- Voorbereiden: 9 maart 2023

Algemeen bestuur:

- Vaststellen: 30 maart 2023

Intern Controle Plan 2023

Dagelijks bestuur:

- Vaststellen: 9 maart 2023

Algemeen bestuur:

- Informeren: 30 maart 2023

Controleprotocol 2023 (inclusief normenkader)

Dagelijks bestuur:

- Voorbereiden: 21 september 2023

Algemeen bestuur:

- Vaststellen: 12 oktober 2023

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

Intern Controleplan Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2023

1 INHOUD

1 INHOUD.....	2
2 INLEIDING.....	3
3 DOELSTELLINGEN	3
4 PROCES VAN INTERNE CONTROLE	4
5 FINANCIËLE STROMEN EN PROCESSEN.....	6
6 PROCESSEN	7
6.1 PERSONEEL EN SALARISSEN.....	7
6.2 INKOPEN EN AANBESTEDINGEN	11
6.3 CREDITEUREN EN BETALINGEN.....	13
6.4 ORGANISATIEKOSTEN/LASTEN	15
6.5 PROJECTBEHEERSING/BATEN	16
6.6 DEBITEUREN.....	18
6.7 FINANCIËEL AFSLUITINGSPROCES EN BEGROTINGSBEHEER	19
6.8 AUTOMATISERING	20
7 KALENDER INTERNE CONTROLE 2023	22

2 INLEIDING

In dit Intern Controleplan Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant wordt een beschrijving gegeven van de uitvoering van de interne controle welke zich richt op getrouwheid en rechtmatigheid van de interne processen. Het geeft een overzicht van de geplande interne controleactiviteiten.

Interne controle is een belangrijk middel om de naleving van interne werkprocessen vast te stellen. Ten aanzien van de controle op getrouwheid en rechtmatigheid is er in de processen en in de praktijk al sprake van allerlei interne controles die in de processen worden uitgevoerd. Vanaf 2023 wijzigt de wetgeving ten aanzien van de rechtmatigheidsverklaring. De controleverklaring van de jaarrekening verschuift dan van de accountant naar de (het dagelijks bestuur van) gemeenschappelijke regeling zelf.

3 DOELSTELLINGEN

Het uitvoeren van interne controles zorgt voor een verbetering van de kwaliteit van de bedrijfsvoering. Door het uitvoeren van interne controles krijgt de organisatie namelijk niet alleen een beeld van de mate waarin risico's in processen worden beheerst maar worden ook mogelijkheden voor procesoptimalisatie gesignaleerd. Door het uitvoeren van interne controles op de bedrijfsprocessen, wordt vastgesteld of de risico's binnen de processen in voldoende mate beheerst worden om betrouwbare financiële verslaggeving te kunnen waarborgen. Door de interne controlewerkzaamheden gedurende het jaar uit te voeren, worden risico's die niet voldoende zijn afgedekt en mogelijke fouten of onrechtmatigheden die daaruit voortvloeien tijdig gesignaleerd. Dit geeft de mogelijkheid tijdig herstelacties in gang te zetten om zo eventuele ongewenste gevolgen voor de verstrekking van de controleverklaring van de accountant bij de jaarrekening te voorkomen.

De doelstelling van het uitvoeren van interne controles binnen de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant is het vaststellen van een goede werking van de administratieve organisatie en de juistheid, volledigheid en rechtmatigheid van de kosten en opbrengsten binnen het boekjaar.

Dit interne controleplan is van toepassing op uitvoeringsjaar 2023, het jaar waarin als gevolg van een wetswijziging niet de accountant een verklaring omtrent rechtmatigheid verstrekt, maar het dagelijks bestuur zelf. Het dagelijks bestuur zal voor het afgeven van een dergelijke verklaring moeten kunnen steunen op een deugdelijk interne controle proces. In overleg met de accountant zal dit proces verder worden geoptimaliseerd.

Het algemeen bestuur heeft in december 2022 de Financiële verordening Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2023 en de Controleverordening Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2023 vastgesteld.

Artikel 17 van de Financiële verordening Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2023 stelt:
Het Dagelijks Bestuur zorgt ten behoeve van het getrouwe beeld van de jaarrekening en de rechtmatigheid van de baten en lasten en de balansmutaties voor de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheerhandelingen. Bij afwijkingen neemt het Dagelijks Bestuur maatregelen tot herstel.

Normenkader

In artikel 2 van de Controleverordening Omgevingsdienst Zuidooost-Brabant 2023 is met betrekking tot de opdrachtverlening van de accountantscontrole bepaald dat:

De accountantscontrole wordt opgedragen aan de door het algemeen bestuur benoemde accountant, met inachtneming van de volgende uitgangspunten:

- 1. de toe te passen goedkeuringstolerantie bij de controle van de jaarrekening is 1% en de onzekerheidstolerantie is 3%;*
- 2. de door de accountant te hanteren rapporteringstolerantie bij het opstellen van zijn verslag van bevindingen bedraagt € 50.000;*
- 3. het door de accountant, bij zijn onderzoek naar het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten en de balansmutaties, te hanteren normenkader en toetsingskader wordt door het algemeen bestuur (jaarlijks) in een controleprotocol vastgesteld.*

Het aangehaalde controleprotocol betreft een nadere uitwerking van de controleverordening en bevat nadere aanwijzingen voor de accountant betreffende de reikwijdte van de accountantscontrole. Dit betreft onder andere de normenstelling, de daarbij verder te hanteren goedkeurings- en rapporterings-toleranties en een inventarisatie van relevante externe en interne wet- en regelgeving. Hierover is in het meest recente controleprotocol (dat betrekking heeft op 2022) het volgende bepaald:

Goedkeuringstolerantie	Strekking controleverklaring			
	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	$\leq 1\%$	$> 1\% < 3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% lasten)	$\leq 3\%$	$> 3\% < 10\%$	$\geq 10\%$	-

Het controleprotocol wordt doorgaans in het najaar aan het algemeen bestuur ter vaststelling voorgelegd. Reden hiervan is dat er dan een zo actueel mogelijk beeld van het normenkader (de van toepassing zijnde interne wet- en regelgeving) kan worden gepresenteerd.

4 PROCES VAN INTERNE CONTROLE

Voor de interne controle dient de inrichting van de organisatie aan een aantal voorwaarden te voldoen, te weten:

- Functiescheiding tussen de:
 - o beschikkende;
 - o bewarende;
 - o registrerende;
 - o controlerende en
 - o uitvoerende functies;
- Begroting: In de programmabegroting is de financiële jaarbegroting, een meerjarenraming en een investeringsbegroting opgenomen;
- Automatisering: Functiescheiding tussen systeembeheer en databewerking;
- Wet- en regelgeving, richtlijnen en procedures: het normenkader geeft aan welke externe en interne regelgeving van toepassing is.

De interne controle omvat een continu en een periodiek proces. Het betreft een continu proces als de uitvoering nagenoeg dagelijks en gestructureerd plaatsvindt. De controle zit dan in de werkprocessen opgesloten (omdat nagenoeg iedere mutatie gecheckt wordt). Het betreft een periodiek proces als de werkzaamheden niet nagenoeg dagelijks plaatsvinden, zodat de controle niet in de werkprocessen verweven zit. Dan vindt de interne controle plaats via een steekproef. Over deze laatste groep gaat het in dit plan. Indien mogelijk wordt er met de accountant opgetrokken als het gaat over de steekproeven. Om dubbele werkzaamheden te voorkomen.

De interne controle kent de volgende stappen:

1. Actualiseren intern controleplan

Het intern controleplan en de bijbehorende planning worden regelmatig geactualiseerd. Hierbij wordt aandacht besteed aan:

- financiële relevantie van de processen (risicoanalyse);
- nieuwe of gewijzigde wet- en regelgeving (opgenomen in jaarlijkse controleprotocol);
- wijzigingen in de relevante controlemaatregelen ter afdekking van de risico's per proces (bijvoorbeeld als gevolg van verbeteracties uit voorgaande interne controles/aanbevelingen van de accountant in zijn managementletter).

2. Vaststellen intern controleplan

Het voorliggende ICP 2023 is in maart 2023 door het dagelijks bestuur vastgesteld. De uitvoering van het ICP 2023 vindt plaats onder verantwoordelijkheid van de directie van de ODZOB, waarbij de controller de regie voert op de voortgang van de beschreven (controle)werkzaamheden.

3. Uitvoeren interne controleplan

Diverse medewerkers (in ieder geval van de teams financiën, Hrm en ICT) zijn betrokken bij de uitvoering van de diverse interne controles die zijn beschreven in het ICP 2023. Vandaar dat regelmatige monitoring in het MT-dienstverlening voor de hand ligt.

4. Rapportage over bevindingen

Team financiën stelt enkele malen per jaar een rapportage op over de voortgang van de interne controle en de daaruit voortvloeiende bevindingen. Dit ter voorbereiding de rechtmatigheidsverantwoording die het dagelijks bestuur in de jaarrekening dient op te nemen. De rapportage heeft betrekking op de controles die via een steekproef uitgevoerd worden. Over de bevindingen in de werkprocessen vindt geen rapportage plaats. Deze zitten namelijk in het werkproces verankerd. Als hier bijsturing nodig is, wordt dit meteen in het proces opgepakt.

De interne controles worden door middel van steekproeven gemonitord door financiën, op basis van de nog te voltooien planning voor het uitvoeringsjaar 2023 (zie hoofdstuk 7). In deze planning wordt vastgelegd wie de functie uitvoert en wie wanneer de controle doet.

5 FINANCIËLE STROMEN EN PROCESSEN

In dit controleplan is niet alleen de nadruk op de rechtmatigheid van de transacties verwerkt, maar wordt nadrukkelijk de link met de processen gelegd, zodat vanuit de interne controles een conclusie ten aanzien van de werking van de processen getrokken kan worden en gesignaleerde verbeterpunten gestructureerd opgepakt kunnen worden.

Op basis van het financiële belang en de mogelijke risico's in de processen is de selectie van de in de interne controle te betrekken processen gemaakt. Hierbij gaat het om:

1. Personeel en salarissen;
2. Inkopen en aanbestedingen;
3. Crediteuren en betalingen;
4. Organisatie kosten/lasten;
5. Projectbeheersing/baten;
6. Debiteuren;
7. Financieel afsluitproces en begrotingsbeheer;
8. Automatisering.

Ten behoeve van het opstellen van dit intern controleplan is geïnventariseerd welke controlemaatregelen binnen de processen noodzakelijk zijn om de risico's af te dekken en om betrouwbare financiële verslaglegging te waarborgen.

6 PROCESSEN

6.1 PERSONEEL EN SALARISSEN

In onderstaande tabel wordt het doel van de controle weergegeven, welke externe en interne wetgeving omtrent dit proces aanwezig zijn en welke bijbehorende interne beheersmaatregelen en controle werkzaamheden uitgevoerd worden om de risico's (niet limitatief) te beperken.

6.1 Personeel en salarissen
Doel
Het vaststellen dat de mutaties in dit proces juist en rechtmatig tot stand zijn gekomen en de verantwoording van de personeelskosten in de financiële administratie juist, tijdig, volledig en rechtmatig heeft plaatsgevonden
Wet- en regelgeving
<i>Extern:</i>
A. Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) B. Cao Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (SGO) C. Sociale verzekeringswetten D. Pensioenwetgeving E. Werkkostenregeling (loonheffing) F. Wet bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector G. Fiscale wetgeving
<i>Intern:</i>
H. Specifieke regelingen ODZOB I. Sociaal beleidskader J. Afspraken werkkostenregeling K. Werkprocessen P&O L. Mandaatlijst

Risico's		Beheersmaatregelen	Controlewerkzaamheden
Werkzaamheden t.a.v. proces Personeel en salaris worden niet uitgevoerd conform vaste (actuele) werkprocessen / regelingen	H I K	De werkzaamheden zijn in werkprocessen beschreven: <ul style="list-style-type: none">· Administratieve afhandeling in- en uitdiensttreding;· Administratieve afhandeling vaste mutaties;· Administratieve afhandeling incidentele mutaties	P&O stelt 2x per jaar vast dat te hanteren werkprocessen aanwezig en up-to-date zijn (<i>steekproef 1</i>)
		De van toepassing zijnde regelingen zijn via intranet beschikbaar voor alle personeelsleden	P&O stelt 2x per jaar vast dat de gepubliceerde regelingen volledig en nog up-to-date zijn (<i>steekproef 2</i>)
Personeelsmutaties worden geautoriseerd door een daartoe onbevoegde personen	A K L	Aanstellingsbrieven, ontslagbrieven en brieven aangaande mutaties van vaste personeelsgegevens (zoals urenaanpassing, forensen-vergoeding, buitengewoon verlof, promotie en bevordering, gratificatie etc.) worden conform mandaatlijst ondertekent. Mutaties worden ter verwerking aan P&O doorgegeven door de concernmanager	P&O stelt per brief / mutatie vast dat deze ondertekend is door de daartoe bevoegde persoon (werkproces)
Personeelsmutaties worden onjuist en/of onvolledig verwerkt en/of personeelsdossier is onvolledig	G L	Toevoegingen aan, verwijdering uit en mutaties van het personeelsbestand zijn gebaseerd op geautoriseerde documenten zoals ondertekende aanstellingsbrieven, ontslagbrieven en brieven aangaande mutaties van vaste persoonsgegevens. Relevante documenten worden opgeslagen in het personeelsdossier	P&O stelt vast dat het personeelsdossier aan de vereisten voldoet, zoals brieven, kopie ID-bewijs en opgaaf loonheffing (werkproces)
		Verwerking van mutaties door de externe salarisverwerker in het salarissysteem vindt plaats o.b.v. een door de medewerker P&O volledig ingevuld mutatieformulier (zowel in dienst als uit dienst). Ten aanzien van mutaties in vaste gegevens, wordt het formulier geaccordeerd door coördinator P&O	Controle van de ingevulde mutatieformulieren door externe salarisverwerker (werkproces)
			Maandelijks controle mutatieverslag vaste persoonsgegevens, salarisstroken en standen-register op juistheid en volledigheid van doorgevoerde mutaties door medewerker P&O (<i>steekproef 3</i>)
			Maandelijks controle basislijst door concernmanagers (<i>steekproef 4</i>)
		Maandelijks controle (VIC) om vast te stellen of procedure P&O ook als zodanig doorlopen is op basis van een steekproef / dan wel alle mutaties door financiën (<i>steekproef 5</i>)	

De salarisverwerking / betaling is onjuist en onvolledig	B C D E G K L	De salarisverwerker draagt zorg voor tijdige en juiste doorvoering van wijzigingen in vastgestelde percentages voor belasting en sociale premies in het salarissysteem conform geldende wet- en regelgeving	P&O controleert opgevoerde percentages in salarisadministratie aan begin van het nieuwe jaar en bij wijziging van percentages o.b.v. ontvangen informatie (<i>steekproef 6</i>)
		Er is functiescheiding aanwezig tussen opstellen van het betalingsvoorstel (externe salarisverwerker), goedkeuren van het salarisvoorstel (P&O), het inlezen van goedgekeurde betalingsvoorstel (financiën) en autorisatie van daadwerkelijke betalingen	P&O controleert het door de externe salarisverwerker aangeleverde betalingsbestand en geeft hierop haar goedkeuring (werkproces)
		De salarisverwerker verstrekt opgave van afdracht sociale premies en belastingen welke door financiën ter accordering worden aangeboden aan P&O en bij goedkeuring als betalingsvoorstel wordt klaargezet	P&O controleert de door de externe salarisverwerker aangeleverde opgave (werkproces) Maandelijks wordt door financiën geanalyseerd of de salaris gerelateerde tussenrekeningen aflopen. Dit wordt aantoonbaar vastgelegd (<i>steekproef 7</i>)
De financiële administratie sluit niet aan met de salarisadministratie		Maandelijkse aansluiting tussen de salarisadministratie en de financiële administratie	Door financiën wordt maandelijks een aansluiting gemaakt tussen salarisadministratie en de financiële administratie. Dit wordt aantoonbaar vastgelegd (<i>steekproef 8</i>)
		De contracturen uit de basislijst sluiten aan met de contracturen in het financiële systeem	Door financiën vindt maandelijks een controle op invoer medewerkersbestand AX versus basislijst salarisadministratie plaats: <ul style="list-style-type: none">- Contracturen AX versus basislijst;- Kostenplaats AX versus basislijst;- Standenregister bruto lonen versus geboekte loonjournalpost in AX (<i>steekproef 9</i>)
De betaling van incidentele vergoedingen is onjuist	G H K	Het gaat hierbij o.a. om reiskosten-declaraties voor dienstreizen, woonwerk, studiekosten en overwerk. Medewerkers voeren in Afas zelf hun declaraties in. P&O (medewerker salarisadministratie) controleert de aangeleverde mutaties (op regels en richtlijnen) en keurt deze vervolgens goed of af	Vóór de maandelijkse laatste aanleverdatum controleert de adviseur P&O de mutaties op juistheid, de coördinator P&O geeft akkoord op de mutaties (werkproces)
			Na salarisverwerking controleert P&O o.b.v. de output van de salarisadministratie de verwerking van de incidentele mutaties (<i>steekproef 10</i>)

Onjuiste verwerking van inhuurcontracten in administratie	B C D G	Inhuurcontracten (payroll / zzp / detachering) worden conform mandaatlijst ondertekent. Mutaties worden door de concernmanager ter verwerking doorgegeven aan P&O	Bij inboeken van inkoopfacturen wordt door team financiën gecheckt op gebruik van de G-rekening (werkproces)
		T.a.v. payroll contracten draagt de contractpartij zorg voor tijdige en juiste doorvoering van wijzigingen in vastgestelde percentages voor belasting en sociale premies in het salarissysteem conform geldende wet- en regelgeving. BIZOB controleert de jaarlijkse vaststelling van de opslag	Bij accorderen van detacheringsfacturen checkt manager het tarief (werkproces)
		T.a.v. zzp en detachering wordt in overleg met P&O een jaarlijkse indexering vastgesteld	Bij accorderen van zzp /payroll facturen checkt team P&O of tarieven volgens afspraak zijn (werkproces)
De bepaling van de verlofgoeden is niet correct en de verwerking hiervan vindt niet juist, volledig en/of tijdig plaats in het financieel systeem	B H K	<p>Opname van verlof vindt plaats in AX via de urenweekstaten. De managers accorderen de urenboekingen van hun medewerkers.</p> <p>Verwerking van mutaties verlofrechten wordt door P&O uitgevoerd en geboekt in AX:</p> <ul style="list-style-type: none">• Indienstreding dienstverband op basis van berekening in systeem externe salarisverwerker;• Indienstreding payroll op basis van een Excel spreadsheet;• Bij wijzigingen dienstverband (bv. aanstellingsuren) vindt door P&O herrekening van verlofrechten plaats;• Aan- en verkoop geeft een medewerker zelf in het salarissysteem in en wordt ter P&O (medewerker salarisadministratie) controleert de aangeleverde mutaties (op regels en richtlijnen) en keurt deze vervolgens goed of af. Bij goedkeuring vindt verwerking in het salaris automatisch plaats;• Bij uitdienststreding vindt door P&O, indien noodzakelijk, een herrekening van de verlofrechten plaats. Een eventueel verschil tussen opname en rechten worden bij de laatste salarisbetaling ingehouden dan wel uitbetaald;• Het bepalen van restant verloven vindt door P&O plaats o.b.v. rapportage rechten vs. opname.	<p>Er vindt door team financiën een maandelijkse aansluiting plaats t.a.v.:</p> <ul style="list-style-type: none">- Rechten indiensttreding;- Rechten uitdiensttreding;- Rechten mutaties dienstverband;- Aan- en verkoop van verlofuren (steekproef 11) <p>Team financiën maakt Jaarlijkse aansluiting tussen restantverloven einde jaar en beginverloven nieuwe jaar (steekproef 12)</p>

Een juiste aangifte loonheffing wat betreft werkkostenregeling	E G J	Er is een handboek WKR opgesteld met daarin de regels omtrent de verwerking van de looncomponenten en inkoopfacturen	Ieder kwartaal worden door financiën de boekingen die de werkkostenregeling raken gecheckt (steekproef 13)
Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	F	P en O Bewaakt bij aanstelling en uitkeren incidentele vergoedingen dat aan de WNT regels voldaan wordt	Ieder kwartaal wordt door financiën een check gedaan van mogelijke overschrijding WNT norm (steekproef 14)

6.2 INKOPEN EN AANBESTEDINGEN

In onderstaande tabel wordt het doel van de controle weergegeven, welke externe en interne wetgeving omtrent dit proces aanwezig zijn en welke bijbehorende interne beheersmaatregelen en controle werkzaamheden uitgevoerd worden om de risico's (niet limitatief) te beperken.

6.2 Inkopen en aanbesteding
Doel
Het vaststellen dat de inkopen juist en rechtmatig tot stand zijn gekomen. Tevens wordt hiermede het risico van het niet naleven van de in de relevante interne en externe wet- en regelgeving (zoals opgenomen in het normenkader) beperkt en wordt voldaan aan het voorwaarden criterium
Wet- en regelgeving
<i>Extern:</i>
A. Europese aanbestedingswet
<i>Intern:</i>
B. Inkoopbeleid ODZOB C. Handboek inkoop (uitwerking van inkoopbeleid) D. Inkoopprocedure ODZOB E. Mandaatregeling ODZOB F. Mandaatlijst ODZOB G. Begroting

Risico's		Beheersmaatregelen	Controlewerkzaamheden
Kosten zijn niet rechtmatig omdat niet voldaan is aan de EU-aanbestedingsrichtlijnen of aan het eigen inkoop- en aanbestedingsbeleid	A B C D	Het inkoop en aanbestedingsbeleid is vastgesteld, actueel en gecommuniceerd (staat op intranet)	Procesverantwoordelijk manager controleert 1x per jaar of inkoop- en aanbestedingsbeleid nog actueel en eventuele aanpassingen doorvoeren (steekproef 15)
		Jaarlijks opstellen van een inkoopplan met daarop alle verwachte inkopen en aanbestedingstrajecten voor een bepaald jaar (input: investeringsbegroting, contracten-database, spendanalyse en gesprekken met managers)	2x per jaar wordt door procesverantwoordelijk manager (evt. met behulp van Bizob) een spendanalyse opgesteld en getoetst of is voldaan aan de externe en interne richtlijnen o.b.v. onderliggende documentatie (steekproef 16)
		Controle op naleving van de aanbestedingsrichtlijnen	
			Actueel contractenregister om te voorkomen dat contracten onbedoeld automatisch verlengd worden of te laat wordt onderkend dat een nieuw contract moet worden afgesloten

Bij het aangaan van de verplichting, inkoopopdrachten en plaatsten van bestellingen worden de bevoegdheden uit de mandaatregeling/-lijst niet gehanteerd	E F	Mandaatregeling en mandaatlijst is opgesteld, actueel en gecommuniceerd Toetsen of de inkoopopdracht getekend is door een volgens de mandaatlijst bevoegd persoon.	1x Per jaar controleert team juristen of de mandaatregeling en mandaatlijst (daar waar deze betrekking heeft op inkoop) nog actueel is en eventuele aanpassingen doorvoeren <i>(steekproef 18)</i> Op basis van bovengenoemde spendanalyse voert team Financiën steekproef uit m.b.t. navolgen mandateringsregeling bij bestellingen <i>(steekproef 19)</i>
Bestellingen vinden plaats zonder dat hiervoor een budget beschikbaar is	G	Inkoopaanvragen worden getoetst aan de in de begroting gestelde kaders t.a.v. lasten en investeringen (kredieten)	Maandelijkse opvolging o.b.v. realisatie in de marap (werkproces)

6.3 CREDITEUREN EN BETALINGEN

In onderstaande tabel wordt het doel van de controle weergegeven, welke externe en interne wetgeving omtrent dit proces aanwezig zijn en welke bijbehorende interne beheersmaatregelen en controle werkzaamheden uitgevoerd worden om de risico's (niet limitatief) te beperken.

6.3 Crediteuren en betalingen	
Doel	
Het vaststellen dat de crediteuren (oftewel leveranciers) juist en volledig in het financiële systeem staan. Het garanderen van een juiste, tijdige en volledige verantwoording van de schulden wordt hiermee gerealiseerd. Daarnaast het garanderen van een juiste, tijdige en volledige betaling aan deze leveranciers	
Wet- en regelgeving	
<i>Extern:</i>	
A. Wet op de Omzetbelasting	
<i>Intern:</i>	
B. Mandaatlijst ODZOB	
C. Treasurystatuut Omgevingsdienst Zuidooost-Brabant 2023	
D. Betalingsprocedure ODZOB	

Risico's		Beheersmaatregelen	Controlewerkzaamheden
Mutaties in het crediteurenstambestand worden door onbevoegde personen uitgevoerd of zijn onjuist, niet tijdig en/of onvolledig	C	Vastgelegd wordt welke mutatie heeft plaatsgevonden. KvK opvragen bij nieuwe crediteur en bij de eerste factuur van nieuwe crediteur voegen	Wekelijkse controle van iedere mutatie in crediteurenbestand wat betreft leverancier en bankgegevens door de functionaris van team financiën die de betaling accordeert (werkproces)
Factuur is onjuist	A	Bij registratie factuur geeft het systeem een voorstel van: - Bankrekeningnummer; - BTW code. Deze wordt gecheckt met wat op de factuur staat. Ontvangen van foutieve facturen voor wat betreft de eisen van de Belastingdienst (omzetbelasting): - De tenaamstelling; - BTW code; - Telling	Boekingscontrole inkoopfacturen door financiën op onder andere de volgende punten: - Is de leverancier juist; - Is het bankrekeningnummer juist (werkproces)
Betaalbaarstelling van de factuur is door de onbevoegde medewerker gedaan	B	In het financiële systeem is een autorisatie pool ingeregeld volgens het vierogen principe, conform mandaatlijst	Team financiën controleert periodiek (2x per jaar) de ingevoerde autorisaties a.d.h.v. mandaatlijst en interne bevoegdheden (steekproef 20)

Door te late betaling ontstaan risico's op boetes of invorderingskosten	C D	Financiën maakt op basis van de vervallermijn en geaccordeerde facturen een betaalvoorstel	Wekelijks wordt de budgethouder aangemaand als blijkt dat de vervaldatum is verstreken (werkproces)
Onrechtmatige betalingen ontstaan door niet-bevoegde functionarissen		Funciescheiding tussen budgethouder, financiën én betaling. Goedkeuren factuur door budgethouder (inclusief prestatie levering), codering factuur door financiën en betaalbaar stellen door financiën. Betaalbaarstelling door twee functionarissen	Het betaalvoorstel wordt door controller, die geen wijzigingen in het financieel systeem kan brengen (of zijn vervanger) gecontroleerd, steekproefsgewijs en alles > € 5.000 op het juiste bedrag en bankrekeningnummer. Door de directeur (of diens vervanger) moet de finale handtekening worden gezet. Hierbij wordt gecontroleerd op juistheid totaalbedrag en batchkenmerken (werkproces)
		Actueel houden van bankautorisaties bij de BNG (1e en 2e handtekening)	2x Per jaar controleert financiën of de autorisaties bij BNG voor betalingen nog actueel zijn (steekproef 21)

6.4 ORGANISATIEKOSTEN/LASTEN

In onderstaande tabel wordt het doel van de controle weergegeven, welke externe en interne wetgeving omtrent dit proces aanwezig zijn en welke bijbehorende interne beheersmaatregelen en controle werkzaamheden uitgevoerd worden om de risico's (niet limitatief) te beperken.

6.4 Organisatiekosten/lasten
Doel
Het vaststellen dat de kosten van onder andere inkopen (facturering door onze leveranciers voor de aan ons geleverde diensten) tijdig, juist en volledig in de financiële administratie zijn verantwoord
Wet- en regelgeving
<i>Extern:</i>
A. Wet op de Omzetbelasting B. Besluit begroting en verantwoording voor provincies en gemeenten (Bbv)
<i>Intern:</i>
C. Nota investeren, waarden en afschrijven Omgevingsdienst Zuidooost-Brabant 2019 D. Nota beleidsregels reserves & voorzieningen Omgevingsdienst Zuidooost-Brabant 2023

Risico's		Beheersmaatregelen	Controlewerkzaamheden
Onjuiste aangifte omzetbelasting	A	In het financieel systeem zijn de boekingen rondom de omzetbelasting geautomatiseerd	Facturenjournaal controleren en boeken door financiën vanuit het vierogen principe.
Kosten worden boekhoudkundig onjuist of onvolledig in de administratie verwerkt	B	Controle of de kosten op het juiste grootboeknummer zijn verantwoord	Hierbij wordt o.a. gecontroleerd op: - BTW code; - juiste codering (werkproces)
	C		Maandelijkse doorlopen van de boekingen (exploitatie en balans) door financiën Het boeken van transitoria posten (werkproces)
	D	Toetsen van de kosten/lasten op juistheid, tijdigheid, volledigheid en rechtmatigheid	Het monitoren en analyseren van de gerealiseerde kosten t.o.v. budget (in de marap) door financiën en budgethouders (werkproces)

6.5 PROJECTBEHEERSING/BATEN

In onderstaande tabel wordt het doel van de controle weergegeven, welke externe en interne wetgeving omtrent dit proces aanwezig zijn en welke bijbehorende interne beheersmaatregelen en controle werkzaamheden uitgevoerd worden om de risico's (niet limitatief) te beperken.

6.6 Projectbeheersing/Baten	
Doel	
Het vaststellen dat uren en projectkosten correct worden verantwoord en dat de facturering van de opbrengsten juist, volledig, tijdig en rechtmatig heeft plaatsvindt en de opbrengsten tijdig, juist en volledig in de financiële administratie worden verantwoord. Het garanderen van de juistheid, tijdigheid, volledigheid en rechtmatigheid van de opbrengsten/baten wordt hiermee gerealiseerd	
Wet- en regelgeving	
<i>Extern:</i>	
A. Wet gemeenschappelijke regeling	
<i>Intern:</i>	
B. Gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant 2015	
C. Dienstverleningsovereenkomst met deelnemers	
D. Productencatalogus	
E. Ondertekende werkprogramma's met deelnemers	
F. Opdrachtformulier	
G. Procedure: <ul style="list-style-type: none"> a. Goedkeuring uitgaande facturen b. Accordering urenweekstaten c. Accordering verkoopfacturen en creditnota's 	
H. Diverse werkinstructies	

Risico's		Beheersmaatregelen	Controlewerkzaamheden
De productencatalogus is onjuist en / of staat verkeerd in het financiële systeem	D	Jaarlijks wordt de productencatalogus vastgesteld en geaccordeerd door de directie ODZOB	1x Per jaar, voorafgaand aan het nieuwe jaar, vindt een invoercontrole plaats van de productencatalogus in AX door team financiën (<i>steekproef 22</i>)
		Team Financien voert de geaccordeerde productencatalogus op in AX	
Fouten bij het aanvragen en openen van projectnummers	D E F H	De aanvraag van een projectnummer vindt plaats in de vorm van een volledig en juist ingevuld opdrachtformulier (of daaraan gelijk gesteld document zoals een toezichtsprogramma). Op het opdrachtformulier staan de minimaal noodzakelijke gegevens om een projectnummer aan te kunnen maken als verplicht veld opgenomen	Team financiën controleert steekproefsgewijs tweemaandelijks ingevoerde projectnummers (<i>steekproef 23</i>)
		De aanvraag wordt door de werkverdelers centraal ingediend. De proceduremedewerkers verwerken de aanvragen in AX waarbij toetsing plaatsvindt op volledigheid van de informatie	Accountmanagers controleren (aan de hand van lijsten van financiën) steekproefsgewijs maandelijks de nieuw aangemaakte projectnummers op correctheid m.b.t. klant, product, order etc. (<i>steekproef 24</i>)

Onvolledige en / of onjuiste urenregistratie	G H	<p>Urenweekstaten worden (wekelijks) ingevoerd door de medewerkers waarbij het systeem afdwingt dat uren conform het aantal normuren (=contracturen) worden geregistreerd.</p>	<p>Team financiën checkt en verstrekt wekelijks opvolgingsoverzichten t.a.v. de actuele status van het boeken van urenweekstaten (werkproces)</p>
		<p>Indien medewerker de urenweekstaat op akkoord heeft gezet, worden de urenweekstaten automatisch geboekt</p>	<p>Maandelijkse opvolging vindt plaats middels de marap waarbij status per team wordt gepresenteerd (werkproces)</p>
		<p>De verantwoordelijk concernmanager (volgens mandaat) beoordeelt achteraf, o.b.v. rapportage, de geboekte uren en geeft hier akkoord op. Toetsing vindt plaats o.a. op:</p> <ul style="list-style-type: none">• Urenbesteding declarabel / indirect / intern;• Urenbesteding improductieve uren (= niet aanwezig) zoals verlof, bijzonder verlof, ziekte etc.	<p>Team financiën stelt de te accorderen rapportage op t.b.v. accordering door concernmanagers en volgt op of daadwerkelijk ook een akkoord is gegeven (werkproces)</p>
		<p>Voor opvolging van verlofsaldo zie proces 6.1 personeel en salarissen</p>	<p>Maandelijkse opvolging vindt plaats middels de marap waarbij declarabiliteit op totaal en teamniveau wordt gepresenteerd (werkproces)</p>
		<p>De urenregistratie van ingehuurd personeel loopt volgens het standaard proces. Toetsing of daadwerkelijk alle inhuur waarvoor we een factuur ontvangen ook daadwerkelijk tijd schrijft, vindt plaats bij accordering van de factuur</p>	<p>Voor opvolging van verlofsaldo zie proces 6.1 personeel en salarissen (werkproces)</p>
		<p>De urenregistratie van ingehuurd personeel loopt volgens het standaard proces. Toetsing of daadwerkelijk alle inhuur waarvoor we een factuur ontvangen ook daadwerkelijk tijd schrijft, vindt plaats bij accordering van de factuur</p>	<p>Periodieke toets team financiën op facturen ingehuurd personeel. Daarbij wordt ook gekeken of ziekte-dagen correct verrekend zijn (steekproef 25)</p>
Onvolledigheid van opbrengsten	B C E G	<p>Periodiek worden door team financiën projecten gefactureerd middels werkafspraken: <u>Projecten werkprogramma's</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Werkzaamheden worden gefactureerd o.b.v. 3 voorschotten gedurende het jaar met een eindafrekening per jaareinde;• Maandelijks wordt een interne facturatie uitgevoerd waarbij gerealiseerde uren en externe kosten intern worden gefactureerd en waarbij voltooide projecten financieel worden afgesloten <p><u>Projecten niet werkprogramma's:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Afhankelijk van afspraken worden de gerealiseerde uren en externe kosten bij de klanten in rekening gebracht <p><u>Overige inkomsten:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Komt in zeer beperkte mate voor en vaak incidenteel van aard	<p>Team financiën controleert of iedere deelnemende gemeente een getekend werkprogramma heeft (steekproef 26)</p> <p>Team financiën controleert periodiek of de te factureren bedragen op de projecten ook daadwerkelijk zijn gefactureerd (werkproces)</p> <p>Team financiën controleert periodiek op het afsluiten van projecten (werkproces)</p>

		Conceptfacturen worden ter accordering opgesteld. Accordering van concept facturen vindt als volgt plaats: <ul style="list-style-type: none">· Voorschotten werkprogramma's door accountmanager / concernmanager· Projectfacturen door projectverantwoordelijk medewerker;· Facturen overige inkomsten is afhankelijk van waar de factuur betrekking op heeft;· Creditnota worden geaccordeerd door concernmanager i.c.m. directeur	
--	--	---	--

6.6 DEBITEUREN

In onderstaande tabel wordt het doel van de controle weergegeven, welke externe en interne wetgeving omtrent dit proces aanwezig zijn en welke bijbehorende interne beheersmaatregelen en controle werkzaamheden uitgevoerd worden om de risico's (niet limitatief) te beperken.

6.5 Debiteuren
Doel
Het vaststellen dat de aangemaakte facturen volledig en tijdig betaald worden. Onder dit proces vallen de vorderingspositie op debiteuren en de debiteurenafloop
Wet- en regelgeving
<i>Extern:</i>
A. Wet gemeenschappelijke regelingen
<i>Intern:</i>
B. Dienstverleningsovereenkomst met deelnemers C. Werkinstructies D. Algemene verkoopvoorwaarden

Risico's		Beheersmaatregelen	Controlewerkzaamheden
Het niet tijdig en/of volledig innen van de gefactureerde opbrengsten	A B C D	Bij een onjuist gefactureerd bedrag, deze corrigeren	Bij een correctie boeking (creditnota) is altijd akkoord van budgethouder nodig. Bij een bedrag van meer dan € 5.000 moet ook akkoord van de directeur aanwezig zijn, als het resultaat afneemt (werkproces)
		Controle openstaande posten debiteuren. Periodiek bellen naar debiteuren waarvan de betalingstermijn is verstreken, informeren naar de status. Indien discussie blijkt met de afnemer dan wordt de accountmanager gevraagd dit op te pakken	Maandelijks een ouderdomsanalyse uitvoeren. Hierover wordt in de maandrapportage gerapporteerd (werkproces)

6.7 FINANCIËEL AFSLUITINGSPROCES EN BEGROTINGSBEHEER

In onderstaande tabel wordt het doel van de controle weergegeven, welke externe en interne wetgeving omtrent dit proces aanwezig zijn en welke bijbehorende interne beheersmaatregelen en controle werkzaamheden uitgevoerd worden om de risico's (niet limitatief) te beperken.

6.7 Financieel afsluitingsproces en begrotingsbeheer	
Doel	
het vaststellen dat de financiële administratie altijd up-to-date is en de algemene interne en externe richtlijnen worden nageleefd. Hiermee wordt gerealiseerd dat de informatie die uit de financiële administratie afkomstig is en gebruikt wordt binnen de organisatie betrouwbaar is	
Wet- en regelgeving	
<i>Extern:</i>	
<ul style="list-style-type: none"> A. Burgerlijk Wetboek B. Gemeentewet C. Algemene Wet Bestuursrecht D. Besluit begroting en verantwoording voor provincies en gemeenten (Bbv) 	
<i>Intern:</i>	
<ul style="list-style-type: none"> E. Financiële verordening 2023 F. Controleverordening 2023 G. Kadernota H. Begroting I. Berap J. Jaarrekening 	

Risico's		Beheersmaatregelen	Controlewerkzaamheden
De algemene interne en externe richtlijnen (de BBV en de eigen Financiële Verordening) worden niet nageleefd, waardoor jaarrekening niet voldoet of begroting niet goedgekeurd wordt	A B C D	De controller houdt wijzigingen in wet- en regelgeving en eigen verordeningen bij en meldt de consequenties daarvan aan het management	Begrotingswijzigingen worden vooraf beoordeeld door de controller, waarbij wordt getoetst of deze aan de vastgestelde kaders (BBV, meerjarenbegroting etc.) voldoen (werkproces)
	E F	Vaststelling van financiële verordening en controleprotocol (vierjaarlijks) en controleprotocol met normenkader (jaarlijks) door AB/DB	Jaarlijks intern controle plan actualiseren door team financiën (werkproces)
	G H I J	De volgende planning en control producten zijn ieder jaar opgesteld en door het DB en/of AB vastgesteld: - Kadernota; - Begroting; - Berap; - Jaarrekening	Interne planning hanteren door financiën om de P&C producten planning waar te maken (werkproces)
De financiële administratie is niet up-to-date	J	Maandelijks opstellen van een maandrapportage (marap). En deze analyseren/actualiseren	Maandelijks wordt er over een aantal indicatoren gerapporteerd door financiën aan het management, zoals resultaat, declarabiliteit, liquiditeit (werkproces)
		Hanteren van een planning tijdens het jaar afsluitingsproces. Borgen van de interne planning	Planning jaarrekening (op dag niveau) opstellen en monitoren door financiën (werkproces)

6.8 AUTOMATISERING

In onderstaande tabel wordt het doel van de controle weergegeven, welke externe en interne wetgeving omtrent dit proces aanwezig zijn en welke bijbehorende interne beheersmaatregelen en controle werkzaamheden uitgevoerd worden om de risico's (niet limitatief) te beperken.

6.8 Automatisering
Doel
Het conform afspraken ter beschikking stellen (beschikbaarheid) van betrouwbare financiële gegevens (integriteit) aan de juiste doelgroep(en) (vertrouwelijkheid)
Wet- en regelgeving
<i>Extern:</i>
A. BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid)
<i>Intern:</i>
B. Informatiebeveiligingsbeleid

Risico's		Beheersmaatregelen	Controlewerkzaamheden
Uitval van informatievoorziening (uitval infra, uitval applicaties), bv door brand, stroomuitval, derden) Verlies of beschadiging van gegevens/informatie, al dan niet met opzet	A	Er is een goede back-up/restore procedure	Tweemaal per jaar wordt getest of alle gegevens teruggezet kunnen worden (<i>steekproef 27</i>)
	B	Uitval van netwerk verbindingen (zowel intern als naar internet dienen zoveel mogelijk dubbel (redundant) uitgevoerd te zijn om uitval te voorkomen)	Eenmaal per jaar wordt getest of de overschakeling naar de redundante verbinding functioneert (<i>steekproef 28</i>)
		Uitval door ongewenste wijzigingen dienen voorkomen te worden door het gebruik van change management	Eenmaal per jaar worden het beleid en de procedures geëvalueerd (<i>steekproef 29</i>)
		Uitval van functionaliteit door hardware storingen wordt zoveel mogelijk voorkomen door failover (vmWare)	Eenmaal per jaar wordt getest of de failover functionaliteit van vmWare voldoende werkt (<i>steekproef 30</i>)
		De herstelperiode na een incident word zoveel mogelijk beperkt	Eenmaal per jaar wordt het calamiteitenplan geactualiseerd (<i>steekproef 31</i>)
		Misbruik van gegevens wordt zoveel mogelijk voorkomen door niet meer rechten te geven dan nodig	De autorisatiematrix wordt eenmaal per jaar gecontroleerd (<i>steekproef 32</i>)
		Foutieve invoer wordt voorkomen door een 'vier ogen principe'	Eenmaal per jaar worden het beleid en de procedures hierop gecontroleerd (<i>steekproef 33</i>)
		Schade en/of verlies van gegevens zijn afdoende verzekerd. Dit op basis van een risico afweging	Eenmaal per jaar wordt de risico analyse uitgevoerd en worden de lopende verzekeringen hierop gecontroleerd (<i>steekproef 34</i>)

	Om gegevensverlies of beschadiging zoveel mogelijk te beperken door onbedoelde handelingen (zoals phishing), wordt aandacht besteed aan bewustzijn op het gebied van informatiebeveiliging	Elk jaar wordt de iBewustzijn' gemeten en op basis hiervan een actieplan opgesteld (<i>steekproef 35</i>)
	Er wordt gebruik gemaakt van goede wachtwoorden en MFA (multi-factor-autorisation)	Elk jaar wordt het beleid geëvalueerd en de werking van de maatregelen getoetst (<i>steekproef 36</i>)

7 KALENDER INTERNE CONTROLE 2023

In onderstaande kalender is aangegeven:

- Controle: wat houdt de controle in;
- Functie: welke functie voert de werkzaamheden uit (als de functie door meerdere personen uitgevoerd kan worden dan staan er de initialen);
- Controle door: welke functie voert de controle uit (als de functie door meerdere personen uitgevoerd kan worden dan staan er de initialen);
- Frequentie van de steekproef;
- Omvang steekproef;
- Vindplaats: in welke digitale map is de controle te vinden;
- Naam bestand.

De diverse medewerkers (zowel van team financiën als van andere teams) zijn zelf verantwoordelijk voor de tijdige uitvoering van de afgesproken interne controles.

Financien monitort of de interne controles tijdig en juist plaatsvinden aan de hand van bijgevoegde kalender door o.a.:

- Twee maal per jaar met de betrokkenen de controles te bespreken;
- Twee maal per jaar de kalender op alle weergegeven terreinen te actualiseren;
- Steekproef op personeelsdossier uit te voeren;
- Steekproef op aanmaken WP projecten uit te voeren.

Financien gaat in de maanden mei en september een voortgangsrapportage over de stand van zaken van de interne controles opstellen. Na afloop van het jaar zullen de bevindingen over het afgelopen jaar gepresenteerd worden. In samenspraak met de betrokkenen zullen hierin ook wijzigingen voor het komend jaar weergegeven worden. De controller zal hierover in zowel de MT's als het DT rapporteren.

Hieronder volgt de kalender/planning voor 2023:

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

Vergadering Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuidooost-Brabant d.d. 30 maart 2023

Agendapunt : 4.a

Vertrouwelijk : Nee

Onderwerp : Meerjarenvisie 2023-2027: Samen voor een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving

Beslispunten :

1. Instemmen met de meerjarenvisie 2023-2027.
2. Instemmen met de randvoorwaarde: budgetneutraal en daar waar het niet mogelijk blijkt, een concreet financieringsvoorstel aan het algemeen bestuur voorleggen.
3. De meerjarenvisie van toepassing laten zijn op de uitvoeringskaders, het collectief programma en overige projecten en programma's.
4. De raden en Staten worden geïnformeerd over de meerjarenvisie middels een informatiebrief.

Aanleiding

Het vorige dagelijks bestuur heeft in 2021 de opdracht gegeven om te starten met het opstellen van een meerjarenvisie. In een ambtelijke sessie van mei 2022 en in een bestuurlijke bijeenkomst in oktober 2022 is informatie opgehaald voor de invulling van de meerjarenvisie. In het algemeen bestuur van 8 december 2022 is het ambitieniveau bepaald. Daarna is het ambitieniveau uitgewerkt tot een meerjarenvisie, welke nu ter besluitvorming aan het algemeen bestuur voorligt.

Toelichting

De meerjarenvisie is gestoeld op de recent herijkte missie en visie van de ODZOB. Deze geldt voor de lange termijn, de meerjarenvisie geldt voor de middellange termijn. In deze tijden van grote transities en opgaven zijn richting, focus en keuzes nodig bij de inzet van de Omgevingsdienst Zuidooost-Brabant (ODZOB) voor de komende vier jaar. Denk daarbij aan de stikstofproblematiek, energietransitie, invoering van de Omgevingswet en de verbetering van het VTH-stelsel.

De meerjarenvisie heeft een plek in de P&C-cyclus. Jaarlijks wordt een kadernota opgesteld waarin een begroting is opgenomen dat gestoeld is op inhoud. Om continuïteit in keuzes te hebben wordt voor vier jaar richting gegeven aan deze inhoud door éénmalig een kaderbrief (voor 2024) en een meerjarenvisie vast te stellen. Het dient als kader voor de korte termijn trajecten, zoals:

- het jaarlijkse programma Collectieve Taken;
- de vier regionale uitvoeringskaders voor vergunningverlening en toezicht en hun jaarprogramma's;
- en overige (jaarlijkse) programma's en projecten van de ODZOB.

In de komende vier jaar worden de kadernota's opgesteld met de meerjarenvisie als referentiekader voor de invulling.

Beoogd effect

Door meer richting en focus als collectief te bepalen, kan de ODZOB beter zijn inzet bepalen bij de huidige grote transities en opgaven. Daarmee ook een betere bijdrage leveren aan een veilige, gezonde en duurzame fysieke leefomgeving.

Argumenten en onderbouwing (corresponderen met nummering beslispunten)

1a. De meerjarenvisie is uitgewerkt conform het besluit van 8 december 2022. De ambitie is de inzet op orde te hebben, te houden en te verstevigen van het fundament. Daarbij inzicht te geven in de aanvullende inzet daar waar urgentie en gemaakt afspraken erom vragen. In de meerjarenvisie is er onderscheid gemaakt tussen de inzet op het fundament en aanvullende inzet per thema. Opvallende aanvullende inzet is:

- het verstevigen van het regionaal kernteam externe veiligheid.
- De samenwerking op bestuurlijk en ambtelijk niveau in het Regionaal Meetnet Lucht & Geluid en in het Werkprogramma Agrofood en Leefomgeving (WAL, veehouderij) wordt voortgezet conform de huidige gemaakte afspraken.
- Het outcomegericht werken samen met de gemeenten ontwikkelen, door bij enkele urgente onderwerpen 3 pilotprojecten/experimenten te starten;
- vergelijkbaar met het regionale agrarische platform voor veehouderij (WAL) - de komende jaren de mogelijkheden te verkennen van een nieuw regionaal platform voor industrie, gericht op kennisdeling en beleidsmatige afstemming op de vier thema's (duurzaam, veilig, gezond en omgeving).

1b. De meerjarenvisie is opgesteld in de geest van het Rekenkameronderzoek. Door aan de voorkant deelnemers actief te betrekken bij het opstellen van de meerjarenvisie en onder begeleiding van een klankbordgroep, is er invulling gegeven aan de adviezen voortvloeiend uit het rekenkameronderzoek.

2. De financiële randvoorwaarde geeft invulling aan het besluit van 8 december 2022. In de fase van meerjarenvisie is het nog niet mogelijk om een concrete impact te duiden. In het document wordt alleen de impact op hoofdlijnen beschreven. Voor de uitwerking van de meerjarenvisie kan wel een randvoorwaarde meegegeven worden.

3. De scope van de meerjarenvisie is gericht op het scheppen van collectieve randvoorwaarden. De meerjarenvisie is niet gericht op individuele opdrachten of op de bedrijfsvoering. Het algemeen bestuur bepaalt in deze als eigenaar van de ODZOB een inhoudelijke collectieve koers.

Kanttekeningen en onderbouwing (corresponderen met nummering beslispunten)

1. Met de meerjarenvisie zijn we er nog niet. De meerjarenvisie is een kapstok en geeft richting. Deze meerjarenvisie dient te landen en door te werken in de uitvoeringskaders, programma Collectieve Taken en overige projecten en programma's. Hier is een aparte actie voor nodig in 2023.

Financiën/Personeel

De meerjarenvisie is een vertaling van de missie en visie van de ODZOB voor de komende 4 jaar. Een concrete doorvertaling van deze visie zal nog moeten plaatsvinden. Het zal impact hebben op:

Financieel. Het betreft de beleidsmatige invulling behorend bij de Kadernota 2024, die in afgeslankte vorm (een kaderbrief) door het algemeen bestuur werd vastgesteld. Dit kader heeft een doorwerking op de op te stellen ontwerpbegroting 2024. De ontwerpbegroting 2024 wordt voorgelegd voor zienswijze aan de raden en staten medio maart 2023. Dit is een eerder moment dan waarop het algemeen bestuur de meerjarenvisie vaststelt. In de ontwerpbegroting 2024 wordt in het hoofdstuk 'beleidsbegroting' enkel een alinea over het proces opgenomen. In de definitieve begroting worden de highlights van de meerjarenvisie opgenomen. De eventuele financiële effecten van de meerjarenvisie, die afzonderlijk aan het algemeen bestuur ter goedkeuring wordt voorgelegd, verloopt niet via deze procedure. De meerjarenvisie is daarna het referentiekader voor de op te stellen kadernota's vanaf 2025. De gevolgen van de gekozen ambitie worden in beeld gebracht voor de reeds vastgestelde plannen, zoals de uitvoeringskaders voor de VTH-taken, en het collectief programma. Dan kan pas worden vastgesteld hoe de ambities uit de meerjarenvisie in financiële zin al zijn afgedekt in de vastgestelde begroting. Uit de analyse zal blijken of de ambities verder reiken dan de beschikbare middelen. In beginsel bestaan er dan 2 mogelijkheden: oud beleid inruilen voor nieuw beleid of aanvullende middelen beschikbaar stellen. Het streven is zoveel mogelijk budgetneutraal, en daar waar het niet mogelijk is zal aan het algemeen bestuur een concreet voorstel worden gedaan.

Bestuurlijke inspanningen. Bij belangrijke en urgente opgaven zal komende jaren bestuurlijke betrokkenheid en commitment nodig zijn, zodat richting, verwachtingen en gevoeligheden sneller worden onderkend. Gedacht kan worden aan themabijeenkomsten.

Samenwerking met de deelnemers, ketenpartners, GGD, VrBrZO, MRE, kennisinstellingen en overigen. Bij belangrijke en urgente opgaven is het van belang om in verbinding te zijn, up-to-date blijven over ontwikkelingen, zodat gezamenlijk goed kan worden doorgepakt. De huidige samenwerking en afspraken worden voortgezet en daar waar nodig versterkt.

Regionale uitvoeringskaders. Een aantal uitvoeringskaders loopt in 2023 af. Deze visie geeft inhoudelijk richting bij het evalueren en opstellen van nieuwe uitvoeringskaders.

Data-, informatievoorziening en ICT. De visie geeft sterker richting aan het informatiegestuurd werken en daarmee wordt meer gerichte inzet van data-, informatievoorziening en ICT bij de ODZOB verwacht.

HRM/strategische personeelsplanning. Het gekozen ambitieniveau geeft richting aan de benodigde kwantiteit en kwaliteit van personeel. Ook al gaat het om het fundament op orde met aanvullende inzet bij urgente maatschappelijke opgaven, zal HRM de komende 4 jaar een zwaar aandachtspunt zijn gezien de lastige arbeidsmarkt en vergrijzing.

Innovatie & kwaliteit. De ODZOB ziet innovatie & kwaliteit als basisvoorwaarde om de urgente maatschappelijke opgaven het hoofd te kunnen bieden. De collectieve randvoorwaarden hiervoor zijn via het traject "Grip op de Samenwerking" geregeld. Er is met de aangepaste organisatiestructuur in 2021 een eerste aanzet gemaakt om meer actief in te zetten op innovatie en kwaliteit.

Bij de uitwerking van de meerjarenvisie wordt de impact concreet gemaakt en doorvertaald naar diverse programma's en projecten. Voor de uitwerking van de meerjarenvisie zijn uren opgenomen in het programma Collectieve Taken van 2023.

Vervolg/Communicatie

Na instemming wordt de meerjarenvisie ter informatie gedeeld met de raden en Staten. Verder wordt via de gebruikelijke kanalen de meerjarenvisie bekend gemaakt.

Bijlagen

- Meerjarenvisie 2023-2037

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidooost-Brabant;

Gezien voorgaand voorstel van het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidooost-Brabant

BESLUIT

1. Instemmen met de meerjarenvisie 2023-2027.
2. Instemmen met de randvoorwaarde: budgetneutraal en daar waar het niet mogelijk blijkt, een concreet financieringsvoorstel aan het algemeen bestuur voorleggen.
3. De meerjarenvisie van toepassing laten zijn op de uitvoeringskaders, het collectief programma en overige projecten en programma's.
4. De raden en Staten worden geïnformeerd over de meerjarenvisie middels een informatiebrief.

Zo vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidooost-Brabant d.d. 30 maart 2023.

J.C.J van Bree
voorzitter

M. van Dort
secretaris

Meerjarenvisie ODZOB 2023-2027

Samen voor een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving

MENU

Inhoudsopgave Meerjarenvisie 2023-2027

Voorwoord	3
Infographic	4
1. Waarom een meerjarenvisie?	5
1.1 Wat is de rol, positie en toegevoegde waarde van de ODZOB?	6
1.2 Wat is de filosofie hierbij?	8
2 Wat wil de ODZOB als collectief bereiken de komende vier jaar?	14
2.1 Veilig	15
2.2 Gezond	16
2.3 Duurzaam	17
2.4 Omgeving	19
3 Bijlage: Expertises en werkwijze	20

Voorwoord

Samenwerken en samen leven

Het is verleidelijk in een voorwoord de essentie van het achterliggende document samen te vatten. Dat ga ik niet doen. Ik wil het over iets anders hebben. Over dat wat ons in Zuidoost-Brabant bindt.

Iedere Nederlandse gemeente is wettelijk gehouden aan een aantal taken. Die hebben we bij diverse organisaties ondergebracht, waaronder de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant, kortweg ODZOB. Dit is onze omgevingsdienst, vormgegeven door een gemeenschappelijke regeling. De deelnemers aan onze gemeenschappelijke regeling zijn de provincie Noord-Brabant en de 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant.

Onze regio floreert als nooit tevoren. In economische zin zijn we, na Groot Amsterdam, de tweede regio van het land en het is volgens analisten een kwestie van tijd voor we op plek één staan. Dat is prachtig, maar hoe staat het hier met de brede welvaart, de leefbaarheid, de veiligheid en het milieu? Staan we dan ook op de tweede plek, en straks op de eerste?

Dat bepalen wij, de 22 deelnemers, in hoofdzaak samen. Onze omgeving wordt steeds voller en complexer. In Brabant zoeken we, als belangen botsen, de overlap. Het gedeelde belang. En het respect voor elkaar. Mijn persoonlijke ambitie? Een onbetwiste positie voor de ODZOB. Hoe? Door er met z'n allen achter te staan. De ODZOB is van ons en wij zijn de ODZOB.

Jos van Bree,
voorzitter algemeen en
dagelijks bestuur Omgevingsdienst
Zuidoost-Brabant

Voorwoord

Koers bepalen voor de leefbaarheid van morgen

Ons eerste decennium zit erop. Tien jaar werken we nu aan de bescherming en verbetering van onze mooie leefomgeving in Zuidoost-Brabant. Dit doen we samen met onze 22 deelnemers en vele partners. Een mooi moment om opnieuw koers te bepalen.

Voor u ligt onze meerjarenvisie 2023-2027. Dit document is het resultaat van een proces dat we zijn gestart met een consultatie van al onze deelnemers op een mooie zonnige middag in de inspirerende en toepasselijke setting van de Philips Fruittuin. De definitieve koers is bepaald door ons algemeen bestuur. Want in hoeverre de ODZOB zich ontwikkelt én in welke richting, dat bepalen we namelijk niet zelf; dat is aan onze 22 deelnemers, verenigd in het algemeen bestuur, als eigenaren van de ODZOB.

Samenwerken zit in het DNA van de regio Zuidoost-Brabant en vormt de basis voor onder meer de succesvolle Brainport Regio Eindhoven.

Als het gaat om de fysieke leefomgeving is dat vanzelfsprekend niet anders. Samen kunnen we meer bereiken, sterker: we kunnen niet anders dan samen want het milieu stopt niet bij de gemeentegrens.

Alles wat wij doen is gericht op een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. Van de mooie en kostbare regio die ons allen zo na aan het hart ligt. En dat is een grote verantwoordelijkheid. Het gaat immers om de lucht die we inademen, het water dat we drinken, de bodem waarop en waarvan we leven. Wat wij doen (of laten), bepaalt de leefbaarheid van de wereld van ons en onze kinderen.

Daarom is wat wij doen, belangrijk. Daarom is onze koers belangrijk. Voor ons allemaal, voor onze regio.

Martine van Dort,
directeur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

MENU

Meerjarenvisie 2023-2027: Samen voor een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving

De Meerjarenvisie

Waarom?

Wat bereiken we collectief de komende 4 jaar?
RICHTING → FOCUS → KEUZES →

Gezamenlijke inzet richt zich op het **FUNDAMENT OP ORDE**. Alleen aanvullende inzet op **IN SAMENHANG** en **REGIONAAL PLATFORM**, daar waar urgentie of bestaande afspraken er specifiek om vragen. Dit speelt vooral bij de pijlers gezondheid en duurzaamheid.

2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029

Missie & Visie

Meerjarenvisie

Programma's en projecten

Navigation buttons: < MENU >

1. Waarom een meerjarenvisie?

In deze tijden van grote transities en opgaven zijn **richting, focus en keuzes nodig bij de inzet van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB)** voor de komende vier jaar. Denk daarbij aan de stikstofproblematiek, energietransitie, invoering van de Omgevingswet en de verbetering van het VTH-stelsel. Deze meerjarenvisie geeft richting hoe de ODZOB op operationeel niveau als collectief moet bijdragen aan de realisering van de inhoudelijke (strategische) beleidsopgaven van de deelnemers en wat we daarin willen bereiken.

Het is **gekoppeld aan de pijlers van de missie en visie**: veiligheid, gezondheid, duurzaamheid en fysieke leefomgeving.

De meerjarenvisie heeft een plek in de Planning-en-controlcyclus. De **missie en visie**

van de ODZOB is voor de lange termijn. De meerjarenvisie is voor de middellange termijn. Jaarlijks wordt een kadernota opgesteld. De meerjarenvisie vervangt als het ware de beleidsmatige c.q. inhoudelijke ontwikkelingen die in andere jaren onderdeel uitmaakten van de kadernota. **Om continuïteit in keuzes** te hebben wordt voor vier jaar richting gegeven aan deze inhoud door éénmalig een kaderbrief en een meerjarenvisie vast te stellen. Het dient als kader voor de kortere termijn trajecten, zoals:

- het jaarlijkse programma Collectieve Taken;
- de vier regionale uitvoeringkaders voor vergunningverlening en toezicht en hun jaarprogramma's;
- en overige (jaarlijkse) programma's en projecten van de ODZOB.

In de komende vier jaar worden de kadernota's

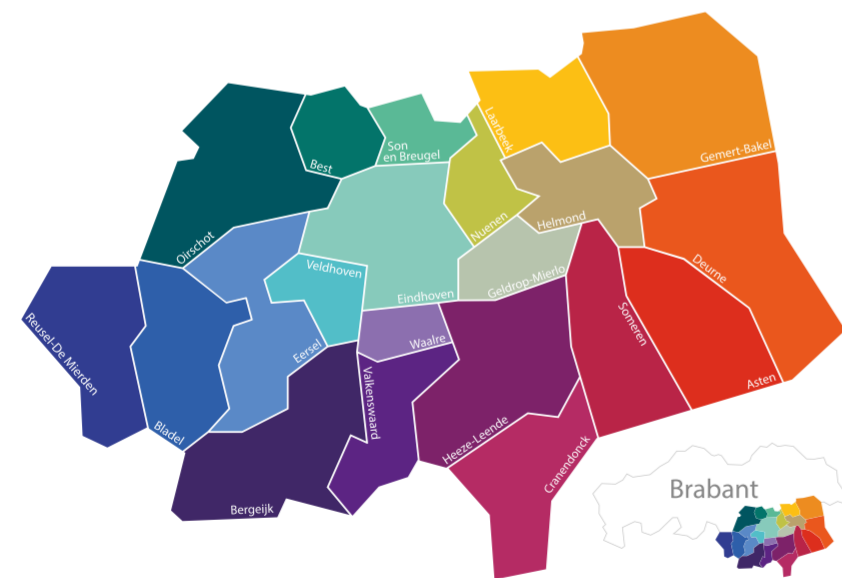
opgesteld met de meerjarenvisie als referentiekader voor de invulling. Eventuele financiële effecten vanuit de meerjarenvisie worden komende tijd in beeld gebracht en ter goedkeuring aan het algemeen bestuur voorgelegd.

Leeswijzer:

- Paragraaf 1.1 beschrijft de rol, positie en toegevoegde waarde van de samenwerking binnen de ODZOB.
- Paragraaf 1.2 beschrijft de filosofie waarlangs de ambitie voor de komende vier jaar ontwikkeld wordt. Het is een kapstok en een denkwijze vanuit drie te kiezen niveaus.
- Hoofdstuk 2 beschrijft de gekozen richting en focus met een uitwerking langs de lijnen veilig, gezond, duurzaam en omgeving.

1.1 Wat is de rol, positie en toegevoegde waarde van de ODZOB?

De ODZOB is een omgevingsdienst op het gebied van **vergunningverlening, toezicht en handhaving en advisering in het fysieke domein (milieu, ruimtelijke ordening en bouw)**. Het is een gemeenschappelijke regeling van 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant en provincie Noord-Brabant. De ODZOB wordt bestuurd door een dagelijks bestuur en een algemeen bestuur. In de bijlage (pag. 20) worden de expertises en werkwijze verder toelicht.

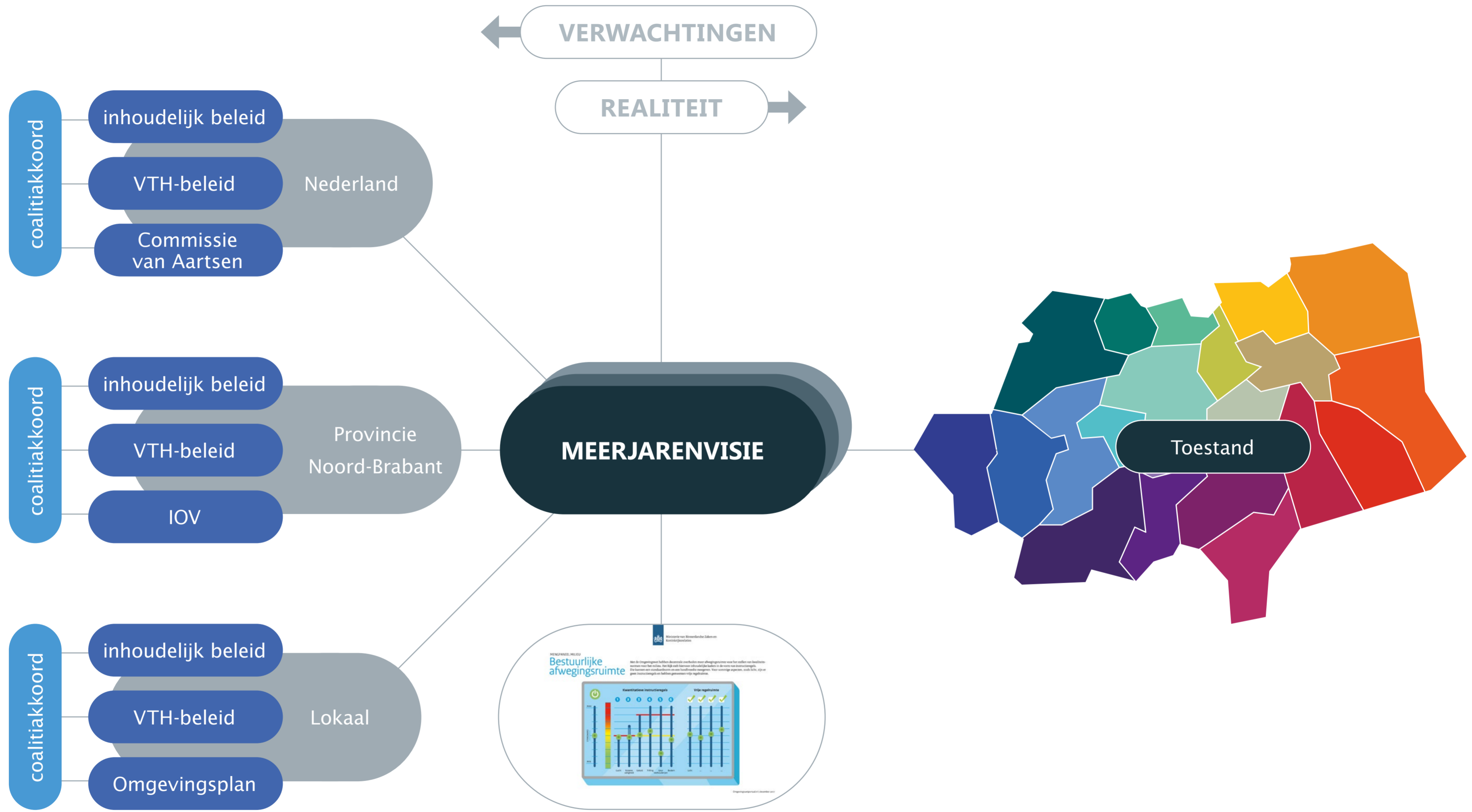
Figuur: deelnemende gemeenten en provincie

Het doel van de ODZOB is **samen** zorgen voor een **veilige, gezonde en duurzame leefomgeving**. Er zijn verschillende wetten en regels die het milieu en onze leefomgeving beschermen. We zijn daarbij **complementair** aan de andere twee Brabantse omgevingsdiensten, Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost, GGD Brabant-Zuidoost, Metropoolregio Eindhoven, Inspectie Leefomgeving & Transport, Functioneel Parket, waterschappen en werken samen.

Deze meerjarenvisie gaat uit van deze **brede aanpak gericht op de leefomgeving**. We zien de fysieke leefomgeving niet als een gekaderd speelveld, maar als een leefomgeving om in te wonen, te werken, te leven en te verblijven. De ODZOB voert immers VTH- en adviestaken uit die gekoppeld zijn aan de landelijke, provinciale en

gemeentelijke **opgaven** (beleid/regelgeving) en **verwachtingen** van het VTH-instrumentarium gericht op beperken van emissies en risico's in de fysieke leefomgeving.

We staan niet alleen in dit speelveld en werken samen met anderen in de regio. Daarbij wordt ook de **urgentie** bepaald door de **milieutoestand** in de regio. Onder andere de Atlas van de fysieke leefomgeving of onderzoeken van het Planbureau voor de Leefomgeving geven daar indicatoren voor. Ook hebben we rekening te houden met **verschillende ambities** in de regio, zoals deze verwoord zijn in de coalitieakkoorden of omgevingsplannen. Gerichtheid en focus is daarbij belangrijk, zodat verwachtingen en **waarmaken** in balans zijn. Zie de afbeelding op de volgende pagina.

Figuur: Beleidscyclus big-8

1.2 Wat is de filosofie hierbij?

De ODZOB wil werken vanuit de big-8 gedachte, waarbij uitvoering en beleidsvorming in samenhang plaatsvindt.

De onderste cirkel is de operationele cyclus bij de omgevingsdienst en de bovenste cirkel is de strategische cirkel ingevuld door landelijk, provinciaal en gemeentelijk beleid.

De werelden ontmoeten elkaar in regionale uitvoeringskaders, programma Collectieve Taken en andersoortige programma's en projecten. Gezien de grote opgaven en transities (de strategische cyclus) is er focus nodig in de operationele cyclus: Is het voldoende om bij VTH-taken en advisering de basis op orde te hebben bij bepaalde thema's, of is ook versterking van de samenhang tussen beleid en uitvoering nodig?

Of is zelfs vorming van c.q. bijdrage aan een regionaal platform wenselijk om de gezamenlijkheid te versterken bij een urgente opgave?

Kortom: Welk niveau van inzet is nodig in de big-8 bij bepaalde urgente inhoudelijke opgaven binnen de thema's veilig, gezond, duurzaam en omgeving?

Vanuit deze vraagstellingen is **de gerichte gezamenlijke inzet** concreet uitgewerkt en beschreven in hoofdstuk 2. Het is een **mix** van niveaus **fundament op orde, in samenhang** en **regionaal platform**. Deze drie niveaus vormen de kapstok voor de uitwerking van ambities op verschillende thema's in hoofdstuk 2.

Fundament op orde: inzet op het op orde hebben, onderhouden en verstevigen van het fundament (operationele cyclus).

We bedoelen daarmee onder andere:

- Efficiënt en effectief werken vanuit een meerjarig perspectief. Daarbij is level playing field (alle bedrijven gelijk behandelen), risicogericht-, informatiegestuurd (inzet plegen daar waar het toe doet op basis van gegevens) en projectmatig werken (helder gepland) van belang. De door het AB vastgestelde regionale uitvoeringskaders voor milieuvergunningverlening, milieutoezicht industrieel/agrarisch, bodem/Besluit Bodemkwaliteit en asbest zijn daarbij essentieel.
- Goede kwaliteit leveren, met daarbij inbegrepen de aanpassing aan wetgeving waaronder o.a. de Omgevingswet en implementatie en beheer van het VTH-systeem.

- Het opvolgen van de adviezen van de Commissie Van Aartsen ten aanzien van kwaliteit en robuustheid van omgevingsdiensten (zie bijlage pagina 21). En deelnemen aan het Interbestuurlijk Programma voor de versterking van het VTH-stelsel.
- Binnen de gemeenschappelijke regeling goede randvoorwaarden collectief creëren. Dit is nodig voor verdere ontwikkeling van professionele en robuuste dienstverlening.

De governance aanpassen ten gevolge van nieuwe wetgeving, waaronder het aanpassen van de gemeenschappelijke regeling van de ODZOB ingevolge de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Governance betekent de wijze van besturen van de omgevingsdienst.

- Samenwerken in de keten, sterk gestuurd vanuit concrete casussen.

Deze inzet kent al verschillende ontwikkelopgaves.

Bekijk het voorbeeld op de volgende pagina >

VOORBEELD

FUNDAMENT OP ORDE IN DE PRAKTIJK

Dashboard asbest: zicht op heel Brabant

Lang leek asbest een wondermiddel: stevig, goedkoop, slijtvast en uitstekend bestand tegen hoge temperaturen. Toch kwam er in 1993 een verbod op de verkoop en de toepassing van asbest, vanwege de gezondheidsrisico's.

Toezichthouder asbest Jeroen Evers en zijn collega's bij de ODZOB controleren aangemelde asbestverwijderingen risicogericht. Dat wil zeggen dat ze met name saneringen controleren die een relatief groot risico vormen voor de omgeving, of saneringen door saneringsbedrijven die het niet zo nauw nemen met de regels.

“Dan zijn we extra alert”

Sinds een paar jaar beschikken Evers en zijn collega's over een digitaal Dashboard asbest, ontwikkeld met de twee andere Brabantse omgevingsdiensten. Dit dashboard wordt gevoed met de outcome van een Brabant-brede checklist

met gezamenlijke kernvragen, en met 'expert judgement'. 'Dankzij dit dashboard hebben we inzicht in de hele provincie. Als een saneerder of een inventariseerder - een onafhankelijk bedrijf dat beoordeelt of er asbest in het spel is - in het werkgebied van een andere Brabantse omgevingsdienst structureel in de fout gaat, zien wij dat ook. Dan zijn we extra alert.'

Direct in actie

Krijgen Evers en zijn collega's een melding van illegale asbestverwijdering (incident), dan komen ze direct in actie. 'Soms wordt asbest illegaal verwijderd uit onwetendheid, maar het gebeurt ook gecalculeerd, omdat een gecertificeerd verwijderingsbedrijf inschakelen veel geld kost. Of en welke sanctie we dan opleggen hangt af van de aangetroffen situatie.'

Het doel is overtredingen zo snel mogelijk te beëindigen. 'Daarom kiezen we in eerste instantie vaak voor een bestuursrechtelijke opvolging: het stilleggen van de activiteiten en het aanschrijven van de verantwoordelijke partij om

de situatie te herstellen. Sommige overtredingen worden strafrechtelijk vervolgd.'

*Jeroen Evers, toezichthouder asbest (ODZOB),
bij een asbestsanering*

In samenhang (verbinding tussen operationele en strategische cyclus) is het verbinden van uitvoering met beleid en het verbinden tussen verschillende beleidsopgaven in de praktijk.

Deze inzet gaat een stap verder en betekent:

- Ontwikkeling van outputgericht naar meer outcomegericht werken: van louter aantallen (als resultaat van de uitvoering van VTH- en adviestaken) naar ook het effect van de uitvoering van VTH- en adviestaken op milieukwaliteit en doelbereik. Dit kan alleen toegespitst zijn op concrete en urgente bestuurlijke thema's en waarbij concreet naleefgedrag verbonden kan worden aan concrete milieuwinst. Dit betekent ook dat de ontwikkeling van outcomegericht werken alleen succesvol vormgegeven kan worden in nauwe samenspraak met de deelnemers.
- Bij outcomegericht werken gaat het om het samenspel tussen de wettelijke basis, het benutten van de reikwijdte van wet- en regelgeving en de bovenwettelijke inzet van VTH-expertise om een bepaald beleidsdoel te kunnen halen. Deze manier van werken heeft een goed fundament nodig, met daarbij een sterke informatiepositie en andere inrichting van werkprogramma's.
- Samenwerken bevorderen vanuit strategische samenwerkingsallianties (o.a. met kennisinstellingen) gericht op prioritaire onderwerpen zoals landelijk overleg Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS).

VOORBEELD

IN SAMENHANG IN DE PRAKTIJK

Dashboard Energie zorgt voor gerichte inzet ODZOB-capaciteit

Mede door de Oekraïne-oorlog zijn de energieprijzen fors gestegen. Daardoor zijn investeringen in energiebesparende maatregelen vaak al snel terugverdiend. Dat is goed nieuws voor ondernemers én voor het milieu.

Bedrijven zijn verplicht alle energiebesparende maatregelen te nemen die een terugverdientijd van vijf jaar of korter hebben. De ODZOB helpt ze daarbij. Johan van den Biggelaar, beleidsmedewerker duurzaamheid en energie: 'Sinds een paar jaar beschikken we over een dashboard energie.'

We hebben het ontwikkeld samen met de beide andere Brabantse omgevingsdiensten. Het dashboard wordt gevuld met de rapportages van bedrijven en veel soorten andere relevante data. Met behulp van branche-informatie en data-analyse kunnen we zien of bedrijven zich houden aan de energiebesparingsverplichtingen.'

'Het dashboard helpt ons bedrijven te kiezen waar waarschijnlijk het nodige kan worden verbeterd.'

Het dashboard selecteert als het ware het laaghangend fruit. 'Het is ondoenlijk voor ons om alle bedrijven te inspecteren. Het dashboard helpt ons bedrijven te kiezen waar waarschijnlijk het nodige kan worden verbeterd. Naarmate er meer gegevens in het dashboard zitten neemt de betrouwbaarheid toe omdat we steeds meer vergelijkingsmateriaal krijgen.'

Ook het bedrijfsleven profiteert ervan

De energiebesparingen zijn volgens Van den Biggelaar niet alleen goed voor het milieu. 'Ook het bedrijfsleven profiteert ervan. Sectoren zoals de landbouw en de horeca hebben moeilijke tijden achter de rug. Als hun vaste kosten dalen verbetert hun rendement.'

Ondernemers zijn vaak druk met hun bedrijf en hebben weinig tijd zich te verdiepen in hun energieverbruik. Als wij inzichtelijk maken wat ze kunnen besparen, komen ze maar al te graag in actie.'

Johan van den Biggelaar, beleidsmedewerker energie en duurzaamheid (ODZOB)

MENU

In een regionaal platform (strategische cyclus): het voeden van het provinciale en gemeentelijke beleidskader door de ODZOB, met kennis en ervaring vanuit de uitvoering.

Deze inzet is een nog verdere ontwikkeling. In dit model pakken gemeenten en provincie in gezamenlijkheid in de regio beleidsopgaven op. Hierbij kan de ODZOB vanuit kennis en expertise ondersteunen en adviseren.

De samenwerking is dan sterk proactief. Dit ambitieniveau is het krachtigst met een goed fundament op orde en als outcomegericht werken adequaat is ingevoerd.

VOORBEELD

REGIONAAL PLATFORM IN DE PRAKTIJK

Marco Peeters, secretaris Werkprogramma Agrofood en Leefomgeving (ODZOB)

‘We leren van elkaar.’

Binnen het Werkprogramma Agrofood en Leefomgeving (WAL) werkt de ODZOB samen met de 21 regiogemeenten. Adviseur Marco Peeters: ‘Dit werkprogramma verbindt het beleid met betrekking tot de veehouderij en het landelijk gebied met de taken van de ODZOB en daarmee de uitvoering VTH. Vijf keer per jaar komen bestuurders én ambtenaren bij elkaar.

We bespreken dan de voortgang en actualiteit van de thema’s uit het

werkprogramma en we wisselen ervaringen uit. Zo leert de ene gemeente van de andere gemeente wat werkt en wat niet.’

Dankzij het WAL hoort de ODZOB waar gemeenten bij de uitvoering van beleid tegenaan lopen. ‘Andersom werkt het ook. Wij weten bijvoorbeeld wat er aan nieuwe wetgeving en beleid aan zit te komen vanuit het Rijk en de provincie. Daar bereiden wij de regiogemeenten op voor. Verder benutten wij de kennis en de ervaring die we binnen het WAL opdoen om invloed uit te oefenen op het landelijke en provinciale beleid en binnen de VNG.’

Positieve ervaringen

Zowel de regiogemeenten als de ODZOB hebben positieve ervaringen met de intensieve samenwerking binnen het WAL.

‘Het verkleint de afstand tussen de gemeenten en de ODZOB, met de provincie en het Rijk, maar ook tussen de gemeenten onderling. We leren van elkaar. Daarom overwegen we een vergelijkbaar platform te gaan opzetten bij de ODZOB voor het werkveld ‘industrie.’

2. Wat wil de ODZOB als collectief bereiken de komende vier jaar?

De transities en opgaven in de fysieke leefomgeving zijn groot en complex en we kunnen niet alles tegelijkertijd aanpakken en ontwikkelen. Er is een gerichte gezamenlijke inzet (als collectief van de deelnemers) nodig voor de komende vier jaar. Dit gekoppeld aan de pijlers veilig, gezond, duurzaam en omgeving van de missie en visie van de ODZOB. Deze gerichte gezamenlijke inzet is bepaald op basis van:

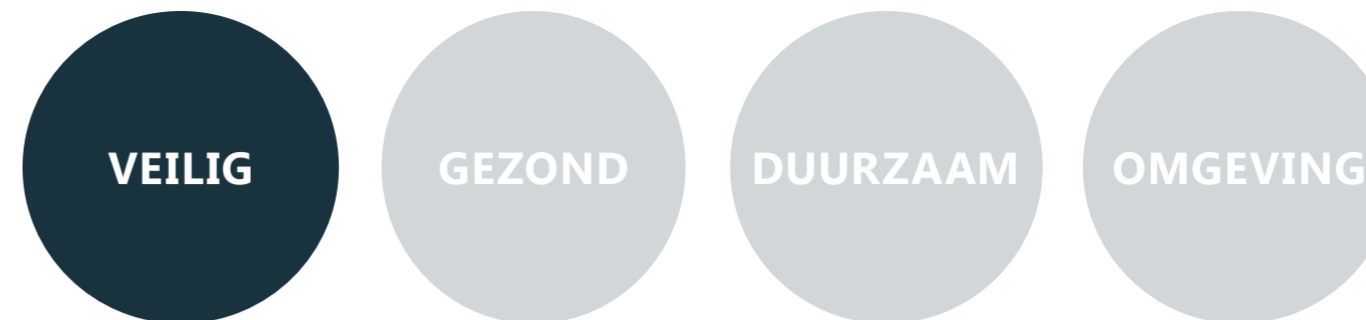
- Opgaven: analyse verzameling van nationaal, provinciaal en lokaal inhoudelijk en VTH-beleid met uitspraken over inzet en wijze inzet van het VTH-instrumentarium.
- Ambities: analyse coalitieakkoorden;
- Urgentie: expertjudgement over de milieutoestand in de regio en de belangrijkheid van bepaalde thema's in de regio.
- Instrumenten: mogelijke bijdrage vanuit VTH en advisering door de ODZOB.

In een ambtelijke en bestuurlijke bijeenkomst is de gerichte gezamenlijke inzet bepaald op basis van voorgaande filosofie (zie hoofdstuk 1.2).

Gekozen is voor:

- 1. FUNDAMENT OP ORDE.**
- 2. Alleen aanvullende inzet op de niveaus IN SAMENHANG en REGIONAAL PLATFORM daar waar urgentie of bestaande afspraken er specifiek om vragen. Dit speelt vooral bij de pijlers gezond en duurzaam.**

Reden is dat ontwikkelingen in wet- en regelgeving de komende vier jaar al de nodige inspanningen vereisen bij het fundament op orde. Hiervoor zijn al ontwikkelopgaven ontwikkeld. Dit vormt het kader voor de vier regionale uitvoeringskaders, programma Collectieve Taken en overige programma's en projecten voor de komende vier jaar.

2.1 Veilig

Wat bedoelen we met veilig bij de ODZOB?

Veilig betekent zonder of buiten gevaar zijn en het kent verschillende facetten. Voor de ODZOB zijn de volgende facetten relevant: omgevingsveiligheid, milieucriminaliteit (oog- en oorfunctie), ondermijning, veilige asbestverwijdering en veilig zwemwater. De ODZOB voert met betrekking tot omgevingsveiligheid risicoanalyses uit en vertaalt het naar vergunningvoorschriften en (op verzoek) bestemmingsplannen en adviseert richting toezicht en beleidsvorming. Daarnaast houdt de ODZOB een landelijk risicoregister actueel. Verder houdt de ODZOB toezicht op asbestverwijdering en zwemwatergelegenheden. Ook toetst de ODZOB bouwplannen en houdt

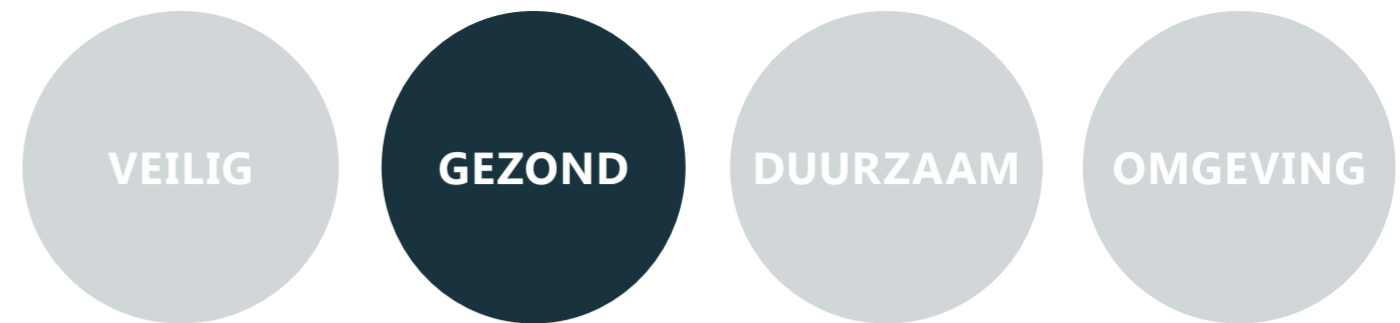
toezicht erop. De bijdrage aan de (keten)aanpak van milieucriminaliteit door de ODZOB is op basis van het Dreigingsbeeld uit 2021 op thema's afval, bodem, mest, broeikasgassen, ZZS en gewasbeschermingsmiddelen.

Wat is daarbij belangrijk?

De regio vindt de aanpak van milieucriminaliteit en ondermijning belangrijk, samen met de andere handhavingspartners in de fysieke leefomgeving. Het in maart 2021 verschenen rapport 'Om de leefomgeving' van de Commissie Van Aartsen geeft aan dat er een betere handhaving van milieuwetgeving nodig is om de aanpak van ondermijnende milieucriminaliteit te kunnen verbeteren.

Wat wil de ODZOB collectief daarin betekenen en bereiken?

Bij de pijler veilig ligt het accent vooral op de inzet op fundament op orde, omdat voor een aantal taken met betrekking tot milieucriminaliteit en ondermijning de bevoegdheden bij andere organisaties liggen dan bij gemeenten of bij de provincie. Met daarbij de specifieke aandacht voor het professionaliseren van bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en afstemming en uitwisseling hiertussen. Het versterken van de ketenaanpak en -toezicht met andere partijen hoort hier eveneens bij. Aanvullende inzet vanuit urgentie/ bestaande afspraken is het verstevigen van het regionaal kernteam externe veiligheid.

2.2 Gezond

Wat bedoelen we met gezond bij de ODZOB?

Gezondheid kent verschillende facetten. Een slechte milieukwaliteit beïnvloedt de gezondheid negatief. De milieukwaliteit bepaalt waar we kunnen leven en hoe we kunnen leven. Daarbij is er qua problematiek verschil tussen landelijk en stedelijk gebied. Voor de ODZOB zijn de volgende facetten relevant: luchtkwaliteit, grondwater- en bodemkwaliteit, geur, geluid, trillingen, lichthinder, cumulatie van immissies en eigenschappen van stoffen (Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)). Daarbij is bescherming van het grondwater voor de drinkwatervoorziening in specifieke gebieden belangrijk voor de gezondheid.

Provincie en gemeenten bepalen – binnen de landelijke kaders – het beleid; de ODZOB is belangrijk voor de uitvoering ervan via vergunningverlening voor, toezicht op, handhaving op en advisering over veelsoortige milieubelastende activiteiten. De Omgevingswet vereist nog meer integraal werken, waarbij gezondheid een volwaardige plaats krijgt.

Wat is daarbij belangrijk?

De pijler gezondheid leeft in de regio sterk op lokaal en regionaal niveau, waarbij de urgentie in de regio vooral

gericht is op luchtkwaliteit, geluid en geur.

Wat wil de ODZOB collectief daarin betekenen en bereiken?

Daarom dat in deze pijler meer dan alleen de inzet op fundament op orde nodig en gewenst is. Bij deze inzet is specifieke aandacht voor:

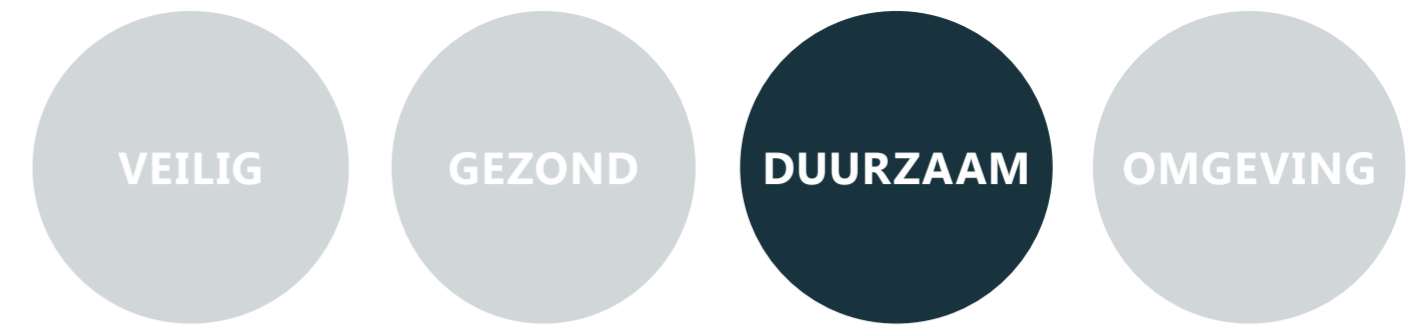
- ZZS in vergunningen en scherp vergunnen bij zowel industriële als agrarische bedrijven, het tijdig inspelen op innovatieve ontwikkelingen en op ontwikkelingen in wet- en regelgeving.
- Doorontwikkeling van de MilieuKlachtenCentrale (MKC), informatie gestuurd werken (IGW), Brabants OmgevingsDatalab (BOD) en geografisch informatiesysteem (GIS) ten behoeve van input voor de beleidscyclus.

Bij aanvullende inzet vanuit urgentie en bestaande afspraken gaat het om:

- Het outcomegericht werken samen met de gemeenten ontwikkelen, door bij enkele urgente onderwerpen drie pilotprojecten/experimenten te starten. Bijvoorbeeld: zeer zorgwekkende stoffen (zoals uitstoot door industrie naar de lucht), geur en stikstof (zoals uitstoot door industrie en

veehouderij) of fijnstof (zoals uitstoot en gegevens uit het Regionaal Meetnet). Aan deze projecten kunnen mogelijk ook onderwerpen zoals bijvoorbeeld resultaatgerichte emissiewaarden, effectiviteit geurbeleid, effectiviteit BBT (Beste beschikbare technieken) worden gekoppeld dan wel maatregelen emissiereductie naar de lucht (mede in relatie tot het Schone Lucht Akkoord).

- Een ZZS-inventarisatie in de regio uit te voeren en zorgen voor vertegenwoordiging in overleggen met het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, het RIVM en andere omgevingsdiensten.
- Het regionaal schakelpunt bodem ontwikkelen. Het is een provinciebreed schakelpunt waar de drie Brabantse omgevingsdiensten aan meedoen. Daarbij in de praktijk een betere verbinding zoeken tussen thema's bodem, grondwater en energie.
- De samenwerking op bestuurlijk en ambtelijk niveau in het Regionaal Meetnet Lucht & Geluid is minimaal twee jaar verlengd tot 2025 conform de huidige gemaakte afspraken. Daarna wordt bezien of opnieuw verlenging wenselijk is.
- Voortzetting inbreng in het Werkprogramma Agrofood en Leefomgeving (WAL, veehouderij) conform de huidige gemaakte afspraken.

2.3 Duurzaam

Wat bedoelen we met duurzaam bij de ODZOB?

Duurzame ontwikkeling is een ontwikkeling die tegemoetkomt aan de levensbehoeften van de huidige generatie, zonder die van de toekomstige generaties tekort te doen. Het gaat hierbij om economische, sociale en leefomgevingsbehoeften. Voor de ODZOB hebben vooral de energietransitie, circulaire economie, bodem en waterbeheer, erfgoed & welstand en stikstofproblematiek betekenis. Zijdelings speelt ook klimaatadaptatie en biodiversiteit. In toenemende mate voert de ODZOB taken uit op de betreffende thema's, gericht op bedrijven. Een groot onderdeel daarin is vergunningverlening en toezicht met betrekking tot de energiebesparings- en informatieplicht. En verleent de ODZOB vergunningen voor

bodemenergiesystemen. Maar de ODZOB houdt ook toezicht op afvalinzameling en -verwerking en het stimuleren van afvalpreventie, hergebruik van grondstoffen en materialen. Verder verleent de ODZOB vanuit provinciaal strategisch grondstoffenbeheer vergunningen en houdt toezicht op ontgrondingen en grondwateronttrekkingen voor de provincie. Daarnaast kan de ODZOB zijn expertise inzetten bij de aanpak van de stikstofproblematiek.

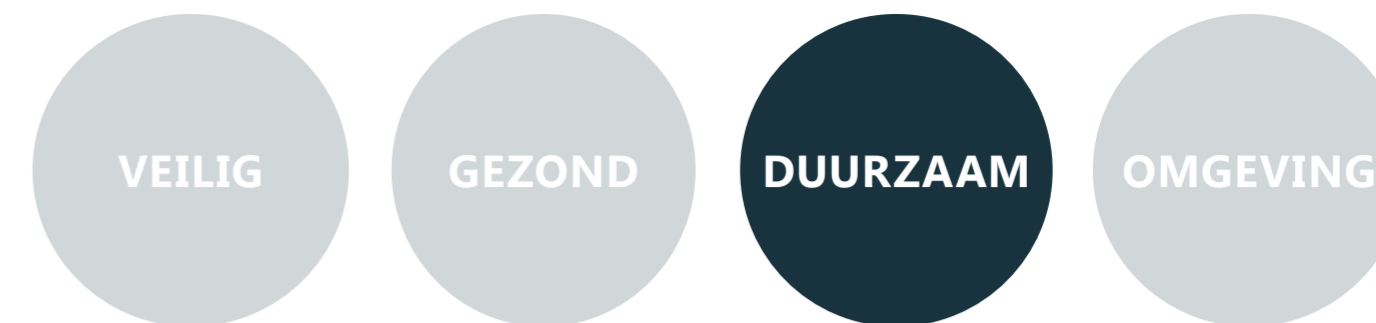
Wat is daarbij belangrijk?

De pijler duurzaam heeft de laatste jaren sterk aan urgentie gewonnen in de regio. Beleidsvorming ligt bij de landelijke overheid, beleidsmatige uitwerkingen bij de lagere overheden.

Wat wil de ODZOB collectief daarin betekenen en bereiken?

Deze pijler kent daarom een inzet op fundament op orde met een aanvullende inzet vanuit urgentie en bestaande afspraken. Bij inzet op fundament op orde is met name aandacht voor de aanpak van de stikstofproblematiek, die nog volop in ontwikkeling is. De onzekerheden, aanpassingen van beleid en regelgeving en rechterlijke uitspraken op dit gebied zullen ook de komende jaren nog een grote aandacht en zorgvuldigheid vereisen bij de uitvoering van de VTH-taken. In de aanvullende inzet vanuit urgentie en bestaande afspraken gaat het om:

- Energietransitie/Regionale energiestrategie (RES): Het versterken van outcomegericht werken met een ontwikkelde tool.

Ook worden gemeenten collectief geadviseerd ten aanzien van effecten van duurzame energieprojecten, waaronder bodemenergiesystemen, op de omgeving en de inpassing ervan in omgevingsplannen.

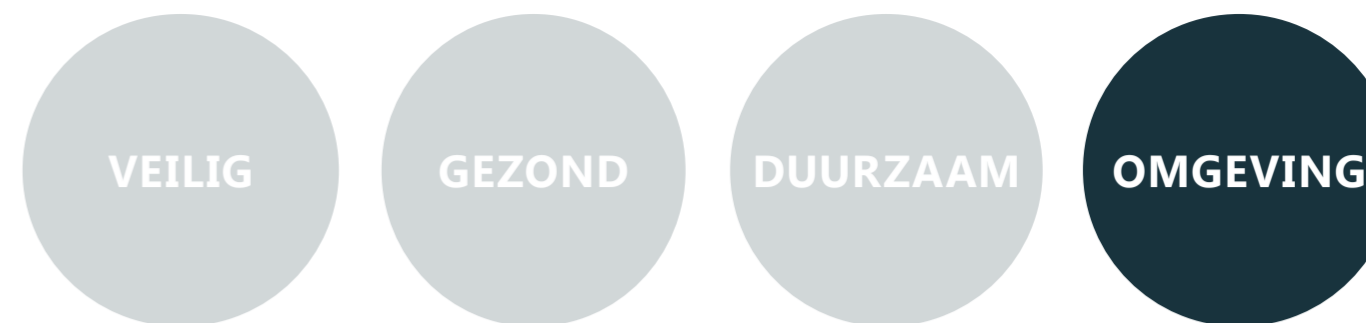
Verder worden de deelnemers geadviseerd met betrekking tot verduurzaming van bedrijventerreinen. Daarbij komt het versterken van de rol van de ODZOB binnen het RES voor wat betreft de afstemming tussen toezicht en stimulerende activiteiten, en het leveren van een bijdrage aan databeheer en monitoring.

- Circulaire economie: Het mee helpen realiseren van de provinciale strategie met betrekking tot circulariteit, o.a. door het Rijk en de provincie te adviseren over aanpassing van regelgeving ten aanzien van innovaties. Tegelijkertijd wordt ook het onderwerp ZZS geagendeerd als risicofactor bij circulaire economie in relatie tot illegaliteit.

- Kringlooplandbouw en verduurzaming landbouw: Het faciliteren en adviseren van gemeenten en ondernemers over duurzame innovatieve ontwikkelingen in het kader van vergunningverlening. Het gaat hierbij met name om innovaties met betrekking tot stalsystemen in de veehouderij en de omgang met mest waaronder mestbewerking. Daar waar nodig en mogelijk wordt meegewerkt aan het voorbereiden van innovatievergunningen voor duurzame stalsystemen (doelvoorschriften, meten).
- Aanpak stikstofproblematiek: het aanleveren van kennis, informatie en data - vooral op basis van vergunningen en toezicht veehouderij - aan gemeenten en provincie ter ondersteuning van hun rol in het kader van de gebiedsgerichte aanpak (NPLG = Nationaal Programma Landelijk Gebied). Gemeenten worden ook ondersteund bij de uitvoering van landelijke beëindigingsregelingen voor

stoppende veehouders.

- Vergelijkbaar met het regionale agrarische platform voor veehouderij (WAL) - de komende jaren verkennen of we een nieuw regionaal platform kunnen ontwikkelen voor industrie, gericht op kennisdeling en beleidsmatige afstemming op de vier thema's (veilig, gezond, duurzaam en omgeving).

2.4 Omgeving

Wat bedoelen we met omgeving bij de ODZOB?

De fysieke leefomgeving is het domein voor de ODZOB. De fysieke leefomgeving staat voor datgene wat je ziet, voelt en ruikt. Het gaat om verschillende lagen en waarden zoals bodem en ondergrond, water, lucht, archeologische waarden, natuurwaarden en welstand. Omgeving is een integrerend thema. Onder dit thema vallen onderwerpen als ruimtelijke ordening (RO), bouwen, omgevingskwaliteit, omgevingsbeleid en erfgoed & welstand.

Wat is hier belangrijk?

Onze regio verwacht van de ODZOB een stevig ondersteunende en adviserende rol bij omgevingsverordeningen, omgevingsvisies en omgevingsplannen onder de Omgevingswet.

Grote opgaven in zowel het stedelijke als het landelijke gebied worden daarin beleidsmatig uitgewerkt en zijn direct richtinggevend voor de uitvoering.

Gezien de adviezen van de Commissie van Aartsen is het van groot belang dat uitvoeringstoetsen plaatsvinden, waarbij voorgenomen beleid in omgevingsplannen (o.a. omgevingswaarden en normen) wordt getoetst op de uitvoerbaarheid en effectiviteit ervan.

Wat wil de ODZOB collectief daarin betekenen en bereiken?

De inzet op fundament op orde bij de pijler omgeving is terug te zien bij de deelname aan omgevingstafels en bij het op peil houden van kennis en kunde bij medewerkers om

belangrijke transitie goed door te laten werken in vergunningverlening en toezicht. Denk daarbij aan de transitie van het landelijk gebied c.q. de veehouderij en de transitie naar duurzame en innovatieve bedrijventerreinen. Vanuit de gewenste samenhang in de regio adviseert de ODZOB collectief op RO- en omgevingsbeleid (met speciaal aandacht voor cumulatie van milieueffecten) door bijvoorbeeld handreikingen/ blauwdrukken, daarbij denkend aan geluid, milieuaspecten van energie-infrastructurele projecten, haalbaarheid en verduurzaming van industrieterreinen (vanuit milieu), en het in kaart brengen van de situatie van het buitengebied en de veehouderij (in relatie tot het inspelen op nieuwe beleidsontwikkelingen).

3 Bijlage: Expertises en werkwijze

Ongeveer 250 medewerkers werken aan dit doel door vergunningverlening, toezicht en handhaving en advisering. Deels verplicht voortvloeiend uit het landelijk basistakenpakket (basistaak), deels facultatief (verzoektaak), soms wel en soms niet met een wettelijke grondslag. De ODZOB draagt bij aan de realisering van beleidsopgaven (landelijk, provinciaal, regiogemeenten) d.m.v. de [instrumenten en middelen](#) die de ODZOB ter beschikking heeft. Het werk van de ODZOB is niet altijd zichtbaar. Als alles goed gaat merk je weinig van het werk dat we leveren. Maar [achter de schermen](#) werken we dagelijks aan het verlenen van vergunningen, houden we toezicht op risicovolle situaties bij bedrijven en handhaven we waar nodig. Het lijkt heel gewoon dat de veiligheid, gezondheid en duurzaamheid gewaarborgd worden. Maar denk even terug aan de vuurwerkramp in Enschede of de brand in Moerdijk. Deze incidenten vormden de directe aanleiding voor de oprichting van [omgevingsdiensten](#).

De basis voor de oprichting van de omgevingsdiensten zijn de adviezen van [Commissie Mans geweest](#).

De commissie was destijds opgericht vanwege een aantal ernstige incidenten. Deze adviezen gingen in op onafhankelijkheid en professionaliteit van milieutoezicht. De adviezen zijn ook doorvertaald in wetgeving. De latere [Commissie Van Aartsen](#) blikt terug op het functioneren van het VTH-stelsel en de omgevingsdiensten. En deze commissie heeft aangegeven welke verbeteringen er nodig zijn.

De adviezen gaan o.a. in op de robuustheid en de kwaliteit van alle omgevingsdiensten.

De ODZOB is een dienst opgericht als een gemeenschappelijke regeling op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen. De ODZOB plant en voert de werkzaamheden uit, vanuit de volgende basisprincipes:

- We voeren de verplichte basistaken vanuit de Wet VTH uit conform de vastgestelde Regionale uitvoeringskaders en daarnaast voeren wij taken, met vaak een wettelijk karakter, uit op verzoek van de gemeenten/provincie. Verzoeken voor nieuwe taken of voor voortzetting van taken worden afgewogen op basis van het in 2022 vastgestelde afwegingskader.
- We werken vanuit Dienstverleningsovereenkomsten (DVO's).
- We werken op basis van de Verordeningen Kwaliteitscriteria en landelijke verordeningen VTH.
- De gemeente bepaalt in hoeverre de werkzaamheden in mandaat worden uitgevoerd.
- We werken vanuit een producten- en dienstencatalogus (PDC).
- We werken vanuit een jaarlijkse kadernota en begroting (incl. een collectief programma).
- Losse aanverwante opdrachten zijn ook beperkt (10% van de opdrachten) mogelijk.

Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

Wal 28

Postbus 8035

5601 KA Eindhoven

www.odzob.nl

Op www.odzob.nl vindt u meer informatie over ons dagelijkse werk aan een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving in Zuidoost-Brabant. Deze Meerjarenvisie 2023-2027 en andere documenten zijn op de website te downloaden.

Op de pagina www.odzob.nl/waarom vindt u korte filmpjes en een animatie over de ODZOB.

MENU

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

Vergadering algemeen bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 30 maart 2023

Agendapunt : 4.b

Vertrouwelijk: Niet vertrouwelijk

Onderwerp : Rapportage Programma Omgevingswet / Programma voor- en nazorg Omgevingswet

Beslispunten :
1. Kennis nemen van de eindrapportage Programma Omgevingswet.
2. Instemmen met het Programma voor- en nazorg Omgevingswet.
3. Akkoord gaan met de inzet van de in de begroting 2023 opgenomen middelen voor het programma voor- en nazorg Omgevingswet in 2023.

Aanleiding : Op 21 november 2019 is het algemeen bestuur van de ODZOB akkoord gegaan met de 10 bouwstenen van de bestuursopdracht Omgevingswet. Hier is later een elfde bouwsteen aan toegevoegd. Middels deze bouwstenen is invulling gegeven aan de voorbereiding op de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Dat gebeurde middels het programma Omgevingswet, dat bestond uit verschillende jaarschijven in de jaren 2020 tot en met 2022. Het Programma Omgevingswet is per 31 december 2022 beëindigd.

Dat betekent niet dat de ODZOB geheel klaar is voor de uitvoering van de Omgevingswet. Door een uitgevoerde stresstest Omgevingswet zijn restopgaves bepaald. Met het programma voor- en nazorg Omgevingswet, dat mede op basis van de resultaten uit de stresstest is opgesteld, worden de acties en projecten in beeld gebracht en uitgevoerd om de taken vanaf inwerkingtreding van de Omgevingswet, naar verwachting per 1 januari 2024, adequaat te kunnen uitvoeren.

Met dit voorstel en de bijlage Eindrapportage Programma Omgevingswet brengen we uw bestuur op de hoogte van wat er met het programma is opgeleverd. Daarnaast vragen we u in te stemmen met het Programma voor- en nazorg Omgevingswet, waarin is opgenomen welke restopgaves er nog zijn, die nu worden opgepakt.

Toelichting : In de Eindrapportage Programma Omgevingswet (bijlage 1) zijn de resultaten weergegeven van het Programma Omgevingswet, voor de 11 bouwstenen waar de bestuurlijke opdracht uit bestond. Daarnaast is een financiële verantwoording van de uitvoering van het programma in 2022 en het totaalinzicht over de jaren van 2020 tot en met 2021 opgenomen in dit voorstel.

In het Programma voor- en nazorg Omgevingswet (bijlage 2) is het resultaat toegelicht van de stresstest Omgevingswet, die in het afgelopen najaar is uitgevoerd. Het resultaat bestaat uit knelpunten en onderliggende oorzaken, met de daarbij geformuleerde oplossingsrichtingen om de knelpunten op te lossen. Daarnaast zijn de projecten toegelicht die nodig zijn om ervoor te zorgen dat de Omgevingswet

vanaf datum inwerkingtreding, naar verwachting 1 januari 2024, adequaat uit te voeren.

Beoogd effect: Het beëindigde Programma Omgevingswet en het vervolgprogramma voor- en nazorg Omgevingswet hebben als beoogd effect een adequate uitvoering van de taken van de Omgevingswet door de ODZOB.

Argumenten en onderbouwing (corresponderen met nummering beslispunten)

- : 1.1 Met het kennismaken van de Eindrapportage Programma Omgevingswet is het AB op de hoogte van het resultaat van het programma, de oplevering van producten voor de verschillende bouwstenen van de bestuursopdracht Omgevingswet.*
- 1.2 Met het kennismaken van de financiële rapportage is het AB op de hoogte van de middelen die nodig zijn geweest voor de uitvoering van het programma.*
- 2.1 Met het vaststellen van het programma voor- en nazorg Omgevingswet gaat het AB akkoord met de aanpak van en de geraamde inzet voor de restopgaves die er nog zijn en in 2023 opgelost dienen te worden om tot een adequaat uitvoeringsniveau van de taken van de Omgevingswet te komen.*
- 3.1 Doordat de inwerkingtreding van de Omgevingswet opnieuw is verschoven en de ODZOB nog niet geheel klaar is met de implementatie, is het budget, dat in de begroting 2023 beschikbaar werd gesteld voor nazorg Omgevingswet, nodig voor het oplossen van de restopgaves en voor het oefenen en inregelen.*

Kanttekeningen en onderbouwing (corresponderen met nummering beslispunten)

- : 3.1 Door het (opnieuw) uitstellen van de inwerkingtreding van de Omgevingswet is nazorg nog niet aan de orde. Evengoed zijn er restopgaves en is het van groot belang voldoende ruimte te maken voor oefenen & inregelen. Door nu middelen in te zetten binnen het middelen de begroting beschikbare budget, wordt een deel van de inspanningen verschoven van nazorg naar voorzorg.*
- 3.2 Door het (opnieuw) uitstellen van de inwerkingtreding van de Omgevingswet nemen de kosten van de organisatie van de voorbereiding op de Omgevingswet naar verhouding toe omdat de inzet die nodig is voor samenwerking met deelnemers en partners over een langere periode nodig is. Evengoed blijven de totaal benodigde middelen binnen de kaders van het budget dat beschikbaar is gesteld.*

Financiën/Personeel

Financiële verantwoording Programma Omgevingswet 2020 -2022 bestuursopdracht

In onderstaande tabel is de totale inzet aan middelen gepresenteerd over de jaren dat het programma Omgevingswet als uitvoering van de bestuursopdracht Omgevingswet is uitgevoerd met een uitsplitsing naar bouwstenen bestuursopdracht, programmalijnen en dekkingsmiddelen.

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Als het gaat om de kostendekking zijn de uitgaven binnen de kaders van het beschikbare gestelde budget gebleven en is voor een bedrag van € 291.842 een beroep gedaan op de algemene reserve, terwijl hier maximaal € 722.500 voor beschikbaar was.

Er is geen bestemmingsreserve opgenomen voor het deel waarvoor er uit de reserve werd geput voor het programma Omgevingswet. De besteding voor programma Omgevingswet wordt verwerkt in de jaarrekening 2022 en zit dus in het eindsaldo van de algemene reserve verdisconteerd.

Kosten bestuursopdracht Omgevingswet Odzob uitgesplitst naar bouwsteen bestuursopdracht				
Bouwsteen	2020	2021	2022	2020 t/m 2022
1 Proces VTH	€ 230.263	€ 81.531	€ 86.350	€ 398.144
2 Product	€ 150.794	€ 43.384	€ 36.630	€ 230.809
3 PDC	€ 44.902	€ 55.086	€ 30.800	€ 130.788
4 Ambities	€ 16.199	€ 9.590	€ 3.190	€ 28.979
5 Training/opleiding	€ 92.269	€ 76.915	€ 102.080	€ 271.264
6 Bevoegdheden	€ 70.653	€ 46.980	€ 27.170	€ 144.803
7 Samenwerking	€ 73.236	€ 82.102	€ 66.550	€ 221.889
8 Inzet/org/comm	€ 102.545	€ 87.743	€ 106.150	€ 296.438
9 Bruidsschat	€ 42.046	€ 0	€ 0	€ 42.046
10 Kernwaarden	€ 1.014	€ 56.666	€ 62.920	€ 120.599
11 Inrichting / MBA	€ 0	€ 113.180	€ 56.100	€ 169.280
overig onvoorzien		€ 4.655	€ 26.180	€ 30.835
externe kosten	€ 5.000		€ 1.000	€ 6.000
Totaal	€ 828.920	€ 657.832	€ 605.120	€ 2.091.872
Kosten bestuursopdracht Omgevingswet Odzob uitgesplitst naar programmalijn				
Programmalijn	2020	2021	2022	2020 t/m 2022
1 Bestuur en samenwerking	€ 89.435	€ 91.692	€ 69.740	€ 250.867
2 Product en dienstverlening	€ 309.409	€ 315.296	€ 213.620	€ 838.324
3 Proces en informatievoorziening	€ 230.263	€ 81.531	€ 86.350	€ 398.144
4 Mens en organisatie	€ 199.814	€ 169.313	€ 235.410	€ 604.537
Totaal	€ 828.920	€ 657.832	€ 605.120	€ 2.091.872
Kosten dekking				
	2020	2021	2022	2020 t/m 2022
Gerealiseerde kosten	€ 828.920	€ 657.832	€ 605.120	€ 2.091.872
Dekking				
1 Interne uren	€ 535.782	€ 39.589	€ 102.064	€ 677.435
2 collectieve taken	€ 149.800	€ 78.100	€ 77.000	€ 304.900
3 algemene reserve	€ 143.338	€ 128.743	€ 19.762	€ 291.842
4 deelnemersbijdrage	€ 0	€ 411.400	€ 406.295	€ 817.695
Door AB beschikbaar gesteld alg reserve				€ 722.500
Van algemene reserve benut				€ 291.842
Niet van algemene reserve benut				€ 430.658
Totaal	€ 828.920	€ 657.832	€ 605.120	€ 2.091.872

Kosten Programma voor- en nazorg Omgevingswet

De geraamde ureninzet voor 2023 komt uit op ruim 3.500 uren. Hiervoor is in de vastgestelde begroting 2023 een bedrag van ruim € 400.000 opgenomen. Uitgaande van het oorspronkelijke uurtarieven voor 2023 is er sprake van voldoende dekking.

Inmiddels is de (zienswijze)procedure opgestart om een herziene begroting voor 2023 door het algemeen bestuur te laten vaststellen. Een van de herzieningen in deze bijgestelde begroting betreft een stijging van het uurtarief in 2023 met 8%.

In de gepresenteerde kostenopzet is al rekening gehouden met deze hogere tarieven voor 2023. Vandaar dat de geraamde kosten die worden getoond uitkomen op ruim € 430.000.

Indien de herziene begroting 2023 in de loop van dit jaar bestuurlijk wordt vastgesteld, wordt daarmee ook gezorgd voor voldoende budget om deze hogere kosten af te dekken.

Mocht het algemeen bestuur onverhoopt de herziene begroting 2023 niet overnemen en vaststellen, dan wordt het rekestarief gecorrigeerd naar 113 euro per uur en wordt het budget navenant naar beneden bijgesteld, zodat het geen invloed heeft op het aantal geraamde uren.

Vervolg/Communicatie

- : Met het oog op de opgeleverde producten van het Programma Omgevingswet is een infographic in de maak, waarmee op kernachtige wijze het resultaat zichtbaar is en d.m.v. door klikken men op eenvoudige wijze komt op de plek waarmee de producten centraal worden ontsloten.

De infographic zal regelmatig worden geactualiseerd aan de hand van de resultaten uit het programma voor- en nazorg Omgevingswet.

Bijlagen

- Eindrapportage Programma Omgevingswet
- Programma voor- en nazorg Omgevingswet

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidooost-Brabant;

Gezien voorgaand voorstel van het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidooost-Brabant

BESLUIT

1. Kennis nemen van de eindrapportage Programma Omgevingswet
2. Instemmen met het Programma voor- en nazorg Omgevingswet.
3. Akkoord gaan met de inzet van de in de begroting 2023 opgenomen middelen voor het programma voor- en nazorg Omgevingswet in 2023

Zo vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidooost-Brabant d.d. 30 maart 2023.

J. C. J. van Bree
voorzitter

M. van Dort
secretaris

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

Eindrapportage Programma Omgevingswet 2020 - 2022

Versie 1.5 9-02-2023

Inhoud

Inleiding / leeswijzer	3
Bouwstenen Bestuursopdracht Omgevingswet (21-11-2019)	4
Transitie in meerjarig perspectief	6
Programma Omgevingswet resultaten in hoofdlijnen per bouwsteen	7
1. Proces VTH en Advies ODZOB	7
2. Producten VTH en Advies	7
3. Producten & Diensten Catalogus /Financiële effecten	8
4. Verkennen ambities van de individuele deelnemers	8
5. Training & Opleiding.....	8
6. Bevoegdheden (bodem/geluid)	9
7. Samenwerking 3OD, Samenwerking Regio	9
8. Programmaorganisatie en inzet	10
9. Bruidsschat	10
10. Kernwaarden	10
11. Transitie van Inrichting naar MBA.....	11
Gepleegde inzet en financieel verslag	11

Inleiding / leeswijzer

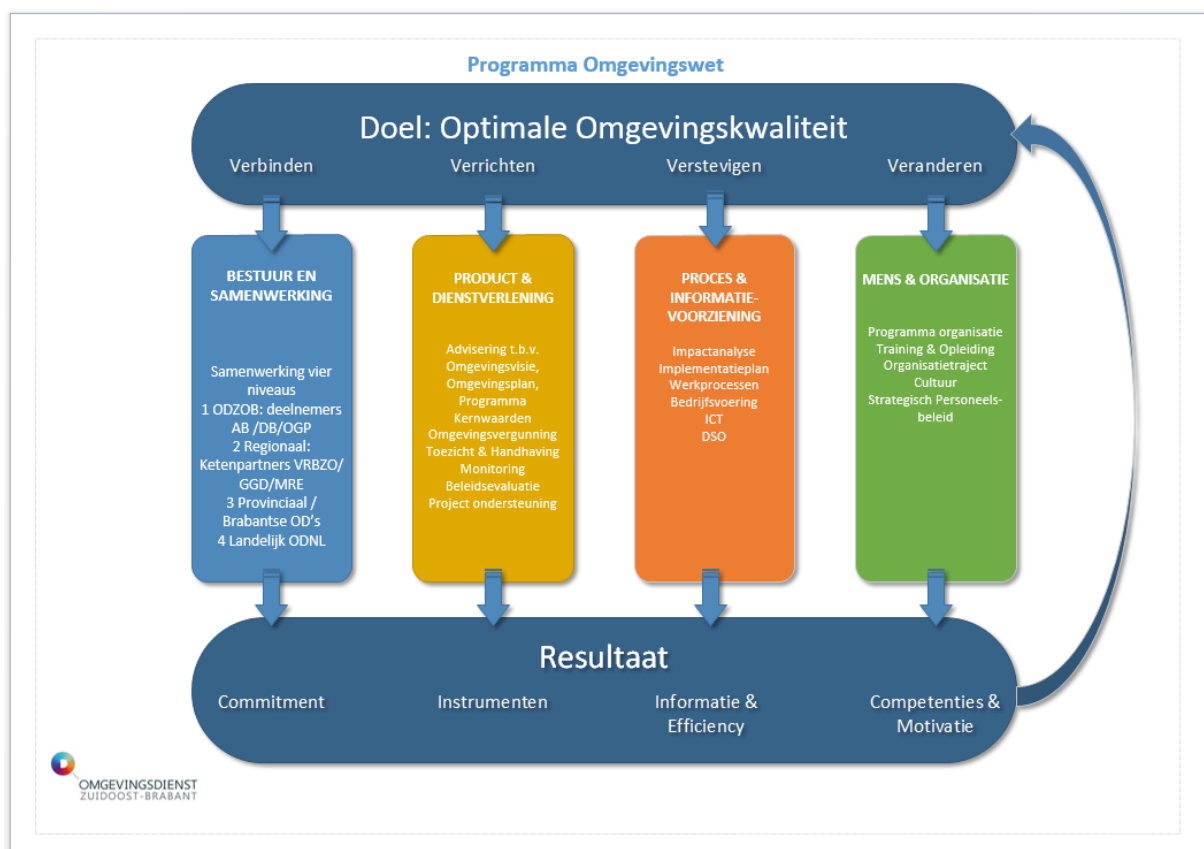
Op 21 november 2019 is het algemeen bestuur van de ODZOB akkoord gegaan met de 10 bouwstenen van de bestuursopdracht Omgevingswet. Hier is later een elfde bouwsteen aan toegevoegd. Middels deze bouwstenen geeft de ODZOB invulling aan de voorbereiding op de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Dat gebeurt middels het programma Omgevingswet, dat bestaat uit verschillende jaarschijven.

Het Programma Omgevingswet is per 31 december 2022 beëindigd. Dat betekent niet dat de ODZOB geheel klaar is voor de uitvoering van de Omgevingswet. In het najaar van 2022 is een stresstest Omgevingswet uitgevoerd, met het doel in de organisatie op te halen waar nog opgaves liggen. Het resultaat hiervan is uitgewerkt in een plan voor het vervolg: Programma voor- en nazorg Omgevingswet.

Dit document heeft als doel de resultaten weer te geven van het Programma Omgevingswet, voor de 11 bouwstenen waar de bestuurlijke opdracht uit bestond.

Allereerst volgt een beschrijving van de 11 bouwstenen uit de (uitgebreide) bestuursopdracht. Daarna leest u een beschrijving van de resultaten in hoofdlijnen per bouwsteen.

De bouwstenen vormen de concrete uitwerking van de vier programmalijnen van het programma Omgevingswet.

Bouwstenen Bestuursopdracht Omgevingswet (21-11-2019)

Het landelijke VTH-stelsel met omgevingsdiensten gaat over in de Omgevingswet.

VTH-basistaken worden verplicht uitgevoerd door omgevingsdiensten, onder het construct van een GR. *De ODZOB is onze uitvoeringsdienst en moet voor invoering van de Omgevingswet klaar zijn om haar taken conform wet- en regelgeving uit te kunnen voeren.*

Noodzakelijke acties voor 1-1-2021¹:

Vóórdat de Omgevingswet in werking treedt, moeten we dus een aantal zaken geregeld hebben. Van onderstaande punten 1 t/m 6 is het noodzakelijk (lees urgent en onvermijdelijk) om deze voor 1-1-2021 voor elkaar te krijgen.

1. Ontwerpen van het **proces VTH en advies van de ODZOB**, (gebruikmakend van de pilot Omgevingsloket/DSO) tot processen die passen binnen de letter en geest van de Omgevingswet.
2. De inhoudelijke **producten van de ODZOB** (standaarddocumenten, mandaten, consideransen, standaardvoorschriften, werkinstructies, checklists etc.) ombouwen tot Omgevingswetproducten gericht op een efficiënte en kwalitatief goede taakuitvoering.
3. Gebruikmakend van 1) en 2) de **PDC van de ODZOB** aan te passen aan de Omgevingswet, waarbij we rekening houden met landelijke afspraken over de standaard zaaktypencatalogus en de regionale afspraken uit het project PDC Speelhuismanifest.
4. Verkennen wat **ambities van individuele deelnemers** zijn en welke gevolgen dit heeft voor de werkzaamheden en (capaciteits-)planning van de ODZOB voor 2021 en de jaren erna.
5. Ervoor zorgen dat alle betrokken medewerkers van de ODZOB op het juiste moment de benodigde **training & opleiding** krijgen;
6. Daar waar **bevoegdheden** van taken, die bij de ODZOB belegd zijn, verschuiven een grondige analyse doen van wat dit voor ons allen (deelnemers, ketenpartners, ODZOB) betekent. Dit geldt met name voor bodem, maar ook bij de verandering van inrichting naar activiteit.

Noodzakelijke randvoorwaarden:

Daarnaast zijn er de volgende randvoorwaarden, verwoord in punten 7 en 8.

7. Daar waar het kan en meerwaarde heeft dit in **gezamenlijkheid** met **de Brabantse Omgevingsdiensten** uitvoeren (Plan van Aanpak, 3OD Top-10) en/of in **gezamenlijkheid** met **onze ketenpartners**, rekening houdend met het **Speelhuismanifest**².
8. **De benodigde inzet** voor deze opgaven ná 2020 in beeld brengen, net als de gevolgen voor de kwantitatieve en kwalitatieve capaciteitsplanning van de ODZOB.

Wenselijke acties:

In het kader van efficiëntie stellen we voor om een aantal onderwerpen als ODZOB voor te bereiden. Dit om kosten bij alle deelnemers individueel te besparen en door op basis van gezamenlijke uitgangspunten efficiënter te kunnen werken, punten 9 en 10:

¹ De vaststelling van de Bestuursopdracht Omgevingswet met deze bouwstenen vond plaats op 21 november 2019. Pas in het voorjaar 2020 werd bekend dat de inwerkingtreding van de Omgevingswet is uitgesteld naar 1 januari 2022 en afgelopen voorjaar opnieuw naar 1 juli 2022. Daarna heeft opnieuw uitstel plaatsgevonden en tot op heden [stand januari '23] is nog niet duidelijk wat de datum van invoering wordt.

² Het Speelhuismanifest is in 2019 opgesteld als kader voor de samenwerking in de regio. Inmiddels spreekt men van **Regionale Samenwerking Omgevingswet**.

9. **De Bruidsschat analyseren middels een quickscan** waarbij we: in beeld brengen welke regels in onze regio wel/niet van toepassing zijn, welke regels wel/niet gebruikt worden, welke regels wel/niet voor aanpassen in aanmerking komen; het advies wordt door onze deelnemers gebruikt bij de invulling van de Bruidsschat in Omgevingsplannen, waarbij de uiteindelijke afweging aan het bevoegd gezag is.
10. Invulling geven aan een gemeenschappelijk beeld over **kernwaarden Omgevingskwaliteit**. Deelnemers kunnen deze als handreiking gebruiken bij het opstellen van Omgevingsvisies en Omgevingsplannen.

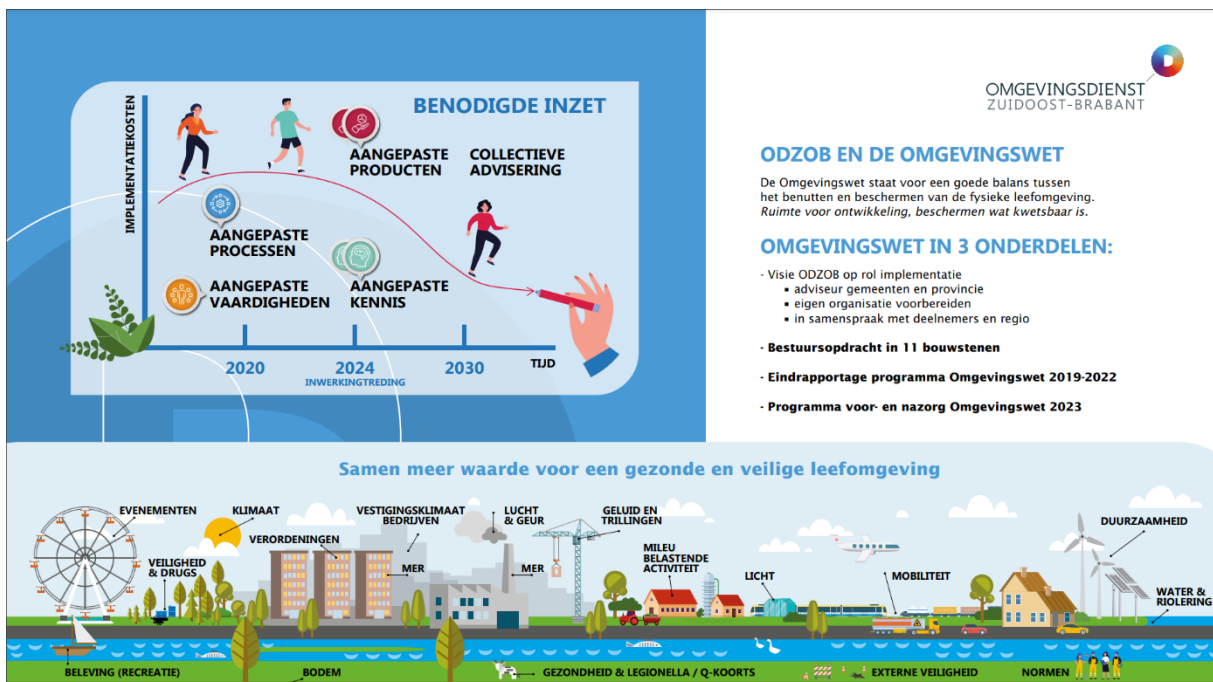
In maart 2021 toegevoegd:

11. Het ontwikkelen van een aanpak en systematiek voor het omzetten van **inrichting naar milieubelastende activiteit**.

Transitie in meerjarig perspectief

Het wetgevingstraject van de Omgevingswet is een transitie van wet- en regelgeving die een grote impact heeft op de bedrijfsvoering, de producten en processen, de manier van werken en op de samenwerking tussen alle partners binnen en buiten de regio. Dit vergt inzet over meerdere jaren, waarbij de grootste inzet wordt verwacht in de jaren vlak voor en vlak na de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Voor deze periode wordt middels het programma jaarlijks in beeld gebracht wat de benodigde inspanningen zijn.

In onderstaande infographic is één en ander, vanuit het perspectief van de ODZOB, ter illustratie uitgewerkt.

Programma Omgevingswet resultaten in hoofdlijnen per bouwsteen.

1. Proces VTH en Advies ODZOB

a. Processen

De interne processen voor vergunning, melding, advies, toezicht en handhaving zijn opgeleverd. In Regionale Samenwerking Omgevingswet, waarin provincie, gemeenten, waterschappen en de ketenpartners (ODZOB, Veiligheidsregio en GGD) vertegenwoordigd zijn, zijn, gebruikmakend van de interne processen van de ODZOB als basis, vier ketenprocessen vastgesteld, voor de voorfase, vergunning regulier en uitgebreide procedure en de melding, met samenwerkingsafspraken. De afspraken zullen ter bekrachtiging voorgelegd worden aan de algemene besturen van de GGD, Veiligheidsregio en ODZOB, nadat ze in het regionale project oefenen & inregelen in 2023 zijn aangevuld en verfijnd. Daarnaast zijn ook regionale samenwerkingsafspraken opgeleverd voor toezicht & handhaving.

In het kader van de provinciale opdracht Omgevingswet zijn – eveneens gebaseerd op dezelfde processen – in samenwerking met de drie Brabantse Omgevingsdiensten processen opgesteld voor de provinciale VTH- en adviestaken.

b. Oefenen & inregelen processen

De nieuwe processen voor de uitvoering van de Omgevingswet, samenwerkingsafspraken, de Omgevingstafel, systemen en werkinstructies worden beoefend en getest in het project oefenen & inregelen processen. Dit met als doel om te testen of een en ander zoals uitgewerkt ook zo werkt in de praktijk, om te evalueren en zo nodig bij te stellen. Het gaat zowel om de interne processen als de ketenprocessen, waarbij zowel onze deelnemers (gemeenten, provincie) als ketenpartners (GGD, Veiligheidsregio, Waterschappen, Rijkswaterstaat, OD's) rollen in samenwerking met elkaar vervullen. Alle partners in de keten worden betrokken bij het oefenen. In 2022 heeft het oefenen vooral in teken gestaan in het testen en verder uitwerken van samenwerkingsafspraken. Het testen heeft ook betrekking op het functioneren van de samenwerkingsfunctionaliteit van het DSO en de VTH-applicatie. Het project krijgt vervolg in 2023 in het programma voor- en nazorg, met het oog op het breder oefenen van alle medewerkers in de primaire processen, met echte aanvragen als oefenmateriaal en ter nadere verfijning van de werkafspraken.

c. Regionale Omgevingstafel

Er is een opzet voor de uitvoering van de regionale omgevingstafel vastgesteld in regionaal verband. De regionale omgevingstafel is een instrument in de fase van het verkennen en begeleiden van complexe ruimtelijke initiatieven, waarbij meerdere ketenpartners een adviesrol hebben en waarmee een integrale beoordeling kan plaatsvinden in de geest van de Omgevingswet. Door de regionale aanpak wordt de inzet van ketenpartners op een efficiënte manier geborgd. Ongeacht wanneer de invoering van de wet plaatsvindt, is het plan om met de omgevingstafel te starten in het voorjaar van 2023. De meeste gemeenten en de provincie hebben toegezegd gebruik te maken van de tafel.

2. Producten VTH en Advies

a. Juridische ondersteuning (doorgeschoven uren)

Het team juridisch heeft zich voorbereid op de uitvoering en ondersteuning bij de invoering van de Omgevingswet door verdieping en casuïstiek.

b. Uitwerking sjablonen vak teams

De projecten producten VTH en Advies hebben standaard sjablonen en standaard documenten opgeleverd die per vak-team op specifieke onderdelen verdere uitwerking

behoeven. Een groot deel van de specifieke sjablonen is in concept klaar en dient nog juridisch en taalkundig getoetst te worden, dat krijgt vervolg in het programma voor- en nazorg.

3. Producten & Diensten Catalogus /Financiële effecten

a. Financiële effecten Omgevingswet

Zowel gemeenten als omgevingsdiensten zijn nog bezig met in beeld brengen van financiële effecten. Landelijke onderzoeken/onderzoeksresultaten en het regionale beeld wordt in dit project gebundeld. ODZOB heeft meegewerkt aan een landelijk onderzoek door CEBEON, in opdracht van Omgevingsdienst NL, naar de financiële effecten van de Omgevingswet bij omgevingsdiensten. Het onderzoek heeft geresulteerd in inzicht in de factoren die effect hebben op de kosten van de uitvoering van de Omgevingsdiensten, dit kan gebruikt worden in het gesprek tussen de diensten en hun deelnemers. ODZOB is betrokken bij een landelijke VNG werkgroep die indicatoren bepaalt voor de monitoring van de financiële effecten.

b. Advies leges

Er is een handreiking opgesteld over de kosten van producten van de ODZOB, waarvoor deelnemers, rekening houdend met deze kosten, leges kunnen heffen. Kosten zijn gebaseerd op de Wabo.

c. Ombouwen PDC naar Omgevingswet

De PDC is aangepast aan de nieuwe systematiek van de Omgevingswet. De regionale producten- en dienstencatalogus, waarin de producten van GGD, Veiligheidsregio en ODZOB op een toegankelijke manier zijn gebundeld, is gepubliceerd en online beschikbaar voor alle deelnemers.

4. Verkennen ambities van de individuele deelnemers

a. Actualiseren ambities

De ambities van onze deelnemers voor omgevingsvisies, omgevingsplannen, geluid en externe veiligheid en de gevraagde inzet voor ondersteuning door de ODZOB daarbij zijn in beeld gebracht.

5. Training & Opleiding

a. Online basistraining

Alle medewerkers hebben een basistraining Omgevingswet gehad, middels een online learningtool.

b. Vakinhoudelijke trainingen

Vakinhoudelijke basistrainingen zijn grotendeels uitgevoerd. De trainingen zijn gehouden door onze collega's door middel van het train de trainer concept.

c. Omgevingsbewust handelen

Dit zijn de zogenaamde vaardigheidstrainingen. Een klein onderdeel is meegenomen in de vakinhoudelijke training. De rest van het programma volgt in 2023.

d. Praktijk/Knoppercursus

Deze cursus wordt gegeven kort voor inwerkingtreding van de Omgevingswet.

e. Benodigde inzet interne trainers (deels doorgeschoven)

De trainingen worden in company verzorgd door eigen trainers. Afgelopen jaar zijn de trainers al op het vakinhoudelijke deel ingezet. Dit jaar zullen onze eigen trainers de vaardigheidstraining faciliteren.

6. Bevoegdheden (bodem/geluid)

a. Implementatie Bodemtaken (deels doorgeschoven uren/deels extra)

De transitie van de bodem- en geluidstaken is op de voet gevolgd en daar waar nodig omgezet in concrete acties. Voor bodem zijn die vastgelegd in het Uitvoeringskader Bodem VTH, waarin, in overleg met onze deelnemers, is vastgelegd hoe basistaken met betrekking tot bodem worden uitgevoerd. Na inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt dat kader ter vaststelling voorgelegd aan het bestuur. Er is gewerkt aan een handreiking bodem voor de toepassing van regels met betrekking tot bodem in de omgevingsplannen. Deze wordt begin 2023 opgeleverd en aan geboden aan gemeenten.

b. Implementatie pilot geluid (doorgeschoven uren)

In verband met de substantiële wijzigingen voor het vakgebied geluid als gevolg van de Omgevingswet (de geluidwetgeving en rekensystematiek wordt geheel herzien) zijn een 5-tal projecten in uitvoering, waarvan een drietal grotendeels afgerond. Dat geldt onder andere voor de consultatie van de aanvullingsregeling en de Centrale Voorziening Geluidgegevens (CVGG DSO). Door het nog niet beschikbaar zijn van de software voor de aangepaste rekenmethodieken zullen de projecten Basisgeluidemissie en industrielawaai/Zonebeheer een vervolg krijgen in het programma voor- en nazorg Omgevingswet in 2023.

7. Samenwerking 3OD, Samenwerking Regio

a. Bestuur/OGP

Het bestuur is afgelopen jaren met bestuurlijke voortgangsrapportages op de hoogte gehouden over de voortgang van het programma. Daar waar nodig waren er overleggen met de bestuurlijke portefeuillehouder DB. Bijvoorbeeld over de te voeren strategie op de momenten dat de inwerkingtreding van de wet werd uitgesteld.

b. Samenwerking Regio

De Regionale Samenwerking Omgevingswet met deelnemers en ketenpartners vond en vindt plaats via een samenwerkingsstructuur bestaande uit bestuurlijke stuurgroep, Kopgroep en Projectteam. Eind vorig jaar is besloten om de naam van de Kopgroep te veranderen in Regiegroep³ omdat dat de lading beter dekt. Even zo de naam van het projectteam in programmateam. De samenwerking heeft vorm gekregen door de uitvoering van werkprogramma's met onder andere de regionale projecten beheer van regionale afspraken (nagenoeg afgerond), harmonisatie omgevingsplan (lopende), oefenen & inregelen (lopende), samenwerkingsafspraken vergunning en melding (afgerond), samenwerkingsafspraken toezicht & handhaving (afgerond), financiële effecten (lopende), regionale omgevingstafel (plan van aanpak gereed voor implementatie en uitvoering), training & opleiding (heeft ODZOB geen actief deel van uitgemaakt omdat we ons eigen opleidingsprogramma hebben) en financiële effecten (lopende).

c. Samenwerking 3OD/ODNL

De drie Brabantse Omgevingsdiensten werken samen in het kader van Omgevingswet om ervoor te zorgen dat kennis en inzichten worden uitgewisseld, waardoor niet elke dienst zelf het gehele wiel hoeft uit te vinden. Datzelfde geldt voor de samenwerking in landelijk verband via Omgevingsdienst NL (ODNL). Het principe is halen en brengen. We delen onze resultaten en producten met onze collega's en we maken gebruik van datgene wat onze collega's met ons delen. Zo zijn er producten

³ Bestaande uit vier gemeentesecretarissen uit elke sub-regio één, plus vertegenwoordigers van de directies van de verbonden partijen ODZOB, GGD, VRBZO.

opgeleverd vanuit deze landelijke samenwerking als handreiking leges en legessystematiek onder de Omgevingswet, onderzoek financiële effecten CEBEON, adviezen over toepasbare regels en de Bruidsschat, handreiking voor de transitie van inrichting naar MBA. Daarnaast richt ODNL zich op het verstevigen van de positie als gesprekspartner in landelijke gremia waaronder overleggen met Rijk, IPO en VNG

d. Provinciale Opdracht

In de bouwsteen Samenwerking zit ook de Provinciale Opdracht Omgevingswet. De drie Brabantse Omgevingsdiensten hebben afgelopen jaren jaarlijks een opdracht om de Provincie te ondersteunen bij de voorbereiding op de Omgevingswet. De daarmee gemoeide uren worden bekostigd middels het provinciaal werkprogramma en vallen derhalve qua raming en kostendekking buiten het programma Omgevingswet voor de kostendekking. Opgeleverd zijn de processen voor provinciale producten, standaarddocumenten, kader voor de provinciale omgevingstafel (dat aansluit bij de regionale aanpak) en de systematiek voor het innen van provinciale milieuleges. Ook op provinciaal niveau wordt onderzocht hoe de transitie van MBA naar inrichting moet plaatsvinden, waarbij bevoegdheidsverschuivingen tussen gemeenten en provincie in beeld zijn gebracht.

8. Programmaorganisatie en inzet

a. Programmaorganisatie

De programmaorganisatie bestaat uit een regieteam (ambtelijk opdrachtgever programma en programmamanager), opdrachtgevers projecten, projectleiders projecten en werkgroepen. Vanuit het regieteam is de samenhang en voortgang van het programma bewaakt en is de bestuurlijk opdrachtgever en bestuur regelmatig geïnformeerd.

9. Bruidsschat

a. Bruidsschat

De handreiking Bruidsschat is opgeleverd en toegelicht bij onze deelnemers. Diverse regels in de bruidsschat voldoen niet aan de instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Samen met de regio zijn de regels van de bruidsschat, die niet voldoen aan de instructieregels van het Besluit kwaliteit leefomgeving, aangepast.

10. Kernwaarden

a. Kernwaarden Omgevingswet

Handreikingen voor de toepassing van regels in omgevingsplannen voor de thema's geluid, bodem, geur agrarisch, geur industrieel, externe veiligheid en trillingen zijn klaar en worden begin 2023 gepubliceerd. Daarnaast is een infographic gemaakt waarin op hoofdlijnen voor alle milieuthema's is opgenomen wat moet worden geregeld in het omgevingsplan. Vanuit deze infographic wordt gelinkt naar de bovengenoemde handreikingen die online voor alle deelnemers beschikbaar zullen zijn.

b. Advisering Omgevingsplan/Omgevingsvisie

De ODZOB is regelmatig uitgenodigd om in het beginstadium van projecten voor het opstellen van Omgevingsvisies en Omgevingsplannen, deel te nemen aan bijeenkomsten, overleggen en te adviseren.

11. Transitie van Inrichting naar MBA

c. Plan van Aanpak MBA uitvoeren

De transformatie van inrichting naar MBA (milieubelastende activiteit(en)) is voorbereid door het testen van een applicatie die ondersteunt bij het omzetten. In het voorjaar hebben medewerkers geoefend met gebruik van de applicatie. Daarnaast is er voor 15.000 inrichtingen een voorspelling beschikbaar van waarschijnlijke en mogelijke MBA's. De eerste resultaten van een steekproef van de voorspellingen zijn veelbelovend. In het voorjaar van 2023 zal worden bepaald hoe de applicatie (VIA-tool) zal worden ingezet voor het verbeteren van onze datakwaliteit.

Gepleegde inzet en financieel verslag.

De gepleegde inzet over de verschillende projecten was in 2022 als volgt:

Programmanummer	Project nummer	Begroot*	Realisatie
6.1 Bestuur / OGP / Klankbordgroep OGP	289461	200	123,00
6.2 Samenwerking regio / partners	289462	300	273,85
6.3 Samenwerking 3OD	289463	150	30,50
6.4 Provinciale opdracht Omgevingswet		0	0,00
6.5 Samenwerking ODNL	289464	200	178,00
6.6 Verkennen ambities t.b.v werkprogramma 2021 e.v.	289465	50	28,75
7.3 Ontwikkeling Omgevingswaarden plan/visie/toepasbare regels	289466	640	422,00
7.4 Transitie Bodemtaken	289467	200	206,20
7.10 Productontwikkeling geluid	289471	100	41,25
7.15 Uitwerking sjablonen teamspecifiek	289474	800	326,00
7.8.1 Financiële effecten Omgevingswet	289468	185	62,50
7.8.2 Ondersteuning/advies bij bepaling legeskosten	289469	125	110,50
7.8.3/7.8.4 implementaie PDC	289470	120	107,00
8.7 Oefenen processen/Omgevingstafel	289475	850	729,80
8.8 Oefenen Ketenproces T&H regionaal	289476	0	54,75
8.25 Werkende Ketens	289478	125	1,00
8.9 van inrichting naar mba	289477	600	510,25
7.11 Juridische ondersteuning	289472	150	6,50
7.14 Strippenkaart Omgevingsplan/Omgevingsvisie	289473	100	149,50
9.1.2 Vakinhoudelijke training/casuïstiek	10080-23	908	815,25
9.1.3 Praktijkcursus	10080-24	600	3,00
9.1.4 Omgevingsbewust	10080-25	1.024	110,00
9.2 Trainers intern [i.s.m. ODBN/OMWB]	289479	410	253,00
9.5 Communicatie	289480	350	185,60
9.6 Projectorganisatie / stuurgroep	289481	500	526,45
TOTAAL EXCLUSIEF ONVOORZIEN		8.687	5.254,65
9.8 3xO Onderzoek Ontwikkeling Onvoorzien	289482	450	237,75
TOTAAL		9.137	5.492,40

Er zijn minder uren besteed dan geraamd met name door het opschuiven van opleidingen als gevolg van het uitstel van de inwerkingtreding, doordat er minder capaciteit beschikbaar is op de arbeidsmarkt waardoor prioriteit gegeven werd aan het primaire proces.

In onderstaande tabel is de totale inzet gepresenteerd over de jaren dat het programma Omgevingswet als uitvoering van de bestuursopdracht Omgevingswet is uitgevoerd.

De tabel bestaat uit 3 onderdelen:

- 1) de kosten uitgesplitst naar bouwsteen van de bestuursopdracht
- 2) de kosten uitgesplitst naar programmalijn van het programma
- 3) de dekking van de kosten

Kosten bestuursopdracht Omgevingswet Odzob uitgesplitst naar bouwsteen bestuursopdracht				
Bouwsteen	2020	2021	2022	2020 t/m 2022
1 Proces VTH	€ 230.263	€ 81.531	€ 86.350	€ 398.144
2 Product	€ 150.794	€ 43.384	€ 36.630	€ 230.809
3 PDC	€ 44.902	€ 55.086	€ 30.800	€ 130.788
4 Ambities	€ 16.199	€ 9.590	€ 3.190	€ 28.979
5 Training/opleiding	€ 92.269	€ 76.915	€ 102.080	€ 271.264
6 Bevoegdheden	€ 70.653	€ 46.980	€ 27.170	€ 144.803
7 Samenwerking	€ 73.236	€ 82.102	€ 66.550	€ 221.889
8 Inzet/org/comm	€ 102.545	€ 87.743	€ 106.150	€ 296.438
9 Bruidsschat	€ 42.046	€ 0	€ 0	€ 42.046
10 Kernwaarden	€ 1.014	€ 56.666	€ 62.920	€ 120.599
11 Inrichting / MBA	€ 0	€ 113.180	€ 56.100	€ 169.280
overig onvoorzien		€ 4.655	€ 26.180	€ 30.835
externe kosten	€ 5.000		€ 1.000	€ 6.000
Totaal	€ 828.920	€ 657.832	€ 605.120	€ 2.091.872
Kosten bestuursopdracht Omgevingswet Odzob uitgesplitst naar programmalijn				
Programmalijn	2020	2021	2022	2020 t/m 2022
1 Bestuur en samenwerking	€ 89.435	€ 91.692	€ 69.740	€ 250.867
2 Product en dienstverlening	€ 309.409	€ 315.296	€ 213.620	€ 838.324
3 Proces en informatievoorziening	€ 230.263	€ 81.531	€ 86.350	€ 398.144
4 Mens en organisatie	€ 199.814	€ 169.313	€ 235.410	€ 604.537
Totaal	€ 828.920	€ 657.832	€ 605.120	€ 2.091.872
Kosten dekking				
	2020	2021	2022	2020 t/m 2022
Gerealiseerde kosten	€ 828.920	€ 657.832	€ 605.120	€ 2.091.872
Dekking				
1 Interne uren	€ 535.782	€ 39.589	€ 102.064	€ 677.435
2 collectieve taken	€ 149.800	€ 78.100	€ 77.000	€ 304.900
3 algemene reserve	€ 143.338	€ 128.743	€ 19.762	€ 291.842
4 deelnemersbijdrage	€ 0	€ 411.400	€ 406.295	€ 817.695
Door AB beschikbaar gesteld alg reserve				€ 722.500
Van algemene reserve benut				€ 291.842
Niet van algemene reserve benut				€ 430.658
Totaal	€ 828.920	€ 657.832	€ 605.120	€ 2.091.872

Als het gaat om de kostendekking zijn de uitgaven binnen de kaders van het beschikbare gestelde budget gebleven en is voor een bedrag van € 291.842 een beroep gedaan op de algemene reserve, terwijl hier maximaal € 722.500 voor beschikbaar was.

Er is geen bestemmingsreserve opgenomen voor het deel waarvoor er uit de reserve werd geput voor het programma Omgevingswet. De besteding voor programma Omgevingswet wordt verwerkt in de jaarrekening 2022 en zit dus in het eindsaldo van de algemene reserve verdisconteerd.

Programma voor- en nazorg Omgevingswet 2023

Versie 1.3 6-02-2023

Inhoud

Inleiding / leeswijzer	3
Transitie in meerjarig perspectief	4
1. Resultaten stresstest Omgevingswet.....	5
2. Projecten	6

Inleiding / leeswijzer

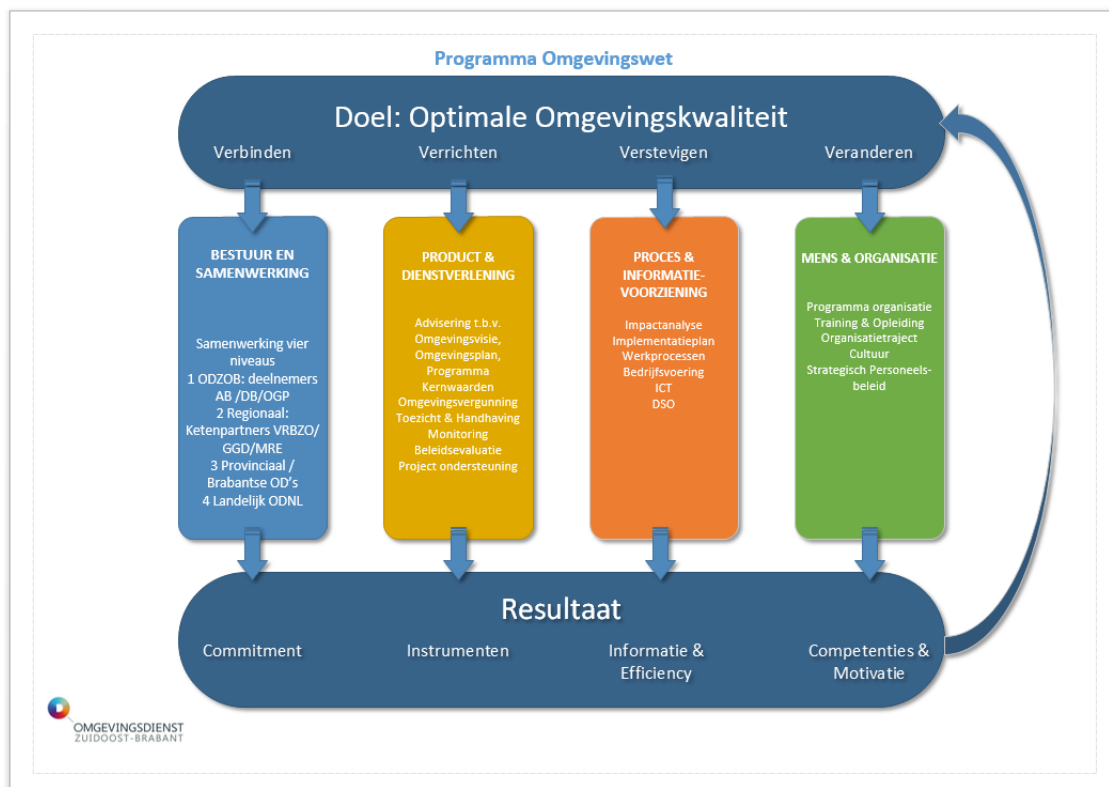
De voorgenomen datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet is op 26 januari 2023 verschoven van 1 juli 2023 naar 1 januari 2024. Eerder is besloten om het Programma Omgevingswet, dat liep vanaf 2019, te beëindigen op 31 december 2022, ongeacht (eventueel) nieuw uitstel van de eerder verwachte invoering op 1 januari 2023.

De fase waar de ODZOB voor de voorbereiding van de Omgevingswet nu in komt, vraagt om een andere aanpak, die meer gericht is op overdracht van programma/projecten naar de lijn, met aandacht voor de borging in de beheer situatie.

In het najaar van 2022 is een stresstest Omgevingswet uitgevoerd, met het doel in de organisatie op te halen waar nog resterende opgaves liggen. Het resultaat hiervan is in hoofdlijnen uitgewerkt in dit plan voor het vervolg op het Programma Omgevingswet: Programma voor- en nazorg Omgevingswet.

Dit document heeft als doel weer te geven welke projecten en acties nu nog nodig zijn, om de organisatie van de ODZOB en de samenwerking met gemeenten, provincie en ketenpartners, klaar te hebben voor de uitvoering van de Omgevingswet, plus de benodigde organisatie van nazorg na inwerkingtreding van de wet.

Allereerst volgt een beschrijving van de uitkomsten van de stresstest Omgevingswet. Daarna leest u een beschrijving van de projecten die onderdeel uitmaken van dit Programma voor- en nazorg Omgevingswet.

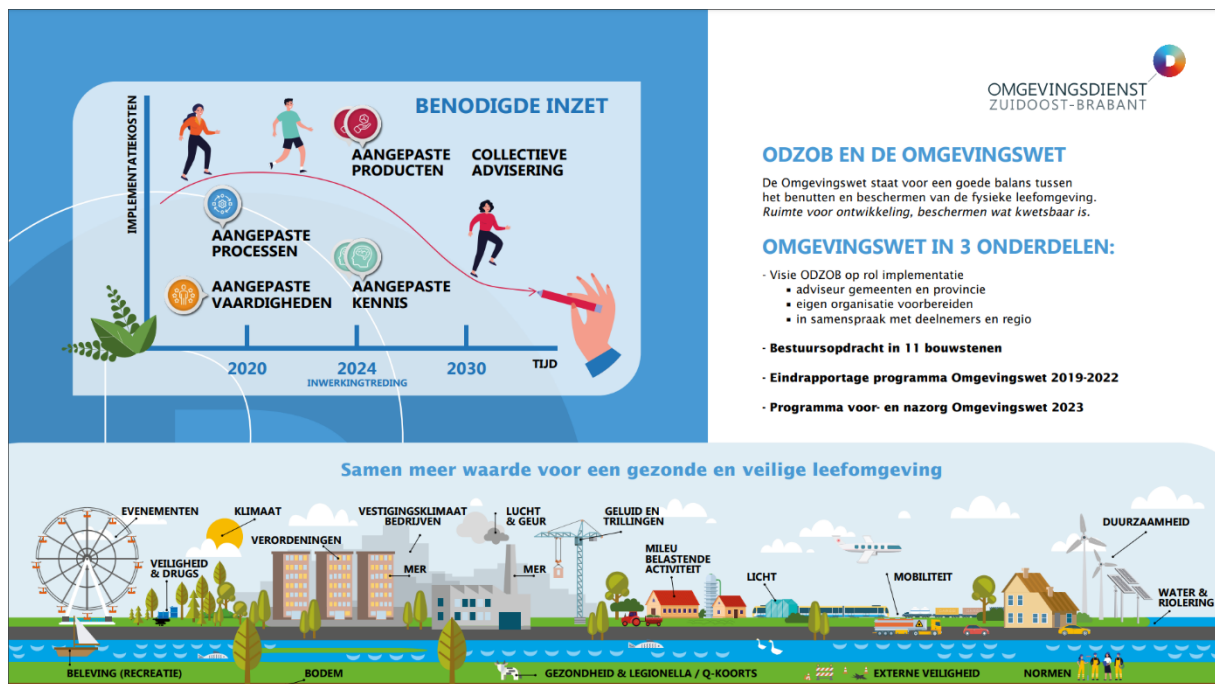

Programmalijnen programma voor- en nazorg Omgevingswet.

Transitie in meerjarig perspectief

Het wetgevingstraject van de Omgevingswet is een transitie van wet- en regelgeving die een grote impact heeft op de bedrijfsvoering, de producten en processen, de manier van werken en op de samenwerking tussen alle partners binnen en buiten de regio. Dit vergt inzet over meerdere jaren, waarbij de grootste inzet wordt verwacht in de jaren vlak voor en vlak na de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Voor deze periode wordt middels het programma jaarlijks in beeld gebracht wat de benodigde inspanningen zijn.

In onderstaande infographic is één en ander, vanuit het meerjarig perspectief van de ODZOB, ter illustratie uitgewerkt.

Infographic transitie Omgevingswet

1. Resultaten stresstest Omgevingswet

Het Programma Omgevingswet dat van 2019 tot en met 2022 is uitgevoerd als uitwerking van de Bestuursopdracht Omgevingswet met 11 bouwstenen: processen, producten, PDC en financiële effecten, ambities deelnemers, training & opleiding, bodem & geluid, samenwerking, programma organisatie, bruidsschat, kernwaarden en transitie van inrichting naar MBA.

Middels verschillende projecten is uitvoering gegeven aan de opdracht om ODZOB voor te bereiden op de komst van de Omgevingswet. In het laatste jaar van het programma lag het accent op het realiseren van de maakbare producten, zoals werkprocessen, sjablonen, handreikingen voor gemeenten etc. naast het oefenen & inregelen en training & opleiding.

In het najaar is een **stresstest Omgevingswet** georganiseerd met als doel het volgende:

- in kaart brengen, voor de belangrijke thema's van de Omgevingswet, of we al dan niet klaar zijn voor de uitvoering van de Omgevingswet
- in beeld brengen van de resterende opgaves daar waar we nog niet klaar zijn
- in beeld brengen van de oorzaken waarom zaken nog niet af zijn, met name de onderliggende oorzaken.

De resultaten uit de stresstest is input voor het Programma voor- en nazorg Omgevingswet.

De start van de stresstest bestond uit een vragenlijst gericht op de volgende acht inhoudelijke thema's: processen, systemen, producten, toetsingskaders, inhoudelijke kennis, houding & gedrag, dienstverlening, governance & finance en een onderwerp 'blinde vlekken'.

De vragen waren voor alle onderwerpen het zelfde, namelijk: 1) zijn we klaar voor de uitvoering van de Omgevingswet, 2) zo niet, wat moet er nog gebeuren? 3) moet dat gebeuren voor- of na inwerkingtreding van de Omgevingswet?

De vragenlijst is ingevuld door alle managers, opdrachtgevers en projectleiders voor de projecten van het programma, alsmede door een aantal medewerkers uit de teams, in totaal zo'n 40 mensen.

De vragenlijst heeft veel informatie opgeleverd die geanalyseerd is en voeding was voor twee interactieve bijeenkomsten met de projectleiders, opdrachtgevers en het management op respectievelijk 18 oktober en 14 december 2022. Tijdens die bijeenkomsten is de analyse van opbrengst verder uitgediept voor vier van de negen thema's: processen, systemen, producten en blinde vlekken. Later zijn de thema's inhoudelijke kennis en houding & gedrag geanalyseerd. Hieronder is het resultaat op hoofdlijnen qua gesignaleerde knelpunten en de daarbij geformuleerde oplossingsrichtingen samengevat. De oplossingsrichtingen zijn/worden verder in de projectplannen uitgewerkt.

Inhoudelijk hadden de knelpunten onder andere te maken met capaciteit die onder druk staat door krapte op de arbeidsmarkt, communicatie die effectiever kan, niet optimale kennis over opgeleverde processen en producten, nog onvoldoende (oefen-)ervaring met de nieuwe processen de nieuwe VTH-applicatie en het DSO en afnemend draagvlak en motivatie als gevolg van keer op keer uitstel van de invoering van de Omgevingswet

2. Projecten

Voor het programma voor- en nazorg Omgevingswet zijn de volgende projecten gedefinieerd, met de bijbehorende urenraming:

Omgevingswet programma voor- en nazorg		
Bestuur & Samenwerking	1.1 Bestuur / GPO /	120
	1.2 Samenwerking regio / partners	250
	1.3 Samenwerking ODNL	200
	1.4 Samenwerking 3OD	20
Product & Dienstverlening	2.1 Project afmaken sjablonen	200
	2.2 Bodem (omgevingswaarden)	75
	2.3 Geluid	110
	2.4 Aanvullende handreikingen Omgevingswaarden	24
	2.5 Juridische vraagbaak	100
Proces & Informatievoorziening	3.1 Oefenen & Inregelen	800
	3.2 Van inrichting naar MBA	150
Mens & Organisatie	Training & Opleiding (separaat begroot)	2000
	4.1 Programmamanagement	350
	4.2 Governance - financiële effecten	150
	4.3 Interventieteam nazorg	500
	4.4 Communicatie	200
	4.5 Onvoorzien ontwikkeling onderzoek	300
Sub opleiding	Opleidingsuren t.b.v. Omgevingswet (gedekt met reguliere opleidingsuren)	2000
Sub actieplan	Totaal uren te dekken uit budget nazorg Omgevingswet 2023	3549
	Kosten op basis van uurtarief 122	€ 432.978
		3688
		139
totaal uren		5549

Het uurtarief is gebaseerd op de nog door het bestuur goed te keuren tariefwijziging van 8%. Wanneer dit geen doorgang zou vinden, wordt het rekkentarieff gecorrigeerd in 113 euro per uur en wordt het budget navenant naar beneden bijgesteld, zodat het geen invloed heeft op het aantal geraamde uren.

Per project zijn in hoofdlijnen de volgende acties en resultaten in 2023 geformuleerd:

1. Programmaliijn Bestuur & Samenwerking

1.1 Bestuur GPO

Informeren van het bestuur (DB, AB), overleg met de bestuurlijk opdrachtgever, portefeuillehouder Omgevingswet DB. Beantwoording van bestuurlijke vragen, bijdrage aan bestuurlijke rapportages, BERAPS. Opstellen nazorgplan 2024.

1.2 Samenwerking Regio & Partners

Actieve bijdrage aan regionale samenwerking Omgevingswet, overlegstructuur en regionaal werkprogramma. Programmteam en Regiegroep regionale samenwerking.

1.3 Samenwerking ODNL

Actieve bijdrage aan de samenwerking voor de voorbereiding op de Omgevingswet in landelijk verband met Omgevingsdienst NL via de sporen samen delen, samen ontwikkelen en samen positie borgen in landelijke overleggen met Rijk en koepels. Bijdrage aan het landelijk kernteam Omgevingswet ODNL en de periodieke monitor waarmee de stand van zaken van de invoering van de Omgevingswet bij de 29 diensten in beeld wordt gehouden.

1.4 Samenwerking 3OD

Samenwerking en overleg tussen de drie Brabantse omgevingsdiensten waarbij kennis en ervaring worden gedeeld en daar waar mogelijk gezamenlijk wordt opgetrokken.

2. Programmalijn product- en dienstverlening

2.1 Afmaken sjablonen

In het de eerder uitgevoerde projecten zijn basissjablonen voor de uitvoering van VTH- en adviestaken opgeleverd. Deze sjablonen zijn in 2022 verder uitgewerkt in specifiekere sjablonen per vakteam. De uitgewerkte sjablonen dienen nog juridisch en communicatief getoetst te worden alvorens ze in 2023 worden opgeleverd.

2.2 Bodem

Eerder is het uitvoeringskader Bodem opgesteld waarin de taken voor VTH- en advies bodem onder de Omgevingswet zijn vastgelegd. Dit kader dient vastgesteld te worden nadat de Omgevingswet in werking is getreden. Dat zal waarschijnlijk pas in 2024 plaatsvinden. In 2023 wordt handreiking bodem en Omgevingsplan opgesteld, op basis waarvan gemeenten wordt geadviseerd op welke wijze regels met betrekking tot bodem op te nemen in Omgevingsplannen.

2.3 Geluid

Doordat de wijziging van de rekenregels en de manier van rekenen voor de geluidsaspecten nog niet bekend dan wel door vertaald zijn naar de daarvoor benodigde rekensoftware zijn de projecten Basisgeluidemissie en industrielawaai/Zonebeheer nog niet afgerond. Dit dient in 2023 te worden afgerond.

2.4 Aanvullende handreikingen Omgevingswaarden

Betreft afronding van het project van 2022. Voor geluid, bodem, geur agrarisch, geur industrieel, trillingen en externe veiligheid zijn handreikingen opgesteld over de toepassing van regels op deze thema's in Omgevingsplannen. Het vergt nog een beperkte inzet in 2023 om de handreikingen klaar voor publicatie te maken. Daarnaast wordt een infographic gemaakt, waarmee doorgelinkt kan worden naar de handreikingen en voor alle milieuthema's is opgenomen wat geregeld moet worden in omgevingsplannen.

2.5 Juridische vraagbaak

Er is capaciteit gereserveerd bij team juridisch voor het beantwoorden van juridische vragen uit de organisatie over Omgevingswet.

3 Programmalijn proces- en informatievoorziening

3.1 Oefenen & inregelen

Het oefenen en inregelen van de werkprocessen voor de producten van de Omgevingswet is een primaire randvoorwaarde voor een succesvolle invoering van de Omgevingswet. Landelijk heeft de VNG gepleit voor minimaal zes maanden oefentijd, vanaf het moment dat het besluit tot inwerkingtreding van de Omgevingswet is genomen.

Het oefenen en inregelen heeft zowel een interne als een externe component. Het oefenen en inregelen is een belangrijk onderdeel van het werkprogramma 2023 voor de regionale samenwerking Omgevingswet.

Het oefenen en inregelen gebeurt zowel technisch (testen van de samenwerkingsfunctionaliteit van het DSO en de VTH-applicatie, intern testen van werkprocessen en procedures met Powerbrowser,

het technisch inregelen van processen) als procesmatig: het oefenen met real time aanvragen in VTH- en adviesteams, het in gezamenlijkheid met deelnemers en ketenpartners in de regio oefenen met meervoudige aanvragen waarbij inzet van verschillende partners noodzakelijk is. Dat laatste dient in 2023 ook te leiden tot het verder testen van de gemaakte samenwerkingsafspraken voor VTH-taken, het verfijnen en verdiepen van de afspraken, de doorwerking in werkinstructies en het uiteindelijk vast laten stellen van de definitieve samenwerkingsafspraken door het AB en de oplevering aan de lijn voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

3.2 Transitie van inrichting naar MBA

Het omzetten van inrichtingen naar milieubelastende activiteiten (MBA's) is een omvangrijke operatie met zowel inhoudelijke als informatie technische implicaties. Nadat het project in 2022 heeft opgeleverd dat de applicatie die ondersteunt bij het omzetten is getest en voor 15.000 adressen een voorspelling aanwezig is van waarschijnlijke en mogelijke MBA's. Voor 2023 krijgt het project vervolg door een keuze te maken in de scenario's voor het verbeteren van de voorspelling, het koppelen hiervan in de digitale locatiedossiers en de wijze waarop de ondersteunende applicatie hierin al dan een rol krijgt.

4. Programmalijn Mens & Organisatie

4.1 Programma management

Organisatie, ondersteuning, voortgangsbewaking van het programma. Onderhouden van de hiervoor benodigde overlegstructuur: 14-daagsoverleg met ambtelijk opdrachtgever, maandelijks overleg met projectleiders en een maal in de twee maanden met de opdrachtgevers van de projecten.

4.2 Governance en financiële effecten

Zowel gemeenten als omgevingsdiensten zijn nog bezig met in beeld brengen van financiële effecten. Landelijke onderzoeken/onderzoeksresultaten en het regionale beeld wordt in dit project gebundeld. ODZOB is betrokken bij een landelijke VNG werkgroep die indicatoren bepaalt voor de monitoring van de financiële effecten. Op basis van deze indicatoren en monitoring moeten de financiële effecten van de uitvoering van de Omgevingswet vanaf inwerkingtreding in beeld worden gebracht. De eerder opgestelde handreiking voor legeskosten wordt in 2023 overgedragen naar de lijn. Daarnaast is inzet gereserveerd voor communicatie over de gemeenschappelijke producten – en diensten catalogus (PDC) van de ketenpartners GGD, Veiligheidsregio en ODZOB.

4.3 Interventieteam Nazorg Omgevingswet

Landelijk wordt gewerkt aan serviceketen met als doel een platform te bieden voor het beantwoorden van vragen en het oplossen van knelpunten bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Intern voor de ODZOB is het belangrijk ons voor te bereiden op en het oplossen van vragen, knelpunten en incidenten die zullen optreden na inwerkingtreding van de Omgevingswet. Hiervoor wordt een multidisciplinair team ingesteld, waarin onder andere een jurist, informatiemanager, vertegenwoordiging management, vergunningverlener, toezichthouder, specialisten en de programmamanager. Het team opereert als backoffice en wordt ingezet voor interventies bij het oplossen van knelpunten. Het team wordt operationeel niet lang voor de inwerkingtreding van de wet.

4.4 Communicatie

Actieve communicatie wordt intern en extern gericht op respectievelijk alle medewerkers en deelnemers en ketenpartners zodat iedereen op de hoogte is en blijft waar de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet uit bestaat en welke resultaten, gericht op een adequate uitvoering van de wet, er vanuit het programma opgeleverd worden.

4.5 Onvoorzien, ontwikkeling en onderzoek

Voor onvoorzien zaken en voor onderzoek en ontwikkeling van aspecten die we nu nog niet in het vizier hebben, is het belangrijk capaciteit voorhanden te hebben.

Training & opleiding

Het opleidingsprogramma Omgevingswet wordt in 2023 vervolgd met vaardigheidstrainingen, inhoud en een knoppencursus voor het goed kunnen bedienen van de systemen. Hiervoor is in totaal 2.000 uur gereserveerd uit het opleidingsbudget (inzet is dus separaat van het programma geregeld).

Vergadering Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 30 maart 2023

Agendapunt : 4.c

Vertrouwelijk : Nee

Onderwerp : Evaluatie Uitvoeringsbeleid en werkafspraken asbest

- Beslispunten** :
1. Kennisnemen van het evaluatierapport.
 2. Aanbevelingen uit het rapport aanvaarden:
 - a. Het uitvoeringsbeleid aanpassen aan de nieuwste inzichten met betrekking tot het basistakenpakket.
 - b. Vanuit efficiëntie het Asbestinventarisatierapport ook risicogericht beoordelen conform het uitvoeringsbeleid.
 - c. Het vrijeveld toezicht actiever inzetten dan nu het geval is. Ruimte daarvoor kan gecreëerd worden door slimmer met verslaglegging om te gaan en mandaat en samenwerking met gemeenten te optimaliseren.
 - d. Ketentoezicht en -aanpak beter in gaan zetten om meer resultaat te kunnen bereiken, inclusief het verbeteren van de financiële randvoorwaarden voor de inzet bij ketentoezicht en -aanpak.
 - e. Het doorvoeren van de geharmoniseerde aanpak van (aandachts)bedrijven en illegaliteit opgesteld door ODNL en arbeidsinspectie.
 - f. Onderzoeken hoe regulier toezicht financieel beter geprognosticeerd kan worden en hoe ketentoezicht en vrije veld toezicht beter gefinancierd kan worden. Onderzoeken of ontschotting tussen diverse budgetten daarin een bijdrage kan leveren. Waarbij bijvoorbeeld door risicogericht asbestinventarisatierapporten te beoordelen, er meer inzet gepleegd kan worden in vrij toezicht of administratief (keten)toezicht.
 3. De directeur de opdracht geven om de aanvaarde aanbevelingen uit te werken.

Aanleiding

Het AB heeft het Regionale Uitvoeringsbeleid 'asbesttaken' (RUB) vastgesteld op 29 juni 2017. Kern van het beleid is het risicogericht uitvoeren van asbesttoezicht, gericht op:

- de legale sloopwerken en aanpak van saneerders met slecht naleefgedrag;
- aanpak illegaliteit;
- ketentoezicht, en het beoordelen van sloopmeldingen volgens een afgesproken minimaal kwaliteitsniveau.

In 2020 heeft het AB de verbeterde werkafspraken vastgesteld (d.d. 24 september). Kern van de werkafspraken is de aanscherping van informatie- en risico-gestuurd werken bij toezicht asbest. Als beslispunt is opgenomen om de werkafspraken eind 2021 te evalueren, incl. budgetten: "Eind 2021 zal de verbeterde werkwijze worden geëvalueerd, waarbij tevens meegenomen zal worden of de huidige budgetten in dit kader afdoende zijn." De werkafspraken zijn geïmplementeerd door de ODZOB en door enkele gemeenten (die de taken niet hebben overgedragen).

Echter zijn de contouren rondom de basistaak asbest nu 3 jaar expliciet duidelijk (besluit DB): zowel het beoordelen van asbestinventarisatie-rapporten als het toezicht op asbestsanering zijn basistaken. De adviezen van de commissie Van Aartsen, de brief van IenW en het IBT-onderzoek van de provincie geven aanleiding om de eerder vastgestelde werkafspraken tegen het licht te houden.

De evaluatie kende een ingewikkelde start vanwege een eerder uitstel en vanwege het daarna doorkruisende IBT-traject van de provincie. De oorspronkelijke evaluatie-opdracht vanuit het AB (2020) was daarmee achterhaald. In samenspraak met het GPO is de evaluatie-opdracht bijgesteld.

Aan deze evaluatie heeft de werkgroep asbest, het toezichtsteam asbest en een accountmanager van de ODZOB meegewerkt op basis van een geformuleerde probleemstelling. Deze probleemstelling is opgesteld in samenspraak met GPO-leden. De evaluatie heeft inmiddels plaatsgevonden. Het rapport met een aantal aanbevelingen wordt nu aan het AB aangeboden.

Toelichting

De probleemstelling ten behoeve van de evaluatie is als volgt geformuleerd: Is het uitvoeringsbeleid en zijn de verbeterde werkafspraken nog actueel, gezien de nieuwe ontwikkelingen en gezien de ervaringen van ruim 2 jaar met de werkafspraken? Deelvragen:

- 1) *Taken belegd bij de ODZOB: Is informatie- en risicogestuurd werken gerealiseerd?*
- 2) *Is level playing field gerealiseerd?*

Het evaluatieonderzoek bestond uit analyse van gegevens en een survey.

Taken belegd bij de ODZOB: Is informatie- en risicogestuurd werken gerealiseerd?

Uit het evaluatieonderzoek blijkt dat de ODZOB grotendeels de werkafspraken heeft doorgevoerd, behalve op twee punten, namelijk het risicogericht beoordelen van asbestinventarisatierapporten en ketentoezicht en -aanpak blijven ver achter van wat gewenst is. Bij het laatste is de ODZOB sterk afhankelijk van andere partners. Daarnaast zijn er verbeteringen mogelijk op het vlak van efficiëntie en budgettering.

Uit de gegevens van 2020, 2021 en 2022 blijkt dat het naleefgedrag bij lokale asbestsaneerders is verbeterd, waarbij alertheid geboden blijft. Bij landelijk opererende asbestsaneerders ligt het naleefgedrag lager dan bij lokaal opererende asbestsaneerders. Lokale asbestsaneerders zijn de afgelopen jaren goed aangesproken. Door goede samenwerking met de drie Brabantse omgevingsdiensten en andere omgevingsdiensten landelijk wordt veel informatie uitgewisseld en wordt zo risicogericht toezicht gehouden op landelijk opererende asbestsaneerders. Ketentoezicht is daarbij essentieel.

Is level playing field gerealiseerd?

De adviezen van de Commissie van Aartsen hebben geresulteerd, dat scherper is bekeken of alle taken bij de ODZOB zijn belegd. Een deel van de gemeenten heeft of had de beoordeling van

asbestinventarisatierapporten binnen de sloopmelding per 2022 nog niet overgedragen. Vanaf de zomer is er dan ook volop inzet geweest om deze taken alsnog over te dragen. Hiermee voldoen vanaf 1 januari 2023 binnen de regio 14 gemeenten aan de uitvoering van de basistaken asbest. De overige 7 gemeenten zijn door de provincie (IBT) gevraagd om tot een plan van aanpak voor de overdracht te komen.

De uitvoering van toezicht op asbest verwijderen wordt binnen de gehele regio volgens de afgesproken werkwijze uitgevoerd.

De aanbevelingen uit het evaluatierapport zijn als beslispunten opgenomen. Uit de survey bij de deelnemers blijkt dat er voor veel verbeterpunten steun is. Over financieel prognosticeren en ontschotten wordt verschillend gedacht.

Overigens heeft de werkgroep asbest van 12 januari jl. aangegeven dat er behoefte is aan kennisnemen van de werkwijze van de ODZOB. Dit ligt in de lijn van de opdracht van de provincie om tot een plan van aanpak te komen. Daarbij wordt gedacht aan een bijeenkomst, waarbij ook gemeenten ervaringen kunnen uitwisselen. Gemeenten, die al alle taken hebben overgedragen, kunnen dan ook hun ervaringen met de ODZOB delen met andere gemeenten.

Beoogd effect

Door optimalisatie van het risicogericht- en informatiegericht werken, wordt het toezicht op asbest effectiever.

Argumenten en onderbouwing (corresponderen met nummering beslispunten)

2. Proces: De evaluatie is uitgevoerd binnen de gestelde kaders.

2. Samenwerking: De evaluatie is uitgevoerd in de geest van het Rekenkameronderzoek. De werkgroep asbest bestaat uit deelnemers, vertegenwoordigd uit verschillende subregio's, ondersteund door adviseurs van de ODZOB. De probleemstelling is geformuleerd in samenspraak met GPO-leden.

2. Inhoud: Het uitvoeringsbeleid met bijbehorende werkafspraken dient aangepast te worden met betrekking tot de beoordeling van asbestinventarisatierapporten.

3. Er zijn een aantal realistische verbeterpunten, die tot meer efficiëntie en effectiviteit kunnen leiden. Deze liggen grotendeels op het niveau van bedrijfsvoering. Daarom dat de directeur de verantwoordelijkheid kan dragen om tot een uitwerking te komen.

Kanttekeningen en onderbouwing (corresponderen met nummering beslispunten)

3. Voor de uitwerking van de aanbevelingen is ruimte en tijd nodig. In het collectieve programma van 2023 is hier rekening mee gehouden.

Financiën/Personeel

n.v.t.

Vervolg/Communicatie

De gebruikelijke communicatiekanalen worden ingezet om het besluit kenbaar te maken.

Bijlagen

- Evaluatierapport Uitvoeringsbeleid en werkafspraken Asbest

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant;

Gezien voorgaand voorstel van het Dagelijks Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

BESLUIT

- Beslispunten** :
1. Kennisnemen van het evaluatierapport.
 2. Aanbevelingen uit het rapport aanvaarden:
 - a. Het uitvoeringsbeleid aanpassen aan de nieuwste inzichten met betrekking tot het basistakenpakket.
 - b. Vanuit efficiëntie het Asbestinventarisatierapport ook risicogericht beoordelen conform het uitvoeringsbeleid.
 - c. Het vrijeveld toezicht actiever inzetten dan nu het geval is. Ruimte daarvoor kan gecreëerd worden door slimmer met verslaglegging om te gaan en mandaat en samenwerking met gemeenten te optimaliseren.
 - d. Ketentoezicht en -aanpak beter in gaan zetten om meer resultaat te kunnen bereiken, inclusief het verbeteren van de financiële randvoorwaarden voor de inzet bij ketentoezicht en -aanpak.
 - e. Het doorvoeren van de geharmoniseerde aanpak van (aandachts)bedrijven en illegaliteit opgesteld door ODNL en arbeidsinspectie.
 - f. Onderzoeken hoe regulier toezicht financieel beter geprognostiseerd kan worden en hoe ketentoezicht en vrije veld toezicht beter gefinancierd kan worden. Onderzoeken of ontschotting tussen diverse budgetten daarin een bijdrage kan leveren. Waarbij bijvoorbeeld door risicogericht asbestinventarisatierapporten te beoordelen, er meer inzet gepleegd kan worden in vrij toezicht of administratief (keten)toezicht.
 3. De directeur de opdracht geven om de aanvaarde aanbevelingen uit te werken.

Zo vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 30 maart 2023.

J.C.J. van Bree
voorzitter

M. van Dort
secretaris

EVALUATIE REGIONAAL UITVOERINGSBELEID (INCL. WERKAFSPRAKEN) ASBEST

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

Evaluatie Regionaal Uitvoeringsbeleid (incl. werkafspraken) Asbest

In opdracht van

bestuurlijk: P. van der Noort; ambtelijk:
P. Bremmers

Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant

Postbus 8035

5601 KA Eindhoven

Auteur

J. Bauwens

Datum

23-2-2023

Status

Definitief

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Aanleiding	2
Probleemstelling	2
Afbakening Opzet evaluatieonderzoek	3
Opzet evaluatieonderzoek	4
Resultaten	5
Deel 1: Is informatie- en risicogestuurd werken gerealiseerd?	5
<i>Implementatie en uitvoering RUB asbest werkafspraken (beoordeling asbestinventarisatierapporten en toezicht op asbestverwijdering)</i>	5
<i>Controles en naleefgedrag</i>	6
<i>Regionale opgaven en budgetten</i>	7
Deel 2: Is Level playing field gerealiseerd?	8
Aanbevelingen	9

Bijlage 1 Globaal regionaal overzicht controles, bevindingen en budgetverloop

Inleiding

Aanleiding

Het AB heeft het Regionale Uitvoeringsbeleid 'asbesttaken' (RUB) vastgesteld op 29 juni 2017. Kern van het beleid is het risicogericht uitvoeren van asbesttoezicht, gericht op:

- de legale sloopwerken en aanpak van saneerders met slecht naleefgedrag;
- aanpak illegaliteit;
- ketentoezicht, en het beoordelen van sloopmeldingen volgens een afgesproken minimaal kwaliteitsniveau.

In 2020 heeft het AB de verbeterde werkafspraken vastgesteld (d.d. 24 september). Kern van de werkafspraken is aanscherping informatie- en risico-gestuurd werken bij toezicht asbest. Als beslispunt is opgenomen om de werkafspraken eind 2021 te evalueren, incl. budgetten: "Eind 2021 zal de verbeterde werkwijze worden geëvalueerd, waarbij tevens meegenomen zal worden of de huidige budgetten in dit kader afdoende zijn." De werkafspraken zijn geïmplementeerd door de ODZOB en enkele gemeenten (die de taken niet hebben overgedragen).

Zie bijlage voor RUB en werkafspraken.

Echter zijn in de afgelopen periode de contouren rondom basistaak asbest steeds duidelijker geworden: zowel het beoordelen van asbestinventarisatierapporten als het toezicht op asbestsanering zijn basistaken. De adviezen van commissie Van Aartsen, de brief van IenW en mogelijke IBT-onderzoek van de provincie geven aanleiding om de eerder vastgestelde werkafspraken tegen het licht te houden.

De evaluatie kende een ingewikkelde start vanwege een eerder uitstel en vanwege het daarna doorkruisende IBT-traject van de provincie. De oorspronkelijke evaluatie-opdracht vanuit het AB (2020) was daarmee achterhaald. In samenspraak met het GPO is de evaluatie-opdracht bijgesteld.

Probleemstelling

Is het uitvoeringsbeleid en zijn de verbeterde werkafspraken nog actueel, gezien de nieuwe ontwikkelingen en gezien de ervaringen van ruim 2 jaar met de werkafspraken?

Deelvragen:

1) Taken belegd bij de ODZOB: Is informatie- en risicogestuurd werken gerealiseerd?

1. Heeft de ODZOB het uitvoeringsbeleid en de verbeterde werkafspraken geïmplementeerd? Is de ODZOB daarbij afgeweken?
2. Welke onderdelen uit het uitvoeringsbeleid en de verbeterde werkafspraken zijn niet uitvoerbaar gebleken (processen, protocollen, standaarden, etc.)?
3. Het uitvoeringsbeleid had tot doel meer inzicht verkrijgen in en beter grip krijgen op illegaliteit, slecht naleefgedrag en aandachtsbedrijven. Wat heeft het uitvoeringsbeleid en de verbeterde werkafspraken opgeleverd?
4. Zijn de budgetten toereikend gebleken om de verbeterde werkafspraken na te komen?

2) Is level playing field gerealiseerd?

Er is een definitieve bevestiging dat het beoordelen van asbestinventarisatierapporten en toezicht op sanering asbest een basistaak is voor een omgevingsdienst.

1. Zijn of worden alle taken overgedragen?
2. Is er een implementatieproces om te komen tot de overdracht van basistaken door alle gemeenten, met aandacht voor het benodigde budget vanuit gemeenten en het op orde brengen van de capaciteit door de ODZOB?
3. Is hierbij aandacht voor het proces van volledig afhandelen van sloopmeldingen en het proces beoordelen asbestinventarisatierapporten binnen de sloopmelding?
4. Blijven er onderdelen in het proces achter bij de gemeenten die de ODZOB belemmeren in het werk als de basistaak worden uitgevoerd?

Afbakening Opzet evaluatieonderzoek

De evaluatie gaat niet over technisch inhoudelijke onderwerpen met betrekking tot toezicht asbest. Het is een bestuurlijke evaluatie en een feitelijk onderzoek.

Opzet evaluatieonderzoek

Deel 1: Taken belegd bij de ODZOB: Is informatie- en risicogestuurd werken gerealiseerd?

Het doel van het uitvoeringsbeleid en de werkafspraken is meer inzicht en grip te krijgen op illegale sloop/asbestsanering. Daarbij ook meer grip te krijgen op overtreders in de keten. Daartoe is belangrijk:

- Stroomlijnen en delen van asbestinformatie en creëren van samenhang/afstemming tussen toezichthoudende instanties.
- Uniforme aanpak van probleembedrijven.
- Illegale saneringen in beeld krijgen en uniforme aanpak handhavings- en sanctiestrategie.
- Ketenaanpak (voorkeur Brabant Breed) en afspraken met certificerende instanties.

De werkafspraken gaan vooral in op informatie- en risicogericht werken en samenwerking. Door risicogericht toezicht te houden bij legale saneringen, ontstaat er ruimte voor toezicht op illegale saneringen (m.n. vrijeveld toezicht) en ketentoezicht.

Informatie is verzameld en geanalyseerd aan de hand van:

- Gegevens over controles en naleefgedrag vanuit het Dashboard Asbest en jaarrapportages;
- Gegevens over budgetten en een interview met een accountmanager;
- interviews met Team Asbest over werkafspraken en werkwijzen en uitvoering daarvan;
- Een survey uitgezet bij de deelnemers van de ODZOB over de werkafspraken en werkwijzen (respons 8 van de 21 gemeenten=38%). Tevens is apart een evaluatiegesprek geweest met gemeente Eindhoven.

De scope daarbij is het takenpakket dat reeds belegd is bij de ODZOB, met daarbij het onderscheid tussen beoordelen asbestinventarisatierapporten en toezicht op verwijdering asbest.

Deel 2: Is level playing field gerealiseerd?

Level playing field is een gelijk speelveld creëren waarbij alle gemeenten de taken overgedragen hebben aan de omgevingsdienst, met daarbij de aanname dat dan sterker gewaarborgd is dat op een uniforme wijze de toezichtstaak wordt uitgevoerd. Informatie is verzameld aan de hand van gesprekken met accountmanager en clustermanager over uitvoering asbesttakenpakketten.

Resultaten

Deel 1: Taken belegd bij de ODZOB: Is informatie- en risicogestuurd werken gerealiseerd?

Implementatie en uitvoering RUB asbest werkafspraken (beoordeling asbestinventarisatierapporten en toezicht op asbestverwijdering)

Uit de analyse van de gegevens in het Dashboard Asbest en uit de jaarrapportages voor de individuele gemeenten, de interviews en de survey blijkt dat:

Beoordeling asbestinventarisatierapporten

- Tot op heden worden de beoordelingen conform het Regionaal uitvoeringsbeleid Asbesttaken (Uniforme regionale aanpak) d.d. 20 mei 2017 uitgevoerd. In de notitie “Verbeterde werkafspraken RUB Asbesttaken d.d. 21 augustus 2020 is als gewenste outcome “een risicogerichte aanpak van aandachtsbedrijven Asbestinventarisatiebureaus” voorgesteld. Het risicogericht beoordelen van de asbestinventarisatierapporten is nog niet doorgevoerd door gebrek aan draagvlak. Daarbij wordt tot op heden de sloopmeldingen getoetst met een uitgebreide toetsing (100%) in afwijking van de gemeenten die deze werkzaamheden zelf uitvoeren. Hierdoor was geen uniforme aanpak in de regio. Het draagvlak is nu groter, omdat een uitgebreide toetsing niet altijd meer nodig is gezien het verbeterde “naleefgedrag” (zie pagina 7) en omdat de werkvoorraad gaat toenemen gezien de overdracht van taken door gemeenten richting de ODZOB. Het risicogericht beoordelen kan nu ook gedegen worden gerealiseerd. In de afgelopen jaren is door het gebruik van Digitale Checklisten en de data analyse vanuit het Brabants Omgevings Datalab (BOD) een goed beeld ontstaan van aandachtsbedrijven op basis waarvan de risicogerichte aanpak toepast kan worden.

Toezicht op asbestverwijdering

- Het risicogericht toezicht houden op asbest verwijdering is doorgevoerd. Aan de hand van gegevens en expert judgement worden de aandachtsbedrijven intensiever gecontroleerd dan andere bedrijven.
- Controles gebiedsgeclusterd plaatsvinden en dat er per gebied vaste toezichthouders zijn aangewezen.
- De ontstane ruimte voor toezicht op illegale saneringen is benut, maar wel op een reactieve wijze.
- Samenwerking is verbeterd door duidelijke contactpersonen bij de ODZOB. Er wordt gebiedsgeclusterd gewerkt.
- Oog- en oorfunctie wordt ingevuld. Verdachte situaties worden doorgegeven aan de bevoegde instanties.
- Ketentoezicht en -aanpak ver achterblijft van wat gewenst is. Ketentoezicht is het op elkaar afgestemde toezicht van één of meer toezichthouders op de naleving, dat zich uitstrekt tot alle partijen die achtereenvolgens betrokken zijn bij een zaak.
- Bij handhaving het in de praktijk vooral om “op heterdaad” betrappen gaat. Er is veel resultaat (overtredingen) betreffende particulieren. Dat geldt ook bij de “hobby” aannemers. De resultaten bij de asbestverwijderaars blijven achter, omdat handhaving lastig is. Oorzaken liggen op het vlak van:
 - (verschil in) mandatering door gemeenten,
 - verschil in werkwijze tussen OM in de verschillende regio’s,
 - beperkte capaciteit bij de OM, capaciteit/budget BOA binnen de omgevingsdienst,

- geen optimale afstemming en informatie-uitwisseling binnen het Zuidelijke Keten Casus Overleg (ZKCO) en Landelijke Werkkamer Asbest,
- ontbreken overzicht en sturing door de verschillende overlegstructuren.

Mogelijkheden tot verbetering binnen de invloedssfeer van de ODZOB:

Beoordelen asbestinventarisatierapporten

- Gezien de nieuwe ontwikkelingen is herontwerp van de procesomschrijving nodig.
- Volgens de werkafspraken de beoordeling van asbestinventarisatierapporten ook risicogericht maken, vergelijkbaar als bij toezicht. Dit betekent het gebruik maken van informatie vanuit het BOD en het van aandachtbedrijven duiden. Bij de aandachtsbedrijven wordt dan getoetst op basis van een uitgebreide checklist, bij de overige bedrijven op basis van een "light-versie" van de checklist.

Toezicht asbestverwijdering

- Gezien het huidige naleefgedrag bij aangemelde saneringen, is het belangrijk om meer aandacht te gaan besteden aan illegaliteit door meer vrije veld toezicht. Deze manier van werken dient beter uitgewerkt te worden op basis van een reeds bestaande checklist. Door minder uitgebreide verslaglegging bij eenvoudige zaken, zijn uren winnen om meer vrije toezicht te hebben. Randvoorwaarden daarbij zijn optimalisatie mandaatstructuur en goede samenwerkingsafspraken.
- Het doorvoeren van de geharmoniseerde aanpak van (aandachts)bedrijven en illegaliteit opgesteld door ODNL en arbeidsinspectie.
- Om samenwerkingsverbanden in de markt beter in beeld te hebben en toezicht hierop te hebben, betekent betere inzet hebben in het ZKCO:
 - informatie over deze samenwerkingsverbanden verkrijgen met als startpunt LAVS (Landelijk Asbest Volgsysteem);
 - capaciteit vrijmaken om in projecten input te kunnen leveren;
 - kennis/vaardigheden op het gebied van administratief toezicht (controle administraties hoeveelheden, vermengen, etc) ontwikkelen of aantrekken;
 - budget hebben om aan projecten een bijdrage te kunnen leveren.

Algemeen

- Het Dashboard Asbest is een tool dat intensief wordt gebruikt en elke keer weer om verbetering vraagt. Daarom is het belangrijk dat verbeterlagen structureel worden verankerd. Dit kan bijvoorbeeld middels duidelijke verbeterplannen, waarbij eigenaarschap, financiën en capaciteit goed gewaarborgd zijn.

Controles en naleefgedrag

Het doel van het uitvoeringskader is beter grip krijgen op illegaliteit en naleefgedrag door middel van risicogericht toezicht houden op saneringsbedrijven met matig tot slecht naleefgedrag en vrije veld toezicht. Het Dashboard asbest is een tool om meer inzicht en overzicht te verkrijgen met betrekking tot asbestsaneringen en uitgevoerde inventarisaties in Brabant. Alle controles, bevindingen en expert judgement worden daarin opgenomen. Op basis van deze informatie kunnen eenvoudige analyses worden uitgevoerd. Incidenten en illegale praktijken (zoals dumpingen) zijn op dit moment nog niet opgenomen. Deze worden nog apart geregistreerd. Daarnaast zijn er jaarlijks rapportages over aantal controles en de bevindingen daarbij.

Uit de gegevens in het Dashboard Asbest en uit de jaarrapportages voor de individuele gemeenten in de jaren 2020, 2021 en 2022 blijkt dat:

- Het naleefgedrag bij lokale asbestsaneerders verbeterd is. Het met regelmaat controleren van een bepaald bedrijf heeft geleid tot beter naleefgedrag in het algemeen. Desondanks is het alert blijven, omdat de kwaliteit van een asbestsanering verslapt wanneer een bepaald saneringsbedrijf een bepaalde periode niet is gecontroleerd. Het gaat hierbij om overtredingen, waarbij risico ontstaat op verspreiding van asbestvezels naar de leefomgeving. Verder is een asbestverwijdering als buitensanering beter te controleren dan bij een asbestverwijdering in containment. Hierdoor worden de meeste overtredingen geconstateerd bij buitensanering. Beide type saneringen kunnen leiden tot verspreiding naar de leefomgeving. Aangetroffen Arbo-gerelateerde overtredingen worden doorgegeven/overgedragen aan een inspecteur van de Nederlandse Arbeidsinspectie. Een overdracht heeft diverse keren geleid tot een boeterapport/stillegging.
- Bij landelijk opererende asbestsaneerders het naleefgedrag lager ligt dan bij de lokale asbestsaneerders. Dit heeft te maken met het feit dat de lokale asbestsaneerders de afgelopen jaren goed zijn aangesproken. Door goede samenwerking met de drie Brabantse omgevingsdiensten en andere omgevingsdiensten landelijk wordt veel informatie uitgewisseld en wordt zo risicogericht toezicht gehouden op landelijk opererende asbestsaneerders. Ketentoezicht is daarbij essentieel.
- De meest geconstateerde overtredingen bij asbest-inventariseerders zijn:
 - De reikwijdte en geschiktheid van het asbestinventarisatieonderzoek komt niet overeen met de voorgenomen (sloop)werkzaamheden. Hiermee wordt voorkomen dat asbest op een ondeskundige manier wordt verwijderd (met risico op asbestblootstelling) en afgevoerd naar verwerker.
 - De SMART-risicoclassificatie komt niet overeen met de werkelijke situatie. Hiermee wordt voorkomen dat asbest op een verkeerde manier wordt verwijderd (met risico op asbestblootstelling).
- Belangrijk aandachtspunt tijdens de meldingsfase: Is uit het asbestinventarisatierapport te herleiden dat er illegale handelingen zijn verricht, dan wordt tijdens de “meldingsfase” een locatiebezoek uitgevoerd door de asbesttoezichthouder. Dit om te voorkomen dat illegaal verwijderde asbest legaal wordt afgevoerd.

In bijlage 1 wordt een globaal regionaal overzicht weergegeven van controles en bevindingen. Iedere gemeente ontvangt jaarlijks een specifieke rapportage over aantallen, bevindingen en budgetverloop.

Regionale opgaven en budgetten

Uit de analyse van opgaven en budgetten van afgelopen 3 jaar blijkt, dat budgetten voor regulier toezicht voor een deel van de gemeenten niet toereikend waren. Met deze ontoereikendheid gingen gemeenten verschillend mee om: of een gemeente stopte met regulier toezicht (behalve bij incidenten en calamiteiten), of een gemeente verhoogde alsnog het budget. Echter voor ketentoezicht was de ruimte financieel zeer beperkt om invulling te geven aan het beleidskader en de werkafspraken.

Mogelijkheden tot verbetering:

- Onderzoeken naar mogelijkheden om beter omvang te prognosticeren.
- Duidelijkere financiële uitwerking voor ketentoezicht ontwikkelen samen met de deelnemers.
- Ontschotting tussen diverse budgetten, waarbij bijvoorbeeld door risicogericht sloopmeldingen te beoordelen, er meer inzet gepleegd kan worden in vrij toezicht of

administratief (keten)toezicht. Zo ontstaat meer wisselwerking tussen meldingen en toezicht en dus meer flexibiliteit in de uitvoering van de werkzaamheden.

In bijlage 1 is het verloop van budgetten op globaal en regionaal niveau weergegeven. Voor iedere gemeente wordt ieder jaar een specifieke en toegespitste jaarrapportage opgeleverd, waarbij zij zelf voor haar eigen gemeente een trendanalyse kan maken.

Deel 2: Is Level playing field gerealiseerd?

De adviezen van Commissie van Aartsen hebben geresulteerd, dat scherper is bekeken of alle taken bij de ODZOB zijn belegd. Een deel van de gemeenten heeft of had de beoordeling van asbestinventarisatierapporten binnen de sloopmelding per 2022 nog niet overgedragen.

Vanaf de zomer is er dan ook volop inzet geweest om deze taken alsnog over te dragen. Hiermee voldoen vanaf 1 januari 2023 binnen de regio 14 gemeenten aan de uitvoering van basistaken asbest.

De uitvoering van toezicht op asbest verwijderen wordt binnen de gehele regio volgens de afgesproken werkwijze uitgevoerd.

Mogelijke verbeteringen:

- Het uitvoeringsbeleid aanpassen naar nieuwste inzichten met betrekking tot basistakenpakket asbest.

Eindconclusie is dat het uitvoeringskader over het algemeen goed is geïmplementeerd en dat er verbetering in het naleefgedrag te zien is. Daarbij zijn verschillende verbeterpunten mogelijk.

Aanbevelingen

Vanuit het onderzoek zijn de volgende aanbevelingen mee te geven:

- Het uitvoeringsbeleid aanpassen naar nieuwste inzichten met betrekking tot basistakenpakket asbest. Daarbij is er ook behoefte aan een sterk implementatie traject voor een zorgvuldige overdracht van taken. En dat bij de overdracht gemeenten kennis kunnen nemen over de wijze van werken van de ODZOB en dat er zichtbaarheid van resultaten is.
- Vanuit efficiëntie het Asbestinventarisatierapport ook risicogericht beoordelen conform het uitvoeringsbeleid.
- Het vrijeveld toezicht actiever inzetten dan nu het geval is. Ruimte daarvoor kan gecreëerd worden door slimmer met verslaglegging om te gaan en mandaat en samenwerking met gemeenten te optimaliseren.
- Ketentoezicht en -aanpak beter in gaan zetten om meer resultaat te kunnen bereiken, inclusief het verbeteren van de financiële randvoorwaarden voor de inzet bij ketentoezicht en -aanpak.
- Het doorvoeren van de geharmoniseerde aanpak van (aandachts)bedrijven en illegaliteit opgesteld door ODNL en arbeidsinspectie.
- Onderzoeken hoe regulier toezicht financieel beter geprognostiseerd kan worden en hoe ketentoezicht en vrije veld toezicht beter gefinancierd kan worden. Onderzoeken of ontschotting tussen diverse budgetten daarin een bijdrage kan leveren. Waarbij bijvoorbeeld door risicogericht asbestinventarisatierapporten te beoordelen, er meer inzet gepleegd kan worden in vrij toezicht of administratief (keten)toezicht.

Bijlage 1 Globaal regionaal overzicht controles, bevindingen en budgetverloop

Iedere gemeente ontvangt jaarlijks een specifieke rapportage over aantallen, bevindingen en budgetverloop. In deze bijlage wordt een globale regionale weergave gegeven.

Beoordeling sloopmeldingen/asbestinventarisatierapporten

							Verleend PB	Geweigerd PB	Ingetrokken / buiten behandeling gesteld 01-07-2022 t/m 31-12-2022
	2019	2020	2021	2022					
	Squit	Squit	Squit	Squit	PowerBrowser (PB)	Totaal 2022			
Asten	92	88	120	27	33	57	30	3	
Best	46	57	50	26	36	62	32	4	
Cranendonck	39	75	138	80	65	145	57	5	2
Laarbeek	89	104	110	46	33	79	27	4	2
Gemert-Bakel	129	138	108	62	35	97	32	3	
Nuenen			31	32	44	76	42	2	
Son en Breugel			33	36	29	65	24	1	4
Someren				3	32	35	30	2	
Veldhoven			2	29	57	86	52	4	1
Waalre				5	44	49	38	3	3
Geldrop-Mierlo				nvt	25	25	23	2	
totaal	395	462	592	346	433	776	387	33	12

Opmerkingen:

- 1) In 2022 is de ODZOB per 01-07-2022 overgegaan van Squit op een nieuw VTH systeem "PowerBrowser".
- 2) In PowerBrowser is het mogelijk monitoringsrapportage te draaien met een verdieping. Opgemerkt wordt dat onvolledige meldingen waarbij verzocht is om aanvullende informatie niet inzichtelijk is.
- 3) Gezien de verbijzonderde situatie in 2022 is een verdieping op de beoordeling van de asbestinventarisatierapporten mogelijk, deze is bijgevoegd en heeft betrekking op de periode 01-07-2022 t/m 31-12-2022

Toezicht op asbestverwijdering

Gemeente	Aantal bezoeken		Overtredingen		Melding CI		Melding NAI		Strafrecht		Bestuursrecht		administratief afgewerkt		incidenten	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022
Asten	20	24	4	2					1		1				3	5
Bergeijk	4	12	2	1		1	1								2	
Best	7	14	3	2	1	1		1	1	2					1	1
Bladel	9	12	2						1		1				2	
Cranendonck	8	19	3	1	1	1			1		1				2	
Deurne	29	24	2	6	1	2			1	1	1	1			1	2
Eersel	5	12		1												
Eindhoven	92	90	7	14	1	2		2	1	2					2	2
Geldrop-Mierlo	12	13	2	4	1	1		1		1						1
Gemert-Bakel	14	22	3	1	1											
Heeze-Leende	21	16	1	4		2		1		1						
Helmond	34	40	8	6	2	1			1	1	1	1			1	1
Laarbeek	18	27	3	2	3			1	1		2	1			2	1
Nuenen	14	18	4	3	1				2		1				3	
Oirschot	10	12	2	3		1			1	1	1				1	
Reusel- De Mierden	6	10	2	1		1									1	
Someren	45	36	3	3		1			2		2	1	28	22	3	1
Son en Breugel	16	12	3	2	1				1	2					3	2
Valkenswaard	9	25	4	5	1	3			2			1			2	
Veldhoven	14	21	6	5	2	1		1	1							
Waalre	19	18	7	8	3	2			1	2		2			5	5
Totaal	406	477	71	74	19	20	1	7	18	13	11	7	28	22	34	21

Budgetverloop

Beoordeling sloopmeldingen/asbest inventarisatierapporten			
realisatie in uren	2021	2022	
Asten	452	236	
Best	221	243	
Cranendonck	525	504	
Geldrop-Mierlo		91	
Gemert-Bakel	904	795	
Laarbeek	446	333	
Nuenen	120	307	
Someren		131	
Son en Breugel		240	
Veldhoven		331	
Waalre		189	

Toezicht op asbestverwijdering			
	opdracht	realisatie 2021	2022
Asten	170	129	168
Bergeijk	80	58	100
Best	150	86	123
Bladel	100	99	90
Cranendonck	150	118	143
Deurne	200	199	218
Eersel	100	69	94
Eindhoven	550	579	576
Geldrop-Mierlo	100	73	99
Gemert-Bakel	150	124	142
Heeze-Leende	150	141	134
Helmond	250	230	268
Laarbeek	200	136	191
Nuenen	100	91	107
Oirschot	100	104	105
Reusel-De Mierde	100	58	65
Someren	150	227	157
Son en Breugel	130	107	110
Valkenswaard	150	82	192
Veldhoven	100	108	158
Waalre	100	121	162

Concept 16 december 2022

Verslag AB-vergadering

8 december 2022, 10:00 - 12:00 uur, Theater de Schalm, Meiveld 3, Veldhoven

Aanwezig	de heer J. (Jos) van Bree de heer J. (John) Bankers de heer S. (Stef) Luijten de heer R. (Rik) Dijkhoff de heer R. (Remco) Bosma de heer K. (Karel) Boonen de heer M. (Marinus) Biemans (t/m punt 4.a) de heer S. (Steven) Kraaijeveld (t/m punt 4.a) de heer R. (Rik) Thijs mevrouw W. (Willeke) van Zeeland de heer A. (Arno) Bonte (vanaf punt 3.a) de heer R. (Ron) van den Berkmortel de heer R. (Ralf) Stultiëns de heer P. (Peter) van de Noort de heer J. (Jelle) de Jong de heer T.P.T.H. (Theo) Geldens mevrouw M. (Mariëlle) Giesbertz mevrouw P. (Peet) van de Loo mevrouw H. (Hagar) Roijackers mevrouw M. (Martine) van Dort de heer M. (Mark) v.d. Ven de heer K. (Kees) van Daal	voorzitter gemeente Asten gemeente Bergeijk gemeente Best gemeente Bladel gemeente Cranendonck gemeente Deurne gemeente Eersel gemeente Eindhoven gemeente Gemert-Bakel gemeente Helmond gemeente Laarbeek gemeente Nuenen gemeente Reusel-De Mierden gemeente Son en Breugel gemeente Valkenswaard gemeente Veldhoven gemeente Waalre provincie Noord-Brabant secretaris, ODZOB plaatsvervangend secretaris, ODZOB interim controller, ODZOB
Verslag Afwezig	mevrouw J. (Judith) le Pair-Sommers mevrouw M. (Maaïke) van Breugel-Smolders de heer A. (Ad) van Beek de heer W. (Willem) van Doorn de heer E. (Erik) de Ridder notulist, ODZOB gemeente Heeze-Leende gemeente Oirschot gemeente Someren waterschap de Dommel	

1. **Opening en vaststelling agenda**

De heer Van Bree opent de vergadering en verwelkomt de AB-leden.

Naar aanleiding van het concept-verslag van het AB van 13 oktober heeft mevrouw Giesbertz verzocht om de stemverklaring van gemeente Veldhoven voor het punt bestuursrapportage stelliger te verwoorden. Inclusief deze aanpassing worden de notulen vastgesteld.

Naar aanleiding van de actielijst:

In het AB van 13 oktober is afgesproken een collectieve informatiebijeenkomst voor raads- en Statenleden te organiseren in afstemming met enkele AB-leden. De heren Van Bree, Geldens en Thijs en mevrouw Van de Loo zullen hieraan hun bijdrage leveren.

Over het signaal vanuit gemeente Gemert-Bakel over de klachtenafhandeling van meldingen bij de klachtcentrale zijn gesprekken gevoerd met burgemeester en melders. Er is een

aanbesteding voor een nieuwe applicatie en het te doorlopen proces wordt aangepast zodat er meer aandacht komt voor terugkoppeling aan melders.

2. Ingekomen stukken en mededelingen

3. Beleidsontwikkelingen

3a. *Uitwerking implementatie plan van aanpak rekenkameronderzoek ODZOB, de heer Van Bree*

Er heeft 3 november een overleg plaatsgevonden tussen een afvaardiging van het bestuur en het GPO. Er zijn afspraken gemaakt over de P&C-cyclus en gezamenlijke advisering vanuit het GPO. Een belangrijke randvoorwaarde is dat de ambtelijk ondersteuners van de deelnemers voldoende tijd hebben om zijn/haar bijdrage te leveren. Het GPO zal gevraagd worden te inventariseren wie wat levert. Mocht dit niet overeenkomen met datgene wat is afgesproken, dan dient de betreffende deelnemer hier 1 op 1 op aangesproken te worden. Als dat niet tot verbetering leidt, dan kan hierover, vanuit het bestuur, een brief gestuurd worden naar de betreffende colleges. De in het voorstel genoemde evaluatie zal aan de actielijst worden toegevoegd. Het AB stemt in met het voorstel.

3b. *Uitgangspunten aanpassing GR n.a.v. wijziging WGR, de heer Van Bree*

Harmoniseren van de afspraken tussen de 4 GR'en is goed (het gebeurt op verzoek van de gemeenteraden), maar het dient geen doel op zich te worden. Het gaat erom samen de goede dingen doen, de focus moet niet alleen liggen op het proces. Het AB vindt het wenselijk dat de griffies aan de voorkant weten wanneer zij welke documenten kunnen verwachten vanuit de 4 GR'en. Zodoende kunnen zij afstemmen over gelijktijdige behandeling van documenten in de raden. In het AB-voorstel is een planning van de 4 GR'en op hoofdlijnen opgenomen die leidend is. De heer Van Bree stemt met mevrouw Keijzers af over de organisatie van een Teamsmeeting met de griffiers. Het AB stemt in met het voorstel.

3c. *Collectief programma 2023, de heer Van Bree*

Het AB stemt in met het voorstel.

3d. *Afvaardiging AB-lid in Stuurgroep Regionaal Meetnet, de heer Van Bree*

Het AB stemt in met het voorstel en wenst de heer Biemans succes met deelname aan de stuurgroep.

3e. *Ontwikkeling meerjarenvisie 2023-2027, de heer Van Bree*

Het instemmen met de visie houdt niet zonder meer in dat ook akkoord wordt gegaan met de financiële gevolgen, waarvan in het voorstel is aangegeven dat deze later worden uitgewerkt. Het AB hecht aan transparantie. Als de visie in het AB van 30 maart 2023 ter vaststelling voorligt, dient ook te worden aangegeven wat op hoofdlijnen de financiële gevolgen zijn (als deze zwaarwegend van aard zijn). Met de basis op orde wordt niet verwezen naar basistaken sec. Het afnemen van basistaken en (al dan niet) verzoektaken behoort tot de opdrachtgever-opdrachtnemerrelatie.

Het in het voorstel genoemde beslispunt wordt opgeknipt in de volgende twee.

1. Instemmen met de uitwerking van de meerjarenvisie op het ambitieniveau "basis op orde".

2. Inzichtelijk maken van aanvullende inzet waar urgentie of bestaande afspraken om vragen.

Het AB besluit conform hierboven genoemde 2 beslispunten.

In relatie tot het onderwerp wordt gesproken over het belang van onderling vertrouwen tussen/binnen DB en AB.

3f. *Toelichting stikstof, de heer Van de Noort*

De heer Van de Noort licht toe dat er met betrekking tot stikstof en innovatie stalsystemen grote uitdagingen liggen. Er zijn 2 sporen: de Wnb en de Wabo. Op dit moment ligt de focus bij de Wnb. Er komen handvatten vanuit het rijk en de rekensystematiek dient te worden geüpdatet. Dit is uitgesteld tot januari. De vergunningverlening stukt. Over de Wabo hebben gemeenten en provincie als bevoegd gezag (ODZOB in mandaat) zelf iets te zeggen. De 3 Brabantse Omgevingsdiensten zijn bezig met het ontwikkelen van een handelingsperspectief. Hierdoor wordt voor medewerkers helder hoe zij aanvragers kunnen meenemen in het proces.

Deelnemers wordt verzocht voor dit moment de rijen gesloten te houden richting aanvragers. Door in te zetten op een handelingsperspectief en goede communicatie, worden naar verwachting juridische processen aan de achterkant voorkomen.

In dit kader complimenteert de heer Dijkhoff een ODZOB-medewerker voor het gebruik maken van een aantal referentiepunten in zijn gemeente en dat te vertalen in plannen. Dit vermindert de tijdsinzet en inspanningen aanzienlijk.

Mevrouw Roijackers meldt dat het stikstofdossier de volle aandacht heeft van de provincie. Er is een aantal zaken nodig van de rijksoverheid om het traject te verduidelijken. Op 16 december is er een debat in PS, waardoor naar verwachting meer helderheid kan worden verschaft. Ook wordt gekeken naar oplossingen voor melkveehouders. Hopelijk draagt dit bij aan het beperken van de negatieve gevolgen van vertraging in de vergunningverlening (zoals het niet kunnen voldoen aan wettelijke vereisten).

4. Financiën en bedrijfsvoering

4a. *Actualisatie beleidsnotitie kaders Planning en controldocumenten 4 GR'en, de heer Geldens*

Het is enerzijds van belang dat de zienswijzen op de begrotingen van de verschillende GR'en in een en dezelfde raads- of Statenvergadering aan de orde kunnen worden gesteld, maar anderzijds is het ook van belang dat de tijdspanne waarin deze raads- en Statenvergaderingen zich afspelen beperkt blijft. Benadrukt wordt dat tijdige aanlevering van zienswijzen (uiterlijk 8 juni) door de deelnemers noodzakelijk is, om daarna het bestuurlijke proces bij de ODZOB ordentelijk te kunnen laten verlopen. De bestuurlijke cyclus (DB- en AB-vergaderingen) dient nog op enkele onderdelen aangepast te worden. Er wordt gekeken naar de mogelijkheden om voor het zomerreces 2023 inzicht te bieden aan het AB wat er voortkomt uit de ontvangen zienswijzen. De vaststelling van de begroting, inclusief de eventuele verwerking van zienswijzen, volgt na het zomerreces. Naar aanleiding van een vraag van de gemeente Veldhoven over de risicoparagraaf en het weerstandsvermogen wordt verhelderd dat de ODZOB de suggestie doet om het bedrag dat vanwege het risicoprofiel afgedekt moet zijn, maar waarvoor de ODZOB zelf over onvoldoende middelen (financiële buffer) beschikt, door de deelnemers zelf af te laten dekken in hun eigen financiële buffer. Het is geen verplichting.

Het AB stemt in met het voorstel.

4b. *Kaderbrief 2024, de heer Geldens*

Het AB is van mening dat de kaderbrief opgesplitst dient te worden: de ontwikkelingen die betrekking hebben op 2023 in een afzonderlijk document, evenals die van 2024. De beslispunten in het voorstel worden aangepast op het ontstaan van 2 documenten. Het AB discussieert over de gewijzigde systematiek voor ziekteverzuim. Realistisch ramen heeft de voorkeur van sommige AB-leden, maar zorgt ervoor dat de ambities voor het terugdringen van ziekteverzuim niet meer zichtbaar zijn. Uiteraard zijn de ambities hieromtrent er zeker. In de ontwerpbegroting 2024 zal nader worden ingegaan op de maatregelen/plan van aanpak die moeten leiden tot het terugdringen van het ziekteverzuim. Het AB ontvangt een overzicht van de declarabiliteit en het ziekteverzuim vanaf 2020. Daarnaast krijgen AB-leden een vergelijking van het uurtarief, het ziekteverzuim en de declarabiliteit ten opzichte van de andere Brabantse Omgevingsdiensten. Er wordt gestemd over de afzonderlijke beslispunten:

- 1) Tegen: Gemeente Eindhoven
Voor: Gemeente Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek, Nuenen, Reusel-De Mierden, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven, Waalre, provincie Noord-Brabant.
- 2) Tegen: Gemeente Eindhoven en Waalre
Voor: Gemeente Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek, Nuenen, Reusel-De Mierden, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven, provincie Noord-Brabant.
- 3) Tegen: Gemeente Eindhoven en Veldhoven
Voor: Gemeente Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek, Nuenen, Reusel-De Mierden, Son en Breugel, Valkenswaard, Waalre, provincie Noord-Brabant.
- 4) Voor: alle aanwezige deelnemers
- 5) Tegen: Gemeente Cranendonck, gemeente Eindhoven, gemeenten Nuenen
Voor: Gemeente Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek, Reusel-De Mierden, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven, Waalre, provincie Noord-Brabant.
- 6) Tegen: Gemeente Cranendonck, gemeente Eindhoven, gemeenten Nuenen
Voor: Gemeente Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Helmond, Laarbeek, Reusel-De Mierden, Son en Breugel, Valkenswaard, Veldhoven, Waalre, provincie Noord-Brabant.
- 7) Voor: alle aanwezige deelnemers
- 8) Tegen: Gemeente Eindhoven, Helmond, Veldhoven, Waalre
Voor: Gemeente Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Laarbeek, Nuenen, Reusel-De Mierden, Son en Breugel, Valkenswaard, provincie Noord-Brabant.
- 9) Tegen: Gemeente Eindhoven, Helmond, Veldhoven, Waalre
Voor: Gemeente Asten, Bergeijk, Best, Bladel, Cranendonck, Geldrop-Mierlo, Gemert-Bakel, Laarbeek, Nuenen, Reusel-De Mierden, Son en Breugel, Valkenswaard, provincie Noord-Brabant.

Het AB stemt in met alle beslispunten in het voorstel.

5. Rondvraag

Mevrouw Roijackers meldt dat er naar aanleiding van het ED-artikel op 30 november over de financiële situatie van de ODZOB de dag erna een rectificatie in de krant heeft gestaan op initiatief van de provincie. Dit omdat er door de journalist enkele feitelijke onjuistheden over de provincie waren opgeschreven.

Mevrouw Van Zeeland uit zorg over ziekteverzuim, vacatures en medewerkers die met pensioen gaan bij de dienst. De ODZOB is volop bezig met oplossingen hiervoor. Ook zullen de verwachtingen waar nodig gemanaged moeten worden. Genoemde ontwikkelingen zijn (deels) herkenbaar bij de deelnemers.

De heer Thijs heeft behoefte om het onderwerp basis- en verzoektaken¹ bespreekbaar te maken in het AB. Wellicht dat hier in het kader van of naar aanleiding van de meerjarenvisie aandacht aan kan worden besteed.

De heer Luijten koppelt terug dat de auditcommissie op 7 december bijeen is geweest en gesproken heeft over het P&C beleidskader en de managementletter die is opgesteld door de nieuwe accountant.

Mevrouw Van Dort meldt dat bij de ODZOB de medewerkers met grote gedrevenheid aan de opgaven werken. De organisatie is, ondanks de druk die er op de dienst ligt, toch hard aan het werk om nog verbeterstappen te zetten. De medewerkers doen dit en blijven dit doen. Er is het vertrouwen dat we het juiste doen. We streven transparantie na en spannen ons tot het uiterste in om het leefmilieu van de eigenaren het beste te dienen.

Er lag nog een vraag voor de organisatie van een VIP ODZOB on tour voor AB-leden. Omdat er momenteel al veel van de dienst wordt gevraagd, wordt besloten dit mee te nemen naar de eerstvolgende reguliere ODZOB on tour in september/oktober.

Vanaf 2023 wordt weer gestreefd naar organisatie van AB's in raadzaalen, de voorzitter doet een oproep aan AB-leden om deze ter beschikking te stellen.

6. Sluiting AB-vergadering

De heer Van Bree sluit de vergadering om 12.30 uur.

¹ Ook verzoektaken kunnen betrekking hebben op wettelijke taken. De set aan basistaken van de provincie is anders dan die van gemeenten.

Concept 8 december 2022

Besluitenlijst AB-vergadering

8 december 2022, 10.00 – 12.00 uur, Theater de Schalm, Meiveld 3, Veldhoven

Agendapunt	Onderwerp	Voorstel	Besluit
3.a	Uitwerking implementatie plan van aanpak rekenkameronderzoek ODZOB	<ol style="list-style-type: none"> In te stemmen met de voorgestelde werkwijze om deelnemers van de GR ODZOB eerder te betrekken bij de voorbereiding van AB-voorstellen. Te bevorderen dat de vertegenwoordigers van het ambtelijk voorportaal GPO (Gemeenschappelijk Platform Omgevingsdienst) door de eigen deelnemende organisaties voldoende geëquipeerd worden om invulling te kunnen geven aan hun rol. Kennis te nemen van de tussenstand in de uitwerking van de implementatie van het plan van aanpak rekenkameronderzoek ODZOB. 	Het AB besluit conform voorstel.
3.b	Uitgangspunten aanpassing GR n.a.v. wijziging WGR	<ol style="list-style-type: none"> In te stemmen met het bijgaande Regionaal afstemmingskader wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen 2022. 	Het AB besluit conform voorstel.
3.c	Collectief Programma 2023	<ol style="list-style-type: none"> In te stemmen met het Collectief Programma 2023. 	Het AB besluit conform voorstel.
3.d	Afvaardiging AB-lid in Stuurgroep Regionaal Meetnet	<ol style="list-style-type: none"> Het AB-lid de heer M. Biemans als vertegenwoordiger van de ODZOB in de Stuurgroep van het Regionaal Meetnet aan te wijzen. 	Het AB besluit conform voorstel.

3.e	Ontwikkeling meerjarenvisie 2023- 2027	1. Instemmen met de uitwerking van de meerjarenvisie op het ambitieniveau “basis op orde” en aanvullende inzet waar urgentie of bestaande afspraken om vragen.	Het beslispunt wordt gesplitst in onderstaande 2 punten, waarmee het AB instemt. 1. Instemmen met de uitwerking van de meerjarenvisie op het ambitieniveau “basis op orde”. 2. Inzichtelijk maken van aanvullende inzet waar urgentie of bestaande afspraken om vragen.
4.a	Actualisatie beleidsnotitie kaders P&C-documenten 4GR	1. Vaststellen van de nota Actualisatie beleidsnotitie kaders P&C-documenten 4GR; 2. Vaststellen van de nieuwe uitgangspunten over de wijze van indexeren, zoals beschreven in de nota Actualisatie beleidsnotitie kaders P&C-documenten 4GR; 3. Vaststellen van de termijnen en deadlines met betrekking tot de kadernota, begroting en jaarstukken, zoals beschreven in de nota Actualisatie beleidsnotitie kaders P&C-documenten 4GR; 4. Vaststellen van de volgende verordeningen en beleidsnota's die van toepassing zijn per 1/1/2023: a. Financiële verordening ODZOB 2023; b. Controleverordening ODZOB 2023; c. Treasurystatuut ODZOB 2023; d. Nota reserves en voorzieningen ODZOB 2023; e. Nota weerstandsvermogen en risicomanagement ODZOB 2023.	Het AB besluit conform voorstel.
4.b	Kaderbrief 2024	1. Vaststellen van de kaderbrief 2024; 2. Instemmen met de herijking van de prognose van het ziekteverzuim en hiervoor vanaf nu als uitgangspunt het 3-jaars voortschrijdend gemiddelde te hanteren, in plaats van 4,5%; 3. Instemmen met de opdracht aan het dagelijks bestuur om de eerder dit jaar vastgestelde begroting 2023 te herzien, voor wat betreft de	Het AB stemt in met alle beslispunten, waarbij beslispunt 1 op verzoek van het AB anders geformuleerd is: 1. Vaststellen van de kaderbrief 2024 en het financieel perspectief 2023 (noot: de opgestelde kaderbrief 2024 is op verzoek van het AB gesplitst in twee afzonderlijke

		<p>gevolgen van de loon- en prijsontwikkelingen én de gevolgen van een lagere declarabiliteit wegens het herijken van de ziekteverzuimprognose;</p> <ol style="list-style-type: none">4. Instemmen met het gelijktijdig in (zienswijze)procedure brengen van de ontwerpbegroting 2024 en de herziene begroting 2023;5. Instemmen met het principebesluit om de deelnemers éénmalig middelen beschikbaar te laten stellen ter versterking van de algemene reserve, tot een bedrag van €1,2 miljoen;6. Instemmen met het voornemen om dit principebesluit te effectueren bij de vaststelling van de herziene begroting 2023 en begroting 2024 op basis van het financieel resultaat over 2022;7. Kennisnemen van de verwachting dat de nog af te sluiten Cao die van toepassing is op de ODZOB tot een aanvullende stijging van gemiddeld uurtarief voor 2023 en 2024 zal leiden;8. Als uitgangspunten voor de herziene begroting 2023 te hanteren: 1.320 declarabele uren per fte in het primaire proces en een voorlopig bijgesteld gemiddeld uurtarief € 110,61.9. Als uitgangspunten voor de ontwerpbegroting 2024 te hanteren: 1.320 declarabele uren per fte in het primaire proces en een voorlopig bijgesteld gemiddeld uurtarief €115,03.	<p>documenten, waarvan er één betrekking heeft op het financieel perspectief voor 2023 en één op de ontwikkelingen voor 2024);</p>
--	--	---	--

Concept 15 december 2022

Actiepuntenlijst AB-vergadering

8 december 2022, 10.00-12.00 uur,
Theater de Schalm, Meiveld 3, Veldhoven

Nr.	Datum overleg	Onderwerp / Afspraken	Wie	Wanneer
98	07-07-2022	Agenderen vraag WOO (gemeente Eindhoven) in DB in relatie tot het afwegingskader ODZOB	De heer Van der Ven	9-3-2023
99	13-10-2022	Berap/grip op de samenwerking/begroting raadsinformatiebrief -collectieve bijeenkomst -inzichtelijk maken wat wanneer aan de raden wordt voorgelegd	De heer Van der Ven/de heer Van Daal	Eerste kwartaal 2023
100	13-10-2022	Nagaan proces klachtenafhandeling n.a.v. signaal Gemert-Bakel	Mevrouw Van Dort	8-12-2022
101	13-10-2022 (sessie mijv)	Terugkomen op meerjarenvisie in AB (tussenstap naar vaststelling)	Mevrouw Bauwens	8-12-2022
102	8-12-2022	<ul style="list-style-type: none">Inventariseren of de inzet deelnemers t.b.v. het GPO overeenkomt met de in het voorstel "Uitwerking implementatie plan van aanpak rekenkameronderzoek ODZOB" gemaakte afsprakenEvaluatie afspraken "Uitwerking implementatie plan van aanpak rekenkameronderzoek ODZOB"	<ul style="list-style-type: none">GPOGPO	<ul style="list-style-type: none">1-3-20231-12-2023
103	8-12-2022	Bij AB-voorstel meerjarenvisie: op hoofdlijnen aangeven wat de financiële gevolgen zijn (als deze zwaarwegend van aard zijn)	De heer Van der Ven	30-3-2023
104	8-12-2022	Aanpassing bestuurlijke cyclus (DB-/AB-vergaderingen), met daarbij nagaan mogelijkheden om voor het zomerreces 2023 inzicht te bieden aan het AB wat er voortkomt uit de ontvangen zienswijzen op de begroting 2024	De heer Van Daal	1-1-2023

105	8-12-2022	AB-leden voorzien van: <ul style="list-style-type: none">• overzicht van de declarabiliteit en het ziekteverzuim vanaf 2020• vergelijking van het uurtarief, het ziekteverzuim en de declarabiliteit Brabantse Omgevingsdiensten	De heer Van Daal	22-12-2022
106	8-12-2022	Opsplitsen kaderbrief in document voor 2023 en voor 2024, hierop aanpassen besispunten AB-voorstel	De heer Van Daal	22-12-2022
107	8-12-2022	Meenemen maatregelen/plan van aanpak die moeten leiden tot het terugdringen van het ziekteverzuim in (ontwerp)-begroting 2024	De heer Van Daal	9-3-2023

Versie 28 november

Verslag DB-vergadering

17 november 2022, 10:00 – 12.00 uur, ODZOB, Wal 28, Eindhoven, 0.6

Aanwezig J.C.J. (Jos) van Bree, voorzitter DB
R.A.G. (Ron) van den Berkmortel
T.P.T.H. (Theo) Geldens
P.J.M. (Peter) van de Noort
H.I. (Hagar) Roijackers (t/m punt 3.b en punt 4.b)
M. (Martine) van Dort, secretaris
M. (Mark) van der Ven, plv. secretaris
K. (Kees) van Daal, controller
J.J.M. (Judith) le Pair-Sommers, verslag

Afwezig A. (Arno) Bonte

1. Opening, vaststelling agenda

Er zijn geen opmerkingen binnengekomen over verslag, besluitenlijst en actielijst.
Deze zijn hiermee vastgesteld.

2. Ingekomen stukken, mededelingen en actualiteiten

2a. *Presentatie/toelichting stikstof in AB, de heer Van de Noort*

De heer Van de Noort meldt de actualiteiten rondom stikstofuitspraken en over innovatie systemen, die zorgen voor onduidelijkheid over hoe verder met vergunningverlening. Gekeken wordt of hierin één lijn kan worden gevolgd met de Brabantse omgevingsdiensten. Mevrouw Roijackers duidt hierbij op de gevoeligheid van handavingsverzoeken, indien emissiedoelstellingen niet worden behaald. De heer Van de Noort zal in het AB de actuele stand van zaken toelichten, de gedeputeerde kan hem aanvullen.

3. Beleidsontwikkelingen

3a. *Uitwerking implementatie plan van aanpak rekenkameronderzoek ODZOB, de heer Van Bree*

Het is belangrijk dat er een goede samenwerking en verbinding is tussen GPO (voorheen OGP) en ODZOB/bestuur. Dit is ook geconcludeerd in het overleg dat heeft plaatsgevonden tussen een afvaardiging van het DB en van het GPO. De heer Van der Ven stemt af met de voorzitter van het GPO om 2 tot 3 keer per jaar een overleg in te plannen. Randvoorwaardelijk is een goede inzet (capaciteit, competenties) van de deelnemers (beslispunt 2: kanttekening wordt randvoorwaarde). Werkendeweg zal bekeken worden wat de werkwijze betekent voor de inzet van de ODZOB. Na 1 jaar zullen de werkwijze, de inzet van deelnemers en de ODZOB geëvalueerd worden. Als blijkt dat er meer inzet van de ODZOB nodig is dan nu het geval is, zullen hierover afspraken worden gemaakt. Het GPO is vooral zelf aan zet om deze nieuwe werkwijze handen en voeten te geven. Verder

zal de werkgroep rekenkameronderzoek worden verzocht om meer nuance aan te brengen in de tabel waarin de voortgang van de actiepunten is benoemd. Waar diverse acties op rood staan, zijn deze al ten dele uitgevoerd en zou de kleur oranje een beter beeld geven. Inclusief de opmerkingen gaat het DB akkoord met het voorstel. Gemeld wordt dat er bij het GPO sprake is van een roulerend voorzitterschap en dat er gezocht wordt naar een nieuwe voorzitter per 1 januari 2023.

- 3b. *Afspraken in kader van WOO-verzoeken (Wet open overheid), de heer Van Bree*
Gemeente Eindhoven houdt vast aan het standpunt dat hieromtrent eerder is ingenomen en ziet Woo-verzoeken als VTH-taak. De provincie herkent zich niet in een inspanningsverplichting, waar er sprake is van een wettelijke verplichting. Dit wordt als volgt verduidelijkt. Als een Woo-verzoek (voorheen WOB-verzoek) bij een deelnemer binnenkomt doet deze de regievoering en neemt dan een besluit over het Woo-verzoek. Als de deelnemer hierom vraagt verschaft de ODZOB de bij de dienst voorhanden zijnde informatie. Als het Woo-verzoek bij de ODZOB binnenkomt en de deelnemer de opdracht en het mandaat voor afhandelen van Woo-verzoeken bij de ODZOB heeft neergelegd, voert de ODZOB de regie en zorgt voor de informatie. Dit is afgelopen jaren het geval geweest bij de provincie. Als Woo-verzoeken niet expliciet in de opdracht zijn opgenomen, heeft de ODZOB niet de regievoering. In het verleden heeft de ODZOB deze desondanks wel enkele keren uitgevoerd.
Als het Woo-verzoek betrekking heeft op een bestuursorgaan van de ODZOB (DB, AB of bestuursvoorzitter), dan voert de ODZOB uiteraard de regie en neemt dan ook het besluit over het Woo-verzoek.
Aangezien er in de (interne) adviezen van gemeente Eindhoven, de provincie en de ODZOB verschillende opvattingen worden gehanteerd, wil het DB een extern juridisch advies over dit onderwerp. Het betreft complexe materie, die een neutrale blik rechtvaardigt. Ook andere Omgevingsdiensten en GR'en zijn nog zoekende voor wat betreft het onderwerp. Het voorstel wordt niet voor het AB van 8 december geagendeerd. Mevrouw Roijackers neemt contact op met de heer Thijs om te sonderen waarom hij dit onderwerp op de bestuurlijke tafel wenst te agenderen. Het is van belang de eigenaarsrol en de opdrachtgeversrol te onderscheiden. Het voorstel wordt aangehouden. Agendapunt 4.b. wordt voor agendapunt 3.c behandeld.
- 3c. *Uitgangspunten aanpassing GR n.a.v. wijziging WGR, de heer Van Bree*
Het DB gaat akkoord met het voorstel.
- 3d. *Collectief Programma 2023, de heer Van Bree*
Het DB gaat akkoord met het voorstel. Bij het verlaten van het DB heeft de gedeputeerde de vraag gesteld of in 2023 uitwerking gegeven kan worden aan het monitoren van/periodiek rapporteren over de voortgang van taken en projecten, in het bijzonder over informatie gestuurd werken, het werken volgens een beleids- en uitvoeringscyclus en de behoefte om te komen van output naar outcome effecten. De heer Van der Ven stemt af met de ambtelijk ondersteuner van de provincie om meer inzicht te krijgen in de vraag. Vervolgens dient helder te zijn wat dit betekent voor de inzet van de ODZOB.
- 3e. *Sonderen afvaardiging AB-lid in Stuurgroep Regionaal Meetnet, de heer Van Bree*
Het DB kan zich erin vinden dat de heer Van Bree AB-lid Biemans benadert voor afvaardiging in deze stuurgroep. Bij interesse kan zijn naam opgenomen worden in het AB-voorstel. Inclusief opmerking gaat het DB akkoord met het voorstel.

3f. *Ontwikkeling Meerjarenvisie 2023-2027, de heer Van Bree*

De kaderbrief 2024, de meerjarenvisie 2023-2027 en het collectief programma 2023 verhouden zich op een bepaalde manier tot elkaar. Als blijkt dat de uitwerking van de ambities opgenomen in de meerjarenvisie meer middelen vragen dan in de begroting 2023/2024 is opgenomen, dan dient een bijstelling in de begroting plaats te vinden. Het DB gaat akkoord met het voorstel.

4. **Financiën en bedrijfsvoering**

4a. *Actualisatie beleidsnotitie kaders Planning en controldocumenten 4 GR'en, de heer Geldens*

-Nota actualisatie beleidsnotitie kaders P&C-documenten 4 GR'en

-Financiële verordening ODZOB 2023

-Controleverordening ODZOB 2023

-Treasurystatuut ODZOB 2023

-Nota reserves en voorzieningen ODZOB 2023

-Nota weerstandsvermogen en risicomanagement ODZOB 2023

Het DB gaat akkoord met het voorstel.

4b. *Kaderbrief 2024, de heer Geldens (bijlagen 4.b.1-4.b.3), de heer Geldens*

In het kader van realistisch begroten wordt voorgesteld de wijze waarop het ziekteverzuim wordt geraamd bij te stellen. Dit nieuwe principe leidt voor dit moment tot een ziekteverzuimraming van 6% (de andere Brabantse Omgevingsdiensten rekenen met 5,5%). Uiteraard is er een aanpak om het ziekteverzuim te verminderen. Als gevolg hiervan is de declarabiliteitsnorm verlaagd, maar uiteraard zal ernaar gestreefd worden om hier bovenuit te komen (zodat het resultaat mee- in plaats van tegenvalt).

Er zal intensieve afstemming met de deelnemers dienen plaats te vinden over het volume van werkzaamheden in 2023. Mogelijk kunnen voor sommige aspecten de uren beperkt worden, waarbij een minimaal kwaliteitsniveau uiteraard wel gehanteerd dient te blijven worden.

In dit kader deelt de heer Van den Berkmortel de zorgen vanuit gemeente Laarbeek over enerzijds de stijging in kosten/aanspreken reserve en anderzijds de kwaliteit van dienstverlening. Dit laatste zal bilateraal worden besproken omdat dit in de opdrachtgever-opdrachtnemerssfeer ligt. De zorgen van de raad zullen herkenbaar zijn bij de andere raden/provinciale staten. Het is van belang dat helder wordt wat precies de achterliggende vragen zijn, zodat een toelichting kan worden gegeven aan raads- en statenleden. In dit kader zal de in het voorjaar van 2023 te organiseren informatiebijeenkomst voor raads- en statenleden niet alleen in het teken staan van technisch-financiële zaken, maar daarnaast ook een organisatorisch-empathisch karakter dienen te krijgen. Verder dient duidelijk te zijn dat, als de reserves niet worden aangevuld, er een rekening volgt van de provincie van door hen (en niet door andere deelnemers) betaalde gerelateerde uren.

De financiële werkgroep heeft nog gevraagd om een splitsing van documenten: één voor ontwikkelingen in 2023 en daarnaast de kaderbrief die alleen betrekking heeft op 2024. Het document zal niet worden gesplitst, maar er wordt in de kaderbrief wel een resume opgenomen over wat betrekking heeft op 2023 en wat op 2024.

Inclusief wijzigingen gaat het DB akkoord. Het DB geeft de portefeuillehouder mandaat voor het akkoord op het gewijzigde AB-voorstel.

4c. *Inkoopstrategie Regeling Verwijdering calamiteuze stoffen en bodemsanering (RVCS), de heer Geldens*

Het DB gaat akkoord met het voorstel.

5. **P&O**

5a. *Toelichting aanpassing visie/missie door mevrouw Van Dort, de heer Van Bree*

De visie en missie zijn iets aangescherpt en gemoderniseerd, er is geen sprake van een koerswijziging. Deze aangepaste versie ligt voor in de organisatie zodat medewerkers hier naar kunnen kijken en zich ermee kunnen verbinden. Het DB neemt hier kennis van, in het DB van 9 maart 2023 zal de aangepaste missie/visie (als onderdeel van de meerjarenvisie) ter besluitvorming voorliggen in het DB.

Verder meldt mevrouw Van Dort dat er een HPO (hoog presenterende organisaties)-scan bij de ODZOB is uitgevoerd, waarbij in de organisatie het net is opgehaald over hoe we ervoor staan voor wat betreft kwaliteit en waar verbeteringen wenselijk zijn. Er volgt hierover een presentatie voor de organisatie. Streven is naar duurzaam verbeteren. Uiteindelijk zijn er weinig organisaties die de HPO-norm halen, maar de systematiek is bewezen effectief en behulpzaam bij verbeteren. De scope van de methode is wereldwijd, en beslaat zowel profit als non-profit.

6. **Rondvraag**

De heer Van Bree geeft, terugkijkende op verzending van de "handreiking raads- en stateninformatiebrief bestuursrapportage" aan dat het wenselijk was geweest om deze te doen vergezellen van een procesvoorstel met daarin de gremia waarin gesondeerd dient te worden en het te doorlopen tijdsplan. Voor de raadsinformatiebijeenkomst in 2023 dient goed nagedacht te worden over een passende datum (o.a. rekening houdende met de verkiezingen provinciale staten, het DB van 9 maart).

7. **Sluiting DB-vergadering**

De heer Van Bree dankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering om 12.10 uur.

Volgende vergadering

De volgende DB-vergadering is op 9 maart 2022 van 10.00-12.00 uur bij de ODZOB.

Versie 23 november 2022

Besluitenlijst DB-vergadering

17 november 2022, 10:00 – 12:00 uur, ODZOB, Wal 28, Eindhoven

Agendapunt	Onderwerp	Voorstel	Besluit
3.a	Uitwerking implementatie plan van aanpak rekenkameronderzoek ODZOB	<ol style="list-style-type: none">1. Bijgevoegde nota over het rekenkameronderzoek ODZOB met de volgende beslispunten aan het AB voor te leggen:<ol style="list-style-type: none">a. In te stemmen met de voorgestelde werkwijze om deelnemers van de GR ODZOB eerder te betrekken bij de voorbereiding van AB-voorstellen.b. Te bevorderen dat de vertegenwoordigers van het ambtelijk voorportaal GPO (Gemeenschappelijk Platform Omgevingsdienst) door de eigen deelnemende organisaties voldoende geëquipeerd worden om invulling te kunnen geven aan hun rol.2. Een keuze te maken of het bovenstaande beslipunt 1b als kanttkening moet worden opgenomen in het AB-voorstel.3. Te sonderen of het bijgevoegde overzicht met de voortgang van de implementatie van het plan van aanpak in de huidige vorm voor kennisneming aan het AB kan worden aangeboden.	<p>Inclusief enkele kleine aanpassingen gaat het DB akkoord. Het DB besluit conform de voorgestelde beslispunten 1a en 1b.</p> <p>Beslipunt 2: beslipunt 1b zal niet als kanttkening worden opgenomen, maar deze zal een plek krijgen bij de onderbouwing van het voorstel.</p> <p>Beslipunt 3: het bijgevoegde overzicht met de voortgang wordt op onderdelen genuanceerd en kan ter informatie aan het AB worden aangeboden.</p> <p>Beslipunt 4: na een jaar wordt de nieuwe werkwijze geëvalueerd, inclusief de inzet van de ODZOB.</p>

		4. Te sonderen hoe om te gaan met de extra inzet (fte) van de ODZOB die afhankelijk is van de daadwerkelijke inzet van het GPO.	
3.b	Afspraken in kader van WOO-verzoeken (Wet open overheid)	<ol style="list-style-type: none">1. De ODZOB levert vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid een inspanningsverplichting om op verzoek van de deelnemers VTH-informatie zorgvuldig en volledig aan te leveren.2. Ter uitvoering van deze inspanningsverplichting worden bilaterale afspraken gemaakt tussen deelnemer en de ODZOB over de afhandeling van WOO-verzoeken.3. De bevoegdheid om besluiten te nemen op WOO-verzoeken berust bij (de colleges van) de deelnemers.4. Het AB wordt over de bovenstaande punten geïnformeerd met de bijgevoegde AB-nota.	Het voorstel wordt aangehouden, het onderwerp wordt niet geagendeerd voor het AB van 8 december. Het DB geeft opdracht tot een onafhankelijk extern juridisch advies.
3.c	Uitgangspunten aanpassing GR n.a.v. wijziging WGR	<ol style="list-style-type: none">1. In te stemmen met het bijgaande Regionaal afstemmingskader wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen 2022;2. In te stemmen met agendering van bijgevoegd AB-voorstel voor het AB van 8 december 2022.	Het DB besluit conform voorstel.
3.d	Collectief Programma 2023	<ol style="list-style-type: none">1. In te stemmen met het voorstel voor het Collectief Programma 2023 en dit ter besluitvorming voor te leggen aan het algemeen bestuur.	Het DB besluit conform voorstel.

3.e	Sonderen afvaardiging AB-lid in Stuurgroep Regionaal Meetnet	<ol style="list-style-type: none">1. Sonderen welk AB-lid zitting wil nemen in de Stuurgroep van het Regionaal Meetnet.2. In te stemmen met agendering van bijgevoegd AB-voorstel voor het AB van 8 december 2022.	De heer Van Bree informeert bij AB-lid Biemans of hij interesse heeft. Als dat het geval is, wordt in het AB-voorstel de naam ingevuld. Verder akkoord.
3.f	Ontwikkeling Meerjarenvisie 2023-2027	<ol style="list-style-type: none">1. Instemmen met de uitwerking van de meerjarenvisie op het ambitieniveau "basis op orde" en aanvullende inzet waar urgentie of bestaande afspraken om vragen.2. Dit voorstel naar het AB doorgeleiden ter besluitvorming.	Het DB besluit conform voorstel.
4.a	Actualisatie beleidsnotitie kaders Planning en controldocumenten 4 GR'en <ul style="list-style-type: none">• Nota actualisatie beleidsnotitie kaders P&C-documenten 4 GR'en• Financiële verordening ODZOB 2023• Controleverordening ODZOB 2023• Treasurystatuut ODZOB 2023• Nota reserves en voorzieningen ODZOB 2023• -Nota weerstandsvermogen en risicomanagement ODZOB 2023	<ol style="list-style-type: none">1. Instemmen met de agendering van bijgevoegd AB-voorstel over de actualisatie beleidsnotitie kaders P&C-documenten 4GR;2. Instemmen met de gepresenteerde nieuwe (eigenlijk: terugkeren naar de oude) uitgangspunten over de wijze van indexeren;3. Instemmen met de gepresenteerde termijnen en deadlines met betrekking tot de kadernota, begroting en jaarstukken;4. Instemmen met het aanbieden van de opgestelde nota weerstandsvermogen en risicomanagement, ondanks dat deze niet rechtstreeks voortvloeit uit de 4GR-samenwerking;5. Instemmen met het later opstellen van een (nieuwe) beleidsnota rechtmatigheid en deze in de eerste AB-vergadering van 2023 te agenderen.	Het DB besluit conform voorstel.

4.b	Kaderbrief 2024	<ol style="list-style-type: none">1. In te stemmen met de agendering van bijgevoegd AB-voorstel over de kaderbrief 20242. In te stemmen met de volgende beslispunten voor het algemeen bestuur:<ol style="list-style-type: none">a. Instemmen met de herijking van de prognose van het ziekteverzuim en hiervoor vanaf nu als uitgangspunt het 3-jaars voortschrijdend gemiddelde te hanteren, in plaats van 4,5%;b. Instemmen met de opdracht aan het dagelijks bestuur om de eerder dit jaar vastgestelde begroting 2023 te herzien, voor wat betreft de gevolgen van de loon- en prijsontwikkelingen én de gevolgen van een lagere declarabiliteit door het herijken van de ziekteverzuimprognose;c. Instemmen met het gelijktijdig in (zienswijze)procedure brengen van de ontwerpbegroting 2024 en de herziene begroting 2023;d. Instemmen met het uitgangspunt van 1.320 declarabele uren per fte in het primaire proces voor de herziene begroting 2023 en de ontwerpbegroting 2024;e. Kennisnemen van de verwachting dat de nog af te sluiten Cao die van toepassing is op de ODZOB tot een aanvullende stijging van gemiddeld uurtarief voor 2023 en 2024 zal leiden;	Inclusief enkele kleine wijzigingen gaat het DB akkoord met het voorstel. De portefeuillehouder heeft mandaat voor accordering van het aangepaste voorstel.
-----	-----------------	---	---

		<ul style="list-style-type: none">f. Vaststellen van het <u>voorlopige</u> bijgestelde gemiddeld uurtarief voor 2023 van € 110,61;g. Vaststellen van het <u>voorlopige</u> gemiddeld uurtarief voor 2024 van €115,03;h. Instemmen met het principebesluit om de deelnemers éénmalig middelen beschikbaar te laten stellen ter versterking van de algemene reserve, tot een bedrag van €1,2 miljoen;i. Instemmen met het voornemen om dit principebesluit te effectueren bij de vaststelling van de herziene begroting 2023 en begroting 2024 op basis van het financieel resultaat over 2022.	
4.c	Inkoopstrategie Regeling Verwijdering calamiteuze stoffen en bodemsanering (RVCS)	1. In te stemmen met de inkoopstrategie Regeling verwijdering calamiteuze stoffen en bodemsanering (RVCS).	Het DB besluit conform voorstel.

Versie 23 november 2022

Actielijst DB-vergadering

17 november 2022, 10:00 - 12:00 uur, ODZOB, Wal 28, Eindhoven

Nr.	Datum overleg	Onderwerp / Afspraken	Wie	Wanneer
165	11-11-2021	Evaluatie bedrijfsvoering ROK Milieutoezicht	De heer Van der Ven	09-03-2023
182	22-09-2022	Afstemmen wethouder Eindhoven over WOO (ODZOB stuurt informatie)	De heer Van Bree	1-10-2022
183	22-09-2022	Polen 2 AB-leden voor ambassadeurschap rekenkameronderzoek	De heer Van Bree	13-10-2022
184	22-09-2022	Afstemming met afvaardiging DB en OGP-werkgroep RKO over een gedragen voorstel voor implementatie rekenkameronderzoek	De heer Van Bree en de heer Geldens	13-10-2022
185	22-09-2022	Achtergrondinformatie berap (ziekteverzuim en inhuur) voor portefeuillehouder	De heer Van Daal	13-10-2022
186	22-09-2022	Beantwoording vragen naar aanleiding van voorstel leaseauto's	De heer Van der Ven	1-10-2022
187	22-09-2022	Nagaan SPUK-regelingen i.r.t. afspraken accountant, zo nodig op terug komen bij DB	De heer Van Daal	13-10-2022
188	22-09-2022	Sonderen bij AB-leden voor deelname auditcommissie	De heer Geldens	13-10-2022
189	22-09-2022	Aandacht goed werkend VTH-systeem	De heer Van der Ven	1-1-2023
190	17-11-2022	Afstemmen met werkgroep RKO om overleggen van afvaardiging bestuur met afvaardiging werkgroep te plannen	De heer Van der Ven	15-12-2022

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

191	17-11-2022	Omgaan Woo-verzoeken: <ul style="list-style-type: none">• Opdracht voor extern juridisch advies beleggen• Afstemmen met AB-lid Thijs	<ul style="list-style-type: none">• De heer Van der Ven• Mevrouw Roijackers	
192	17-11-2022	Afstemmen met ambtelijk ondersteuner provincie over monitoren van/periodiek rapporteren over de voortgang van taken en projecten collectief programma 2023	De heer Van der Ven	1-12-2022
193	17-11-2022	Nagaan of de heer Biemans interesse heeft in afvaardiging stuurgroep regionale meetnet	De heer Van Bree	22-11-2022

Vergadering Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 30 maart 2023

Vertrouwelijk : Nee

Onderwerp : Evaluatie bedrijfsvoering ROK milieutoezicht

Kennisnemen van : Evaluatie bedrijfsvoering ROK milieutoezicht

Aanleiding : Bij de vaststelling van het ROK milieutoezicht op 22 november 2018 heeft het AB om een bedrijfsmatige evaluatie na twee jaar gevraagd. De implementatie heeft plaatsgevonden en inmiddels is er voldoende informatie beschikbaar om te evalueren. In het DB van 31 oktober 2019 is gerapporteerd over de voortgang van de implementatie ROK Milieutoezicht bij de ODZOB. Een interne regiegroep ROK Milieutoezicht heeft de implementatie begeleid, waaronder het opstellen van het kader (zie infographic) waarin de beslispunten zijn verwerkt. DB-leden zijn over dit kader geïnformeerd

ROK TH: RISICORICHTE- EN INFORMATIEGESTUURDE AANPAK

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

Gelet op het feit dat het kader pas twee jaar operationeel is en we invulling willen gaan geven aan een ROK Milieutoezicht 2.0, volgt nu het logische moment voor een evaluatie bedrijfsvoering ROK Milieutoezicht. We gebruiken dit moment om te leren en verbeteringen mee te nemen naar de nieuwe versie van het ROK Milieutoezicht.

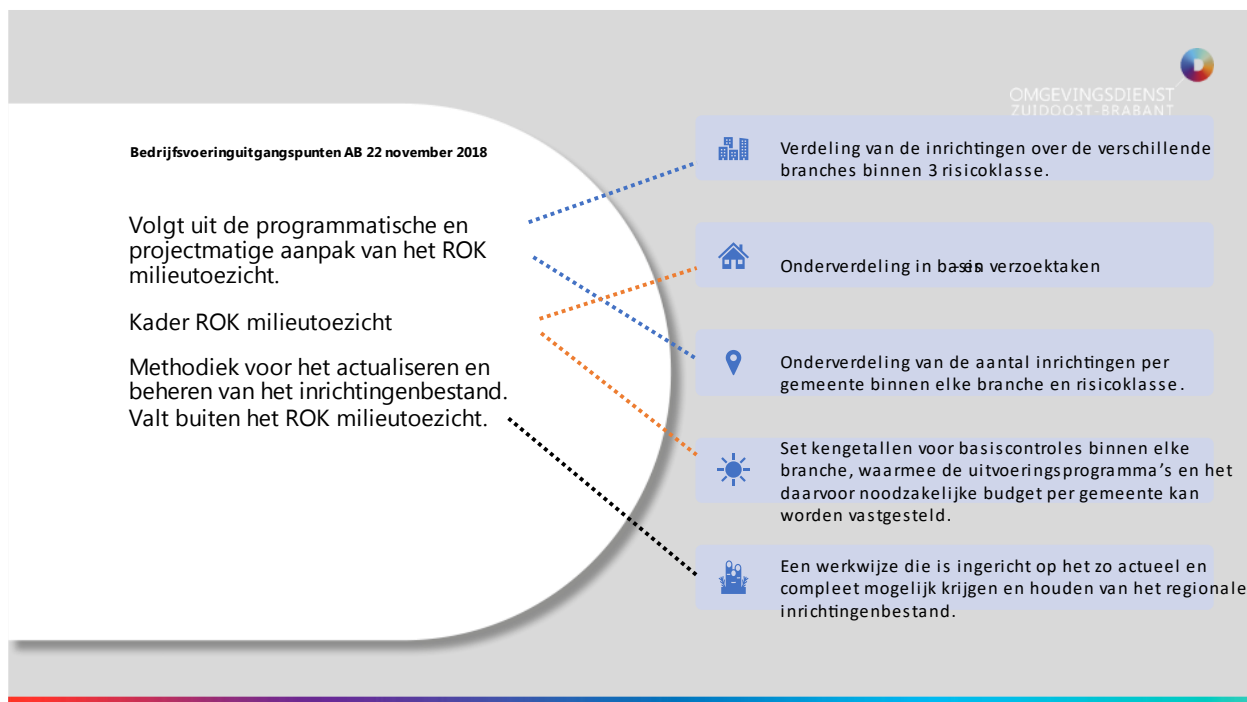
Kernboodschap : Bij deze evaluatie was de onderzoeksvraag: Is de bedrijfsvoering efficiënt en doelmatig ingericht? De uitkomsten en aanbevelingen uit deze evaluatie zijn als volgt: De structuur staat in de basis. Hierop kunnen we doorbouwen. Het gaat hierbij om het formuleren van scherpe(re) doelstellingen die makkelijker kunnen worden vertaald naar de uitvoering. Verbeteren van de datavoorziening en het versterken van projectmatig werken.

Toelichting : De visualisaties in de bijlage geven een verder toelichting op de resultaten

Vervolg : De aanbevelingen worden deels meegenomen in de ontwikkeling van het nieuwe ROK Milieutoezicht en deels meegenomen in de interne organisatieontwikkeling.

Bijlagen

- Visualisaties evaluatie bedrijfsvoering ROK milieutoezicht (in document)

Aanbevelingen

Formuleer scherpe(re) doelstellingen die makkelijker kunnen worden vertaald naar de uitvoering.

Vanuit de uitvoering is behoefte aan scherpere doelstellingen die gemakkelijker vertaald kunnen worden naar de uitvoering. Het voorstel is om dit mee te nemen in het nieuwe toezichtkader ROK 2.0.

Verbeter de datavoorziening in de organisatie

Een voorwaarde om succesvol de route naar de stip op de horizon af te kunnen leggen zijn de juiste middelen. Kansen liggen bij:

1. Verbeteren ICT landschap in relatie tot Powerbrowser
2. Belang inrichtingenbestand nog steeds actueel
3. Automatiseren administratieve handelingen. Van excel lijsten naar actueel dashboardoverzicht.

Versterk projectmatig werken in de organisatie

Het ROK gaat uit van een andere systematiek, waarbij projectmatig werken steeds meer het uitgangspunt is. Projectmatig werken vraagt om andere competenties. Zorg voor duidelijkheid welke competenties en het beheersingsniveau. Opleiden toezichthouders tot projectleider is in gang gezet.